

29.01.2024

Kokousaika 29.01.2024 16:00 - 17:49

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Vartiainen, Juhana	pormestari
Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
	kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja
Laisaari, Johanna	apulaispormestari
	kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja
Arhinmäki, Paavo	apulaispormestari
Huff, Shawn	
Iskanius, Anniina	
Koskela, Minja	
Lindgren, Minna	
Raatikainen, Mika	
Rantala, Marcus	
Rantanen, Tuomas	
Sarkomaa, Sari	
Sazonov, Daniel	apulaispormestari
Vierunen, Maarit	
Pitkänen, Tuulia	varajäsen

Muut

Vanhanen, Reetta	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Bogomoloff, Harry	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Jalovaara, Ville	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Månsson, Björn	kansalliskielilautakunnan puheenjohtaja
	läsnä: 47 - 48 §, poistui 16:03
Ujula, Jukka-Pekka	kansliapäällikkö
Ahonen, Juha	kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Hyvärinen, Silja	vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Jolkkonen, Juha	sosiaali-, terveys- ja pelastustoimia-

29.01.2024

Järvenkallas, Satu	lan toimialajohtaja kasvatuksen ja koulutuksen toimia- lajohtaja
Kivelä, Liisa	viestintäjohtaja
Kühn, Markus	strategiajohtaja
Lumijärvi, Petri	henkilöstöjohtaja
Rinkineva, Marja-Leena	elinkeinojohtaja
Rope, Jenni	kaupunginlakimies esteellinen: 58§
Remes, Kirsi	hallintojohtaja
Saxholm, Tuula	rahoitusjohtaja esteellinen: 61§
Nelskylä, Maria	kaupunginsihteerin
Snellman, Johanna	viestintäasiantuntija
Lawrence, Sanna	hallintoasiantuntija
Ainola, Pilvi	hallintoasiantuntija
Gould, Kaarina	ADM-säätiön toimitusjohtaja asiantuntija läsnä: 49 §, saapui 16:04, poistui 16:34
Haapanen, Sami	tonttipäällikkö asiantuntija läsnä: 49 §, saapui 16:04, poistui 16:34
Heiskanen, Reetta	museojohtaja asiantuntija läsnä: 49 §, saapui 16:04, poistui 16:34
Siljama, Irene	arkkitehti läsnä: 51 §, saapui 16:36, poistui 17:21
Puheenjohtaja	
Juhana Vartiainen	pormestari 47 - 63 §
Esittelijät	
Juhana Vartiainen	pormestari 47 §
Jukka-Pekka Ujula	kansliapäällikkö 48 - 63 §
Pöytäkirjanpitäjä	
Sanna Lawrence	hallintoasiantuntija

29.01.2024

47 - 63 §

29.01.2024

§	Asia	
47	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
48	Asia/2	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan virkasuhteen päätyminen ja viran täyttömenettelyn aloittaminen
49	Asia/3	V 14.2.2024, Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiön pääomittaminen
50	Asia/4	V 14.2.2024, Omavelkaisen takauksen myöntäminen Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat -yhtiölle
51	Asia/5	V 14.2.2024, Sörnäistenrannan asemakaava ja asemakaavan muutos (nro 12835)
52	Asia/6	V 14.2.2024, Ruotsalaisen kansanpuolueen ryhmäaloite ajoyhteyksien parantamiseksi maanalaisiin pysäköintilaitoksiin
53	Asia/7	V 14.2.2024, Valtuutettu Anniina Iskaniuksen aloite katutyösopimusten kehittämisestä
54	Asia/8	V 14.2.2024, Valtuutettu Minja Koskelan aloite tekstiilipantin pilotoinnista kierrättämisen tehostamiseksi
55	Asia/9	V 14.2.2024, Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite pedagogisesti perustellun päiväkodin ja koulun koon selvittämisestä
56	Asia/10	Dokumenttienhallintajärjestelmähankintaan kohdistuva hankintaoikaisuvaatimus (Innofactor Software Oy)
57	Asia/11	Dokumenttienhallintajärjestelmähankintaan kohdistuva hankintaoikaisuvaatimus (Twoday Oy)
58	Asia/12	Helsingin kaupungin työntekijöiden asumista tukevien ratkaisujen uudistus
59	Asia/13	Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Merisatamanrannan jäätelökioskin suojeluesityksestä
60	Asia/14	Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle ravintola Meicun, Pihlajatie 34, rakennussuojeluesityksestä
61	Asia/15	Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Länsisataman laajentamista koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta
62	Asia/16	Kaupunginvaltuuston kokouksessa 17.1.2024 jätettyihin aloitteisiin

29.01.2024

vastaaminen

63

Asia/17

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

29.01.2024

Asia/1

§ 47

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus valitsi pöytäkirjantarkastajiksi Minna Lindgrenin ja Paavo Arhinmäen sekä varatarkastajiksi Daniel Sazonovin ja Tuulia Pitkäsen.

Käsittely

Kaupunginhallitus valitsi puheenjohtajan ehdotuksesta yksimielisesti varatarkastajaksi Elisa Gebhardin sijasta Tuulia Pitkäsen.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Minna Lindgrenin ja Paavo Arhinmäen sekä varatarkastajiksi Daniel Sazonovin ja Elisa Gebhardin.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

29.01.2024

Asia/2

§ 48

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan virkasuhteen päätyminen ja viran täyttömenettelyn aloittaminen

HEL 2024-000514 T 01 01 04 00

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi Seija Meripaasin eroilmoituksen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan virasta 1.10.2024 alkaen. Samalla kaupunginhallitus kehotti kaupunginkansliaa käynnistämään julkisen hakumenettelyn viran täyttämiseksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Susanna Laakkonen, asiantuntija, puhelin: 09 310 33418
susanna.m.laakkonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Eron pyytjä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Seija Meripaasi on jättänyt 21.12.2023 päivätyn eroilmoituksen sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan virasta eläkkeelle siirtymisen vuoksi 1.10.2024 alkaen.

Kaupungin hallintosäännön 23 luvun 3 §:n 3 kohdan mukaan virkasuhteeseen ottava viranomaisen päättää virkasuhteen päättymisestä. Hal-

29.01.2024

Asia/2

lintosäännön 8 luvun 1 §:n 1 momentin 10 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää palvelukokonaisuuden johtajan virkaan ottamisesta.

Hallintosäännön 23 luvun 1 §:n 4 momentin mukaan palvelukokonaisuuden johtajan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, kokemusta johtamistehtävissä sekä suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito. Lisäksi on otettava huomioon se, mitä kelpoisuusehdoista on erikseen säädetty tai määrätty.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Susanna Laakkonen, asiantuntija, puhelin: 09 310 33418
susanna.m.laakkonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Eron pyytäjä

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
Kaupunginkanslia

§ 49

V 14.2.2024, Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiön pääomittaminen

HEL 2022-014236 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää pääomittaa Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:ää yhteensä 60 miljoonalla eurolla uuden Arkkitehtuuri- ja designmuseon toteutuksen mahdollistamiseksi seuraavin ehdoin:

- Suomen valtio tekee saman suuruisen pääomalahjoituksen Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:lle.
- Pääomalahjoitus maksetaan samanaikaisesti, yhtä suurissa erissä Suomen valtion kanssa.
- Arkkitehtuuri- ja designmuseon rakennuksesta Makasiinirantaan osoitettavalle paikalle järjestetään kansainvälinen suunnittelukilpailu, joka käynnistyy vuonna 2024 pääomituspäätösten tultua lainvoimaisiksi.
- Toteutettavan museorakennuksen valintapäätös syntyy erikseen suunnittelukilpailun kautta. Kilpailun taustatietoihin sisällytetään tämän päätöksen perusteluosuudessa, liitteinä olevissa toteutussuunnitelmassa ja alustavassa hankesuunnitelmassa tarkemmin esitelty museotoimintojen tilaohjelma, jonka tavoiteltava laajuus on alustavan hankesuunnitelman mukaan 9 000 hu-m2 ja 10 050 br-m2.
- Arkkitehtuuri- ja designmuseon uudisrakennushankkeen suunnittelusta, kaksivaiheisen kansainvälisen suunnittelukilpailun toteuttamisesta sekä museon rakennuttamisesta vastaa Suomen valtion ja Helsingin kaupungin päätöksentekohetkellä yhdessä omistama Kiinteistö Oy ADM yhteistyössä Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:n kanssa.
- Kiinteistö Oy ADM:n omistuksen siirrosta lopulliselle omistajalle päätetään ennen rakentamisen aloittamista Suomen valtion ja Helsingin kaupungin välisellä sopimuksella.
- Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:lle tehtävän pääomalahjoituksen ja museolle osoitetun rakennuspaikan rakennuskelpoiseksi saattamisen lisäksi kaupunki ei osallistu museon varsinaisiin toimintakuluihin.

- Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr. saa yksityisiltä pääomittajilta Helsingin kaupungin ja Suomen valtion viimeiseen pääomalahjoituserään mennessä sitovat lahjoituspäätökset yhteensä vähintään 30 miljoonalla eurolla. Näiden lahjoitusten maksuaikataulusta sovitaan erikseen.
- Mikäli rakennushanke ei toteudu, niin tämä pääomalahjoituspäätös raukeaa ja pääomalahjoitukset tulee palauttaa Helsingin kaupungille täysimääräisesti.
- Asiassa tehdään valtioneuvoston tarkastus ennen kaupungin ensimmäistä maksatuserää koskevaa päätöstä ja arvioinnin lopputulemana tulee olla, että pääomittaminen on hyväksyttävissä valtioneuvostoa koskevan sääntelyn puitteissa.
- Sijoitettavan pääoman taikka sen erien maksuhetkellä on olemassa Verohallinnon tai keskusverolautakunnan lainvoimaiset ennakkoratkaisut siitä, että Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:ää pidetään tuloverolain 22 §:ssä ja perintö- ja lahjaverolain 2 §:ssä tarkoitettuna yleishyödyllisenä yhteisönä.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat museojohtaja Reetta Heiskanen, ADM-säätiön toimitusjohtaja Kaarina Gould ja tonttipäällikkö Sami Haapanen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Linkit aiempiin päätöksiin
- 2 Tulevaisuuden tekemisen museo

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

29.01.2024

Asia/3

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hankkeen taustaa

Esiselvitykset

Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Helsingin kaupunki käynnistivät vuonna 2018 selvityksen arkkitehtuuri- ja designmuseoiden toiminnalliset tarpeet ja kehitysedellytykset huomioivan, kansainvälistä huipputasoa edustavan uuden arkkitehtuuri- ja designmuseon toteuttamisesta Helsinkiin. Suomalaisittain kansainvälisesti maineikkaat suunnittelualat arkkitehtuuri ja design esittäytyvät ja toimivat tiloissa, jotka ovat sijainniltaan erinomaiset, mutta muihin tarkoituksiin suunniteltuina epätarkoituksenmukaiset, eivätkä täytä museaalisia edellytyksiä. Aloissa nähtiin paljon kehityspotentiaalia. Selvityksen tuloksena syntyi ”Kansainvälistä huipputasoa edustava Arkkitehtuuri- ja designmuseo Helsinkiin” (Auvinen, Kullberg, Teräs), joka liitettiin OKM:n julkaisusarjaan 2018:29, 21.8.2018.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Helsingin kaupunki asettivat edelleen 8.10.2018 jatkovalmisteluhankkeen edistämään uuden, kansainvälistä huipputasoa edustavan arkkitehtuuri- ja designmuseon toteuttamista Helsinkiin. Museorakennus esitettiin 28.3.2019 valmistuneessa konseptisuunnitelmaehdotuksessa toteutettavaksi Eteläsataman alueelle osana alueen laajempaa kokonaiskehittämistä.

Suomen valtion ja Helsingin kaupungin väliset museohankkeen käynnistämissopimukset keväällä 2021

Suomen valtio ja Helsingin kaupunki sopivat 24.3.2021 päivätyllä sopimuksella yhteistyöstä uuden arkkitehtuuri- ja designmuseon toteuttamiseksi ja sitoutuivat rahoittamaan hankevaiheen kustannuksia yhtä suurin osuuksin (kaupunginhallitus 29.3.2021, 225 §).

Hankkeen lähtökohtana ja kaupungin pääomitusehtona on, että museon uudisrakennus sijoittuu Helsingin Eteläsatamaan. Hankejohtajaksi kutsuttiin 1.5.2021 lukien Kaarina Gould.

Sovitun mallin mukaan suunniteltavasta museosta vastaisi säätiö, jolla olisi merkittävä, vähintään 150 miljoonan euron pääoma. Rakennuksen omistaisi ulkopuolinen sijoittaja ja museo jäisi rakennukseen vuokralle. Pääoman tuotoilla museosäätiö kattaisi vähintään museolle suunnitellun uudisrakennuksen vuokra- ja ylläpitokulut. Pääoman tuottojen ohella museon toimintatalous perustuisi valtionosuuksiin ja -avustuksiin se-

kä museon omiin tuottoihin, kuten lipputuloihin ja muihin liiketoiminnan tuottoihin. Museotoiminnan ylläpitämisestä vastaisi museosäätiön omistama museoyhtiö.

Valtio ja kaupunki pääomittaisivat museosäätiötä saman suuruisin osuuksin. Tavoitteena oli, että pääoma, yhteensä 150 miljoonaa euroa, muodostuisi siten, että valtion ja kaupungin osuudet olisivat kummankin 60 miljoonaa euroa ja yksityisen pääoman osuus vähintään 30 miljoonaa euroa. Sopimusta tehtäessä oli jo saatu yksityisiltä säätiöiltä ehdollisia pääomitusitoumuksia yhteensä 24 miljoonan euron edestä. Yksityisen pääoman lisähankinnat olisivat perustettavan museosäätiön tehtävänä. Kaupungin ja valtion pääomituserät esitettiin jaksotettaviksi porrastetusti.

Kaupungin, valtion ja yksityisten tahojen ehdollisille pääomituspäätöksille esitettiin muun muassa seuraavia ehtoja:

- Museon tulee edustaa laadultaan, näkyvyydeltään ja vaikuttavuudeltaan kansainvälistä huipputasoa.
- Museolle rakennetaan uudisrakennus Helsingin Eteläsatamaan.
- Suomen Arkkitehtuurimuseo ja Designmuseo sulautuvat uuteen museoon.
- Rakennushankkeen toteutusmalli on selvitettävä osana hankeorganisaation työtä.
- Rakennushanke, museon toimintatalous ja säätiön varainhallinta on suunniteltava ja järjestettävä niin, että säätiölle lahjoitetun pääoman tuotot riittävät museorakennuksen vuokra- ja ylläpitokuluihin.
- Helsingin kaupunki ei osallistu museon toiminnan rahoittamiseen pääomalahjoituksen ja rakennuspaikkaan liittyvien alkuinvestointien jälkeen.
- Lisäksi lahjoitusten edellytyksinä mainitaan museon kaksikielinen identiteetti ja vahva pohjoismainen profiili.
- Jane ja Aatos Erkon säätiön poikkeuksellisen merkittävän, 20 miljoonan euron lahjoituksen myötä museon pääsali tai vastaava nimettäisiin Erkko-saliksi.

Valtion ehdoissa mainittiin edelleen, että museorakennuksesta, museon vuokrasopimuksen sisällöstä sekä muista hankkeen toteuttamiseen ja museon ylläpitoon liittyvistä reunaehdoista, etenkin yksityisen rahoituksen osuudesta, arvonlisäverokysymyksistä ja rakentamiskustannuksiin liittyvistä riskeistä vastaamisesta, on päästävä valtiota tyydyttävään sopimukseen.

Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:n perustaminen

Valtio ja kaupunki allekirjoittivat 28.4.2022 museon hallinnointia ja rahoittamista varten perustetun Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:n (museosäätiö, ADM-säätiö) perustamisasiakirjat. Helsingin kaupunginhallitus oli tehnyt asiasta ehdollisen päätöksen jo 8.11.2021, 831 §. Säätiön hallituksen puheenjohtajaksi kutsuttiin valtiokonttorin pääjohtaja, OTK Timo Laitinen.

Patentti- ja rekisterihallitus hyväksyi säätiön rekisteriin kesällä 2022. Hankeorganisaatio siirtyi toimimaan museosäätiön alaisuuteen ja Kaarina Gould nimitettiin Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseon säätiön sr:n toimitusjohtajaksi.

Kiinteistö Oy ADM:n perustaminen

Museon toteutuksen ehtoja täsmennettiin keväällä 2022, minkä tuloksena valtio ja kaupunki solmivat toisen hanketta koskevan yhteistyösopimuksen.

Museon rakennushankkeen edistämiseksi, suunnittelemiseksi, rakentamiseksi sekä kansainvälisen suunnittelukilpailun toteuttamiseksi päätettiin perustaa Kiinteistö Oy ADM, jonka yhtä suurina osakkaina ovat valtio ja kaupunki.

Sopimuksen ehdot käsiteltiin talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa, Helsingin kaupunginhallituksessa 20.6.2022, 494 § (Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseon suunnittelua edistävän Kiinteistö Oy ADM:n perustaminen) sekä kaupunginhallituksen konsernijaostossa 20.6.2022, 69 § (Kiinteistö Oy ADM:n osakassopimus ja hallituksen nimeäminen). Yhteisösäännöt hyväksyttiin PRH:n kaupparekisteriin 5.10.2022.

Samalla tehdyn uuden osakassopimuksen keskeisin sisältö oli museon uudisrakennushankkeen suunnittelusta vastaavan kiinteistöosakeyhtiön perustaminen ja yhtiön pääomittaminen.

Osakassopimuksessa käsiteltiin myös museotontin rakennuskelpoiseksi saattamista, tontinvuokrauksen ja myynnin menettelytapoja, toimivaltaisia viranomaisia, kaavoitusta ja tavoiteaikatauluja.

Valtio nimesi Kiinteistö Oy ADM:n puheenjohtajaksi arkkitehti (SAFA) Juha Lemströmin. Kaupunki nimesi yhtiön varapuheenjohtajaksi arkkitehti (SAFA) Mikko Ahon.

Museohankkeen toteutussuunnitelma

Museo kohtaamispaikkana

Uuden arkkitehtuuri- ja designmuseon tavoitteena on olla kaikille avoin paikka, jonka sisällöt ja palvelut synnyttävät elämyksiä, oivalluksia ja

keskusteluja. Museo tarjoaa ympäristön suomalaiselle ja pohjoismaiselle muotoilulle ja arkkitehtuurille sekä uusia, globaaleja haasteita ratkovaan kansainväliselle vuoropuhelulle. Nykyiset Designmuseum ja Suomen Arkkitehtuurimuseo sulautuvat osaksi uutta museota.

Uusi museorakennus voisi arvioiden mukaan avautua vuonna 2030. Museon kävijämäärän tähdätään asettuvan normaalina toimintavuotena vajaaseen puoleen miljoonaan. Uudesta museosta kaavaillaan poikkeuksellisen omaraahoitteista.

Hankkeen toteutusmuoto ja toimintaympäristön muutokset

Keväällä 2021 suunnitellun toteutusmallin jälkeen taloudellinen toimintaympäristö on muuttunut rajusti. Erityisesti Venäjän Ukrainaan kohdistuvan hyökkäyssodan kerrannaisvaikutukset ovat tuottaneet merkittävää epävakautta sijoitusmarkkinoihin, rakennus- ja energiakustannusten suhdanteeseen sekä inflaatio- ja korkokehitykseen.

Kiinteistö Oy ADM:n sekä Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiön teettämien selvitysten ja sijoittaja-analyyysien perusteella voidaan todeta, että sijoittajakysyntä kiinteistöhankeille on nykyisessä markkinatilanteessa alhainen. Tavoitteesta myydä Kiinteistö Oy ADM:n osakkeet kiinteistösijoittajalle ennen rakentamisen alkamista on voitava joustaa ja siirtää mahdollista myyntiajankohtaa kustannus- ja markkinatilanteen mukaan.

Helsingin kaupunki ja ADM-säätiö ovat lisäksi tunnistaneet erityisen museotoimintaa varten suunnitellun ja rakennetun, rajatun käytön omaavan rakennuksen myynnin ulkopuoliselle sijoittajalle olevan vallitsevasta markkinatilanteesta riippumatta haastavaa. Kaupunki katsoo, että niin sanottua säätiömallia, jossa ADM-säätiö lunastaisi Kiinteistö Oy ADM:n osakkeet ja omistaisi rakennuksen, on pidettävä edelleen yhtenä totutusvaihtoehtona samoin kuin mallia, jossa valtion omistama Senaatti-kiinteistöt lunastaisi Kiinteistö Oy ADM:n osakkeet ja tulisi rakennuksen omistajaksi.

Lähtökohta tulee kuitenkin olla, että kaupungin ja valtion pääomalahjoitukset museolle pysyvät suunnitellulla tasolla. Kumpikin lahjoittaa ADM-säätiölle 60 miljoonaa euroa. Lisäksi säätiö kerää lahjoituksia yksityisiltä tahoilta siten, että niitä kertyy yhteensä vähintään 30 miljoonaa euroa säätiön minimipääoman ollessa 150 miljoonaa euroa.

Pääomittaminen on tarkoitus toteuttaa jaksotetusti siten, että vuoden 2024 aikana maksetaan yhteensä 32 miljoonaa euroa, ensin 2 miljoonaa euroa heti päätöksen tultua täytäntöönpanokelpoiseksi ja 30 miljoonaa euroa myöhemmin vuoden 2024 aikana. Viimeinen erä 28 miljoonaa euroa maksetaan vuonna 2025.

29.01.2024

Asia/3

Pääomalahjoituksen lisäksi valtio tukee museon toimintaa valtakunnallisena vastuumuseona valtionosuuksin ja -avustuksin. Museolle kohdennettava valtiontuki vastaa nykyisten Designmuseon ja Arkkitehtuurimuseon valtionosuuksien ja valtionavustusten tasoa. Helsingin kaupunki ei osallistu varsinaisen museotoiminnan rahoittamiseen, mutta vastaa kustannuksista museon rakennuspaikan saattamisesta rakennuskelpoiseksi ja jatkaa valtion ohella osakkaana Kiinteistö Oy ADM:ssä sen osakekannan mahdolliseen myyntiin asti.

Kaupunki ja valtio eivät osoita muuta rahoitusta hankeen pääomittamiseen tai museon rakentamiseen. Tilanteessa, jossa Kiinteistö Oy ADM:n myynti ei ole toteutunut sovitulla tavalla, on Kiinteistö Oy ADM:n omistusosuusien jakautumista kaupungin ja valtion kesken tarkasteltava sen mukaan millä osuudella ne mahdollisesti joutuvat rahoittamaan yhtiötä.

Kiinteistö Oy ADM toteuttaa rakennushankkeen valmistelun, suunnittelun, kiinteistön hankinnan ja rakentamisen. AD-museo Oy solmii vuokrausta koskevan aiesopimuksen Kiinteistö Oy ADM:n kanssa. Museo-yhtiö maksaa tulevaisuudessa kiinteistöosakeyhtiölle pääoma- ja ylläpitovuokraa, joilla kiinteistöosakeyhtiö kattaa mahdollisten lainojen korot ja lyhennykset. Pääomakustannusten lisäksi kiinteistöosakeyhtiö kattaa vuokratuloilla vastuullaan olevan rakennuksen ylläpidon siltä osin, kuin ylläpitoa ei ole huoneenvuokrasopimuksessa sovittu kuuluvaksi vuokralaisen vastuulle. Kiinteistöosakeyhtiöllä tarkoitetaan tässä myös sen sijaan mahdollisesti tullutta yhteisöä.

Asemakaava ja sen muutos

Museorakennukselle osoitettu paikka sijaitsee Helsingin keskustassa Eteläsataman Makasiinirannassa. Museon alue Laivasillankadun itäpuolella ja Eteläisen Makasiinikadun kuvitellun jatkeen eteläpuolella on nykyistä satama-aluetta.

Museoalueella on pääosin voimassa asemakaava nro 6796 vuodelta 1972. Alueen pohjoisreuna ulottuu vuonna 1895 vahvistetun asemakaavan nro 480 alueelle, joka on rakennuskiellossa asemakaavan laatimista ja kaavamuutosta varten.

Museon suunnittelualue muodostuu Helsingin Satama Oy:lle vuokratuista, Helsingin kaupungin omistamista kiinteistöistä. Kaupungin ja sataman välinen vuokrasopimus mahdollistaa sopimuksen muuttamisen maankäytön kehittämisen tarpeiden mukaisesti.

Helsingin kaupunginhallitus päätti 5.6.2023, 388 § myöntää Kiinteistö Oy ADM:lle kehittämisvarauksen suunnittelualueeseen.

Olympiasatama palvelee Tukholman reittiliikennettä. Museon rakennuspaikka on nykyisellään sataman huoltoaluetta. Kaupunkikuvallisesti alue on osa Eteläsataman kansallismaisemaa ja valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä. Pohjoispuolelle sijoittuvat suojeluarvoiltaan merkittävät Helsingin empirekeskusta, Kauppatori ja Vanha kauppahalli. Laivasillankadun länsipuolella kohoaa Tähtitorninvuori.

Helsingin Sataman kehittämissuunnitelman 2022–2030 mukaisesti Tukholman reittiliikenne keskitetään Katajanokalle, ja Tallinnan liikenne siirtyy kokonaisuudessaan Länsisatamaan. Muutokseen liittyvä maankäytön suunnittelu on käynnissä.

Valtion ja kaupungin arkkitehtuuri- ja designmuseota koskevan yhteistyösopimuksen keskeinen lähtökohta on, että kansainvälistä kunniaihmista edustavan museon uudesta museorakennuksesta järjestetään suunnittelukilpailu, jonka tuloksesta tulee asemakaavan muutoksen lähtökohta.

Kaupunki luovuttaa osakassopimuksen mukaisesti uudelle museorakennukselle kaavoitetun tontin rakennuksen tulevalle omistajalle käyväällä hinnalla, jonka arvioinnissa voidaan osakassopimuksen mukaisesti huomioida tontin ja rakennuksen käyttötarkoitus. Myös pitkäaikainen tontinvuokraus on mahdollinen. Arviota tarkennetaan muun Makasiinirannan käytön hahmottuessa ja kiinteistömarkkinoiden näkymien kehittyessä. Arvioinnissa huomioidaan rakentamiseen liittyvät tavanomaisesta poikkeavat olosuhteet. Alueen kunnallistekniikan siirroista sovitaan alueen suunnittelun edetessä hankkeen ja kaupungin kesken.

Koko kaavoitettavan alueen suunnittelun pohjaksi on laadittu kaupunkiympäristölautakunnan (13.4.2021, 173 §) hyväksymät Makasiinirannan ja Olympiarannan suunnitteluperiaatteet.

Asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja kaavan valmisteluaineisto on pidetty nähtävänä tammi–helmikuussa 2021.

Helsingin kaupunki järjesti Makasiinirannan alueen suunnittelun ja toteuttamisen pohjaksi kaksivaiheisen kansainvälisen laatu- ja konseptikilpailun. Kilpailun voittajaksi julistettiin 24.11.2022 ehdotus ”Saaret” (Konsortium Gran: Niam, K2S Architects, White Arkitekter, Ramboll Finland, Rakennuttajatoimisto HTJ Oy).

Ehdotuksessa museon eteläpuolelle esitetään neljään uuteen kortteliin toimistoja ja hotelleja. Rakennusten pohjakerrokseen sijoittuisi liike- ja palvelutiloja tukemaan rantareitin ja kävelyalueen kaupunkimaista luonnetta ja elävyyttä. Olympiaterminaaliin ja Satamataloon sekä Armi Ratian puiston ratakuilun alueelle esitetään palvelu-, työskentely- ja

29.01.2024

Asia/3

kulttuuritiloja. Jatkokehityksessä on sovitettu yhteen museohanke ja muu rannan suunnittelu muun muassa huoltoyhteyksien osalta.

Rakennushankkeen toteutus ja arvioidut kustannukset

Uuden museorakennuksen kehittää ja rakennuttaa valtion ja kaupungin perustama Kiinteistö Oy ADM. Rakennushankkeen rahoitus- ja hallintamallista, Kiinteistö Oy ADM:n roolista museorakennuksen rakennuttajana ja sen omistuspohjasta rakennusvaiheen alkaessa päätetään ennen rakentamisen aloittamista Suomen valtion ja Helsingin kaupungin välisellä sopimuksella. Uudisrakennuksesta tehdyn alustavan hankesuunnitelman mukaan hankkeen kustannukset ovat indeksillä 9/23 tarkistettuna yhteensä 104,8 miljoonaa euroa (alv 0 %, Haahtela-indeksi 9/23, 111 pistettä).

Vaikka kaupunki ja valtio eivät osoita muuta rahoitusta hankkeen pääomittamiseen tai museon rakentamiseen, voidaan hankesuunnitelman mukainen hankkeen laajuus tai kustannus ylittää edellytyksellä, että museosäätiö hankkii yksityisiltä lahjoittajilta edellytetyn 30 miljoonan euron lisäksi tarvittavat lisävarat muina ulkopuolisina pääomalahjoituksina. Muutoin kaikki lisäkustannukset on katettava hankkeen sisältä tai ulkopuolisin varoin.

Uuden museorakennuksen valmistuttua museotoimintaa ylläpitävä osakeyhtiö, Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiön omistama AD-museo Oy toimii vuokralaisena uudisrakennuksessa ja hakeutuu arvonnäkövoimiseksi merkittävästä osasta rakennuksessa harjoittamastaan toiminnasta. Osakeyhtiön rahoitus perustuu museosäätiön peruspääoman muodostaman sijoitusvarallisuuden tuotosta jaettaville avustuksille, valtakunnallisille vastuumuseoille jaettaville valtionosuuksille ja oman toiminnan tuotoille (pääsyliput, ravintola-, myymälä- ja tapahtumaliiketoiminta, yritysyhteistyö ja jäsen- ohjelmat, hankeavustukset ym.)

Liikennejärjestelyt

Museon saattoliikenne ja päivittäishuolto sijoittuvat Laivasillankadun varteen. Näyttely- ja kokoelmakeskustoimintaan liittyvä huolto sijoittuu rakennusrungon sisään, jonne ajo tapahtuu rakennuksen eteläpuolelta. Piha-alueella tai siihen liittyvillä yleisillä alueilla huomioidaan mahdollisuus näyttelyiden erikoiskuljetuksiin. Alueelle tai museorakennukseen ei rakenneta pysäköintiä.

Museon alue voidaan vapauttaa nopeasti rakentamiseen, mutta satarma-alueelle on oltava reittiliikenteen jatkumisen ajan pohjoisen suunnasta toimiva raskaan liikenteen reitti museon sivuitse, tai muuta väliai-

kaista reittiä. Kaupunki ja Helsingin Satama selvittävät yhteistyössä liikennejärjestelyjä.

Kaupunkiympäristön toimialan selvitysten mukaan ranta-alueen vakaavuutta tulee ennen rakentamisen aloitusta parantaa uusimalla laiturirakenteet.

Tilaratkaisu

Museon toiminnoille laadittiin tilaohjelma syksyn 2022 aikana Haahtela-kehitys Oy:n kanssa. Tilaohjelmatyön lähtökohtana on museon ohjelma- ja palvelutarjonta sekä toiminnan määrälliset tavoitteet. Tilaohjelmaa on kehitetty yhteistyössä Arkkitehtuurimuseon ja Designmuseon kanssa. Ideoijina olivat museoiden lisäksi mm. ulkomainen alan konsulttiyhtiö DVDL ja kotimainen palvelumuotoilutoimisto Solita Oy. Tilaohjelman tavoitteena oli tuottaa tekemiselle joustavat ja muuntuvat raamit, jotka tukevat museon toimintaa ja saavutettavuutta parhaalla mahdollisella tavalla.

Laaditun tilaohjelman laajuus on noin 6 600 oh- m². Arvio rakennuksen kokonaishuonealasta on noin 9 000 hu-m² ja kokonaislaajuudesta noin 10 050 br-m². Tilat ja laajuudet jakautuvat seuraavasti:

- Yleisötilat 4 500 hu -m²
- Tukitoiminnot 2 100 hu -m²
- Yhteistoiminnot ja käytävät 2 400 hu -m².

Laajuus mahdollistaa ohjelmiston, palvelutarjonnan ja museotoimintaa tukevien liiketoimintojen toteuttamisen tasolla, joka vastaa museoon kohdistuviin odotuksiin, ehdollisten rahoituspäätösten ehtoihin, Helsingin keskustan elinvoimaisuuden tavoitteisiin sekä mahdollistaa museolle kestävän toimintatalouden mallin.

Energia- ja elinkaaritavoitteet

Museorakennus mahdollistaa turvallisuus- ja olosuhdevaatimuksiltaan vaativien näyttelyiden toteuttamisen. Museo toteutetaan energiatehokkaasti tavoitteenaan, että sen E-luku on enintään 84 kWh/ m², a (määräystaso 135 kWh/ m², a). Suunnittelun aikana etsitään elinkaaritannuksiltaan kestäviä ratkaisuja.

Museo rakennetaan koko elinkaaren ympäristövaikutukset huomioiden. Rakennushankkeen hiilijalanjäljelle asetettu enimmäistaso 15,4 kgCO₂e/m²,a alittaa energiatehokkaan vertailurakennuksen tason 18,7 kgCO₂e/m²,a ympäristöministeriön vähähiilisen rakennusmenetelmän arviointimenetelmällä arvioituna. Tällöin museo täyttäisi EU-

taksonomian ja RTS-ympäristöluokan 4/5 vaatimukset. Suunnittelun ja hankinnan aikana etsitään kustannustehokkaita ratkaisuja pienentää hiilijalanjälkeä edelleen.

Laadukas suunnittelu ja rakentamisen korkea laatutaso mahdollistavat rakennukselle pitkän elinkaaren. Elinkaaren muunneltavuuteen varaudutaan selkeällä runkojärjestelmällä, väljällä kerroskorkeudella, suosi-malla irtokalusteita ja -varusteita kiinteän varustuksen sijaan, toteutta-malla tilajaot kevyin väliseinin, huomioimalla talotekniikassa järjestel-mien laajennettavuus sekä huomioimalla rakennuksen elinkaaren aika-na tapahtuvien korjaus- ja muutostöiden tarvitsemat reitit.

Rakentamiskustannusten sisältö

Rakennushankkeelle on laadittu tilapohjainen kustannusarvio Haahtela TVD® simulaatiomallilla. Tarkistettu arvonlisäveroton kustannusarvio Haahtela-indeksin hintatasossa 9/2023 (111 pistettä) on noin 104,8 miljoonaa euroa. Rakentamisen kustannukset jakautuvat Kiinteistö Oy ADM:n toteuttamaan rakennushankkeeseen, siihen liittyviin käyttäjän erillishankintoihin ja kiinteistön hankintaan sekä alueelliseen liikenne- ja huoltoratkaisuun.

Hankkeesta on tehty kattava taloudellinen malli 35 vuoden tarkastelu-jaksolla. Rahoituksen ehtojen lisäksi mallissa on huomioitu rakennus-hankkeen kustannusarvio ja kassavirta, säätiön sijoitusvarallisuuden tuottoennuste, museon toimintatalous uuteen rakennukseen siirtymistä edeltävänä aikana (2024–2029) sekä museon liiketoimintamalli uudes-sa museorakennuksessa.

Hankinnat

Hankinnoissa noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa hankintalakia. Kiinteistöosakeyhtiö maksaa hankinnoista arvonlisäveron. Veroasian-tuntijoiden ennakkolausuntojen mukaan rakentamisinvestoinnin arvon-lisävero saadaan palautuksena, kun rakennuksen tulevasta vuokrauk-sesta museoyhtiölle tämän arvonlisäverollisen toiminnan käyttöön on selvitys, ja kun kiinteistöosakeyhtiö selvityksen perusteella itse hakeu-tuu arvonlisäverovelvolliseksi (AVL 30 §:n nojalla kiinteistön käyttöoi-keuden luovutuksesta).

Tilakustannus käyttäjälle

Museokiinteistön vuosittaiset vuokra- ja ylläpitokulut on arvioitu tasolle 5,57 miljoonaa euroa. Rakennuksen ylläpitokustannukset, 1,0 miljoona euroa vuodessa, on arvioitu Kiinteistötieto TAKU -järjestelmän ylläpi-tomoduulilla (Haahtela-ylläpitoindeksin hintatasossa 9/2023).

Aikataulu

Hankkeen tavoiteaikataulu on:

- Suunnittelukilpailun käynnistys 4/2024 ja ratkaisu 8/2025
- Esirakentamisen suunnittelu 2024 ja vastaanotto 2027
- Rakennuslupahakemus 2026
- Rakentamisen aloitus 2027
- Museon avaaminen 2030

Hankkeen urakkamuoto

Kiinteistö Oy ADM (tai sen sijaan tuleva yhteisö) vastaa rakennushankkeesta. Hankkeen käytännön valmistelua suorittamaan Kiinteistö Oy ADM hankkii rakennuttajakonsultin.

Suunnitteluvaiheessa toteutetaan museorakennuksen hankesuunnittelu, suunnittelukilpailun valmistelu, suunnittelukilpailu, kumppanuuskaavoitus, jatkosuunnittelu ja rakennusluvan hakeminen. Lisäksi prosessiin kuuluu viranomaisyhteistyö sekä museohankkeen yhteensovittaminen Makasiinirannan laatu- ja konseptikilpailun voittaneen Saaret-hankkeen kanssa tarvittavilta osin.

Hankkeen yksityisten pääomittajien rahoituksen jaksotus

Museon peruspääoman kartuttamiseen osallistuvien yksityisten pääomittajien lahjoitukset voidaan jaksottaa eri sopimusten mukaan vuosille 2024–2028.

Valtiontukiarviointi

Päätös on ehdollinen valtiontukiarvioinnin tekemiselle ja hyväksyttävän tukiperusteen täyttymiselle. Valtiontukiarvioinnissa arvioidaan valtiontuen edellytysten täytyminen sekä mitä valtiontukien säännösten mukaista menettelytapaa on noudatettava. Arviointi tehdään yhdessä valtion kanssa ennen ensimmäistä maksatuserää koskevaa päätöstä ja sisällytetään maksatuseriä koskeviin päätöksiin. Ensimmäistä maksatuserää koskeva päätös tehdään vuoden 2024 aikana. Valtion tulee tehdystä valtiontukiarvioinnista pyytää lausunto yritystukineuvottelukunnalta.

Valtion päätökset asiassa

Valtioneuvosto teki vuoden 2020 neljännen lisätalousarvioesityksen yhteydessä uutta arkkitehtuuri- ja designmuseota koskien pöytäkirjamerkinnän, jonka mukaan hallitus sitoutuu osallistumaan uuden perustettavan Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseon säätiön pääomittamiseen enintään 60 miljoonalla eurolla. Pääomasta ja sen maksamisen reu-

naehdoista päätetään vuoden 2024 ensimmäisessä lisätalousarvioissa ja vuosia 2025–2028 koskevassa julkisen talouden suunnitelmassa.

Valtioneuvoston talouspoliittinen ministerivaliokunta on käsitellyt asiaa kokouksessaan 19.12.2023. Valtio ei tehnyt päätöstä valittavasta toteutusmallista. Lähtökohtana on, että Kiinteistö Oy ADM voitaisiin myydä kiinteistösijoittajalle ennen rakentamisen aloittamista. Valtio päättää osaltaan erikseen rakennushankkeen toteutusmallista ja kiinteistöyhtiön myymisestä.

Aiemmat päätökset ja päätöksen täytäntöönpano

Asian päätöshistoriaan liittyvät kaupungin aiemmat päätökset ovat liitteenä.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösesityksen, pääomittamista koskevan päätöksen täytäntöönpanopäätöksen yhteydessä myöntää kaupunginhallituksen käyttövaroista vuonna 2024 yhteensä 32 miljoonaa euroa Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr:n pääomittamista varten ja valtuuttaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto toteuttamaan erien maksatus samanaikaisesti ja samoin jaksotuksin Suomen valtion kanssa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Linkit aiempiin päätöksiin
- 2 Tulevaisuuden tekemisen museo

Oheismateriaali

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 3 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 4 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 5 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 6 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 7 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 8 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 9 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 10 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 11 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)

29.01.2024

Asia/3

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiö sr
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

29.01.2024

Asia/4

§ 50

V 14.2.2024, Omavelkaisen takauksen myöntäminen Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat -yhtiölle

HEL 2023-016371 T 02 05 03 01

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto myöntää Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat -yhtiölle enintään 93 000 000 euron määräisen kaupungin omavelkaisen takauksen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan käyttöön rakennettavan Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskuksen uudisrakennuksen investointimenojen rahoittamiseksi nostettavien pitkäaikaisten lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Nostettavien lainojen laina-aika saa olla enintään 30 vuotta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Keijo Härkönen, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 25656
keijo.harkonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hakemus
- 2 Kustannusarvio

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Helsingin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskuksen uudisrakennuksen hankesuunnitelman 16.6.2021, § 191. Arvioidut rakentamiskustannukset ovat yhteensä 84 200 000 euroa (alv 0 %) huhtikuun 2019 kustannustasossa. Rakennuksen on tarkoitus valmistua toimintakuntoon vuoden 2027 aikana.

Hankkeen toteutus ja rahoitus

Hanketta on valmisteltu siten, että uudisrakennus tulee Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilojen omistukseen ja uudisrakennusta koskeva osakekanta merkitään Helsingin kaupungin omistukseen.

Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat rahoittaa hankkeen pitkäaikaisilla lainoilla, joiden vakuudeksi kaupungin omavelkaisia takauksia esitetään. Hankkeen alkuvaiheen rahoittamiseen voidaan ennen pitkäaikaisten lainojen nostamista käyttää tilapäisesti kaupungin konsernitililimiittia, joka hankkeen edetessä korvataan kokonaan tai pääosin ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta haettavilla pitkäaikaisilla lainoilla.

Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat on kaupungin kokonaan omistama keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö, joka omistaa pääasiassa Helsingin kaupungin oman palvelutuotannon käytössä olevia rakennuksia Helsingin kaupungilta vuokratuilla tai kiinteistöyhtiön omistamalla tonteilla. Rakennuksissa toimii kaupungin useiden eri toimialojen yksiköitä. Yhtiölle on luonteenomaista monipuolinen yhteistyö kaupungin kanssa, sillä se on toteuttanut useita uudis- ja peruskorjaushankkeita kaupungille. Lisäksi yhtiö huolehtii kaupungin käytössä olevien omistamiensa toimitilakiinteistöjen hoidosta.

Hyödyntämällä olemassa olevaa yhtiötä ja sen organisaation osaamista vältetään uuden yhtiön perustaminen ja organisaation rakentaminen sekä uuden erillisen yhtiön hallinnointi. Hanke sopii hyvin Kiinteistö Oy Helsingin Toimitiloille. Uudiskohteen talouden seuranta eriytetään omalle kustannuspaikalleen.

Tarvittavat takaukset

Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat -yhtiö hakee kaupungilta enintään 93 000 000 euron määräistä omavelkaista takausta. Takausta haetaan vuosille 2023-2027 ajoittuvien arviolta yhteensä noin 93 000 000 euron investointimenoihin tarvittavien pitkäaikaisten lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen vakuudeksi. Takausta tarvitaan kaupunginvaltuuston vahvistaman sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialaa palvelevan Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskuksen uudisrakennuksen hankesuunnitelman mukaiseen investointiin.

Kaupunginvaltuuston hankepäätöksen kustannuksiin eivät sisälly hankkeen rakentamisen aikana yhtiölle syntyvät kulut (korkomenot, maanvuokra, kiinteistövero ja hallinto), joten yhtiö tulee myöhemmin hakemaan kustannusten tarkentuessa kaupungilta rahoitusta kulujen kattamiseksi. Alustava arvio kuluista on yhteensä 9 955 000 euroa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan Malmin ja Haagan terveys- ja hyvinvointikeskukset ovat hankesuunnitteluvaiheessa ja tulevat kaupunginvaltuuston käsittelyyn myöhemmin. Mikäli Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat toteuttaa myös suunnitellut hankkeet, yhtiö hakee myöhemmin takausta niiden rahoitusjärjestelyihin.

Valtiontukiarviointi ja kuntalain 129 §

Kuntalain 129 § vaatimukset huomioiden, kaupungin talouden tunnuslukujen perusteella arvioituna voidaan todeta, että myönnettäväksi esitettävä takaus ei vaaranna kaupungin kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä. Takaukseen ei myöskään sisälly kuntalaissa tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä ottaen huomioon sen, että yhtiö on kokonaan kaupungin omistama. Takaukselle ei tässä yhteydessä edellytetä vastavakuuksia.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(1) mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Helsingin kaupunki on suunnitellut myöntävänsä Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat -yhtiölle omavelkaisen takauksen rahoitusjärjestelyihin, joilla investoidaan sosiaali-, terveys, ja pelastustoimialan käyttöön rakennettavia tiloja. Ennen takauksen antamista on arvioitava, sisältyykö suunniteltuun toimenpiteeseen SEUT 107(1) artiklan mukaista valtiontukea.

Euroopan komission tiedonannon mukaan valtiontukisääntöjä sovelletaan ainoastaan silloin, kun tuensaajana on yritys, jolla tarkoitetaan oikeudellisesta muodosta tai rahoitustavasta riippumatta taloudellista toimintaa harjoittavaa yksikköä. Taloudellista toimintaa on kaikki toiminta, jossa tavaroita tai palveluita tarjotaan markkinoilla (komission tiedonanto valtiontuen käsitteestä 2016/C 262/01, kohdat 6 - 12).

Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat -yhtiölle annettavaan omavelkaiseen takaukseen, joilla toteutetaan edellä mainittu investointi sosiaali-, terveys, ja pelastustoimialan käyttöön, ei sisälly SEUT 107(1) artiklan mukaista valtiontukea, koska takaus kohdistuu ei -taloudelliseen toimintaan. Mikäli tiloja vuokrataan eteenpäin kolmansille osapuolille, tulee

29.01.2024

Asia/4

varmistua siitä, että Helsingin kaupungilta saatu taloudellinen etu ei siirry kilpailuilla markkinoilla toimivien yritysten hyväksi. Tällaisessa tilanteessa kolmansille osapuolille vuokratuista tiloista tulee periä markkinahintaista vuokraa.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ei- taloudelliseen toimintaan myönnettyä tukea ei käytetä taloudelliseen toimintaan. Ristiintukeminen voidaan sulkea pois pitämällä erillistä kirjanpitoa yksikön harjoittamasta taloudellisesta toiminnasta. Kiinteistö Oy Helsingin toimitilat -yhtiön harjoittaessa taloudellista toimintaa on kirjanpito eriytettävä ei - taloudellisesta toiminnasta.

Toimivalta ja delegointi

Kuntalain 14 §:n 2 mom. 9 kohdan mukaisesti valtuusto päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen, oikeuttaa täytäntöönpanopäätöksessään kaupunginkanslian oikeuspalveluita tekemään takaussitoumukset.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Keijo Härkönen, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 25656
keijo.harkonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hakemus
- 2 Kustannusarvio

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

29.01.2024

Asia/5

§ 51

V 14.2.2024, Sörnäistenrannan asemakaava ja asemakaavan muutos (nro 12835)

HEL 2018-009468 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli arkkitehti Irene Siljama. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen nro 12835 kartta, päivätty 16.5.2023, muutettu 5.12.2023
- 2 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen nro 12835 selostus, päivätty 16.5.2023, muutettu 5.12.2023, päivitetty Kylk:n 5.12.2023 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 28.10.2014, täydennetty 16.5.2023 ja 28.11.2023, liitteineen
- 4 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7424/28.11.2023)
- 5 Muistutukset
- 6 Osa päätöshistoriaa
- 7 Havainnekuva, 28.11.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Hana-saari) osaa kortteleista 10402–10404 ja 10755 sekä puisto-, vesi- ja ka-tualueiden asemakaavan ja 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Vilhonvuo-

29.01.2024

Asia/5

ri, Hanasaari) korttelia 10574 sekä puisto-, vesi- ja katualueiden sekä venesataman asemakaavan muutoksen (muodostuvat uudet korttelit 10400–10404 ja 10755) 16.5.2023 päivätyn ja 28.11.2023 muutetun piirustuksen nro 12853 mukaisena ja asemakaavaselistuksesta ilmevin perustein.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaava ja asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee pääosin voimassa olevassa asemakaavassa puisto- ja vesialueeksi merkittyä aluetta, joka sijaitsee Sörnäisten Vilhonvuorella ja Hanasaarella. Nykyisin alueelle sijoittuu Sörnäisten rantatie, puisto- ja vesialuetta. Kaavaratkaisu mahdollistaa alueen kaupunkirakenteen täydentämisen asuin- ja toimitilakortteleilla sekä pysäköintilaitoksella. Kaavaratkaisu perustuu kaupunkisuunnittelulautakunnan vuonna 2014 hyväksymiin alueen suunnitteluperiaatteisiin.

Kaavaratkaisu on kolmas osa Hakaniemenrannan ja Sörnäistenrannan asemakaavakokonaisuutta, jonka luonnoksen kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 28.2.2017. Tavoitteena on muodostaa uutta ympäristön huomioivaa korttelistoa nykyisin pitkälti joutomaana ja liikenteen käytössä olevalle alueelle. Tavoitteena on lisäksi kytkeä alue arvokkaaseen ympäristöön keskeisten näkymälinjojen ja kaupunkirakenteen muodostamisen kautta. Lisäksi keskeinen tavoite on luoda uutta viihtyisää kaupunkitilaa Suvilahden rantaan.

Kaavaratkaisulla on erityisesti pyritty ratkaisemaan se, miten täydennysrakentaminen sovitetaan arvokkaaseen ja historiallisesti kerrokselliseen ympäröivään kaupunkirakenteeseen sekä muodostetaan uutta julkista ja luonnon kannalta monimuotoista rantaa kaupunkilaisille. Alueelle on suunniteltu neljä asuinkorttelia, kaksi toimitilakorttelia sekä pysäköintikortteli. Alueen ja ympäristön palvelutaso paranee merkittävästi uuden rakentamisen myötä. Lisäksi alueelle sijoittuu uutta katualuetta sekä kävelyn aluetta rantaan. Uutta asuntokerrosalaa on 65 030 k-m² ja toimitilakerrosalaa on 30 500 k-m². Asukasmäärän lisäys on noin 1 400.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 7424), jonka mukaan Sörnäisten rantatien linjaus on esitetty voimassa olevan asemakaavan mukaisesti Vilhonvuoren korttelirakenteen reunan myötäisesti. Uusi korttelisto tukeutuu Sörnäisten rantatien rinnakkaiskaatuun sekä siihen liittyviin sivukatuihin. Ranta on varattu kävelyn alueeksi.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että nykyisin pääasiassa liikennealueena oleva ranta-alue muuttuu rakennetuksi.

29.01.2024

Asia/5

Vesialuetta täytetään ja ranta muuttuu osittain rakennetuksi ja osaan luodaan luonnon elinympäristöjä.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan mukainen.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista siten, että edistetään asuntotuotantoa, tuetaan eläviä, omaleimaisia ja turvallisia kaupunginosia sekä modernia ilmastovastuuta.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Suunnittelualue sijoittuu kokonaisuudessaan täyttömaalle ja alue on pitkään ollut kaupungin reunavyöhykettä. Satamatoimintojen laajetessa Suvilahden muoto on muuttunut useaan kertaan. Topografialtaan suunnittelualue onkin tasainen ja sijaitsee lähellä merenpintaa. Kaupunkirakenteellisesti kaava-alue sijoittuu Sörnäisten rantatien ja Suvilahden vesialueen väliselle lähes pohjois- eteläsuuntaiselle vyöhykkeelle Merihaan pohjoispuolelle.

Alueella on voimassa pääasiassa asemakaava nro 10960, joka on tullut voimaan 3.8.2007. Kaavan mukaan suunnittelualue on merkitty puisto- ja vesialueeksi, pohjoisosaa lukuun ottamatta, joka on merkitty huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialueiksi. Yhteensä kaavassa on kerrosalaa 1 500 k-m².

Voimassa olevassa asemakaavassa Sörnäisten rantatien linjaus kulkee Vilhonvuoren korttelirakenteen myötäisesti. Rantatien ja vesialueen väliselle alueelle on kaavoitettu puistoaluetta. Suunnittelualueen pohjoisreunassa on olemassa oleva huoltoasema ja sen eteläpuolelle on asemakaavalla mahdollistettu liikerakennusten korttelialue.

Helsingin kaupunki omistaa alueen. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta on alustavasti arvioitu aiheutuvan kaupungille kustannuksia seuraavasti (alv. 0 %):

Esirakentaminen	46 milj. €
- Ruoppaus- ja täyttötöyt	21 milj. €
- Katujen pohjarakentaminen	11 milj. €
- Maaperän pilaantuneisuuden kunnostus	4 milj. €
- Johtosiirrot	10 milj. €
Katualueet ja yleiset alueet	22 milj. €

Rantarakenteet	12 milj. €
Tulviin varautuminen	12 milj. €
Yhteensä	92 milj. €

Alueen toteuttamisen kustannuksista merkittävä osa muodostuu esi- ja rantarakentamisesta. Ruoppaus- ja täyttötöiden kustannuksiin vaikuttavat mm. louheen saatavuus sekä käytettävissä olevat ruoppaus- sekä ruoppausmateriaalien kuljetusmenetelmät. Asemakaavaratkaisun toteuttaminen edellyttää kaava-alueen ulkopuolelle sijoitettavaa Sörnäisten rantatien muutosta, johon kytkeytyy suurin osa myös johtosiirtojen kustannuksista. Yhteensä Sörnäisten rantatien muutokseen kohdistuu kustannuksista noin 24 milj. euroa. Alueen sijainti meren rannan läheisyydessä ja katualueella säilytettävät maanpinnan korkotasot edellyttävät varautumista tulviin tulvapumppaamojen ja -putkistojen toteuttamisella. Näiden kokonaiskustannuksiksi on arvioitu noin 12 miljoonaa euroa.

Esittelijä toteaa, että 17.1.2024 on kaupunkiympäristön toimialalta tarkistettu lautakunnan esitystä yhteensä 92 milj. euron kustannusten ja kautumisen osalta niin, että esirakentamisen osuuden arvioidaan olevan yht. 46 milj. euroa ja katualueiden ja yleisten alueiden osuuden 22 milj. euroa. Lautakunnan esityksessä luvut olivat 47 ja 21 milj. euroa.

Lisäksi alueen yhdyskuntateknisen huollon verkostojen toteuttamisesta aiheutuu kustannuksia verkostojen haltijoille seuraavasti:

Kaukolämpö ja jäähdytys	1,4 milj. €
Sähköverkko (keskijännite)	0,25 milj. €
Tietoliikenne	0,75 milj. €
Vesihuolto	8,7 milj. €

Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa ja kaupungille kohdistuu tulo- ja rakennusoikeuden myymisestä tai vuokraamisesta. Kaavoitettavan rakennusoikeuden arvo on karkeasti arvioiden noin 105 milj. euroa.

Uutta kerrosalaa kohden kustannuksia kaupungille aiheutuu n. 950 euroa/k-m². Rakennusten perustamiskustannuksiksi asuinkortteleiden osalta on arvioitu keskimäärin 470 euroa/k-m².

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 7.6. - 6.7.2023.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 24 muistutusta.

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat rakentamisen määrään, rakennusten korkeuksiin ja sijoitteluun, vesialueen kaventamiseen ja merentäyttöön, Sörnäisten rantatien leveyteen, ylitykseen ja nopeusrajoitukseen sekä tien aiheuttamaan meluun ja huonoon ilmanlaatuun sekä uusille että olemassa oleville asukkaille, uuteen rinnakkaiskadun sijaintiin Merihaan edustalla ja sen aiheuttamiin ruuhkiin ja rajoituksiin Merihaan täydennysrakentamisen osalta, jalankulkuun, pyöräilyyn ja julkiseen liikenteeseen, keskustatunneliin, vaikutuksiin lintuihin, kaloihin ja muihin eläimiin, lintujen turvallisuuteen, veneilyyn ja venesatamiin, koirapuistoon, puiston, puuston, virkistysalueen ja avoimen viher- ja ranta-alueiden menetykseen, viherkertoimeen, tulvakorkoon, tuulitunneliefektiin, näkymiin ja alueen merellisyyteen, pysäköintitaloon, autopaikkoihin ja autoiluun, liikennejärjestelyihin, alueen käynnissä oleviin ja tuleviin rakennusaikaisiin haittoihin, toimistokäyttöön, korttelipihoihin ja rantapromenadiin sekä alueen kehittämiseen laajemmin.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kaupunginmuseo
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat alueen kunnallistekniikkaan ja tämän tila- ja huoltovaatimukseen, olemassa olevan kunnallistekniikan kapasiteettiin, uusien jätehuoltomääräysten voimaantuloon, alueen sijaintiin Yleiskaava 2016 kantakaupunkialueeseen nähden, Sörnäisten rantatien katualueen merkittävään leventämiseen sekä nopeusrajoituksiin, bussikaistavaraukseen, julkiseen liikenteeseen ja sen saavutettavuuteen, alueen kehitykseen kävelyn ja pyöräilyn ehdoilla, pyöräliikenteen ja kävelyn järjestelyihin, kulttuuriympäristöjen ja niihin liittyvien arvojen huomioimiseen jatkosuunnittelussa, vaikutuksiin Pannukakunpuistikkoon ja ympäröiviin alueisiin, kemikaaliturvallisuusetsäisyksiin ja suuronnettomuusvaaroihin, ilmastovaikutuksiin, meluntorjuntaan ja ilmanlaatuun, hulevesiin ja tulvariskiin sekä palvelutarpeen kasvuun.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Jatkotoimenpiteet

Kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä on pyydetty lähettämään tieto.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen nro 12835 kartta, päivätty 16.5.2023, muutettu 5.12.2023
- 2 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen nro 12835 selostus, päivätty 16.5.2023, muutettu 5.12.2023, päivitetty Kylk:n 5.12.2023 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 28.10.2014, täydennetty 16.5.2023 ja 28.11.2023, liitteineen
- 4 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7424/28.11.2023)
- 5 Muistutukset
- 6 Osa päätöshistoriaa
- 7 Havainnekuva, 28.11.2023

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Tehdyt muutokset

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

29.01.2024

Asia/5

Ote

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), Helsinki
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kaavapäätöksestä tiedon pyytäneet

Otteen liitteet

Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Tiedoksi

Asemakaavoitus

Kaupunginmuseo

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 05.12.2023 § 646

HEL 2018-009468 T 10 03 03

Hankennumero 1611_5 ja 0579_9

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 16.5.2023 päivätyn ja 5.12.2023 muutetun asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12853 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaava koskee 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Hanasaari) osaa kortteleista 10402–10404 ja 10755 sekä puisto-, vesi- ja ka-

tualueita ja asemakaavan muutos koskee 10. kaupunginosan (Sörnäinen, Vilhonvuori, Hanasaari) korttelia 10574 sekä puisto-, vesi- ja katualueita sekä venesatamaa (muodostuvat uudet korttelit 10400–10404 ja 10755).

- Lautakunta edellytti, että Sörnäistenrannan ranta-alueen kehittämisen lähtökohtana on viihtyisä ja vihreä puistomainen alue, vaikka alue onkin kaavassa merkitty katualueeksi.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2018-009468>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

05.12.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli arkkitehti Irene Siljama. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Amanda Pasanen: Lisätään esitysehdotukseen: "Lautakunta edellyttää, että Sörnäistenrannan ranta-alueen kehittämisen lähtökohtana on viihtyisä ja vihreä puistomainen alue, vaikka alue onkin kaavassa merkitty katualueeksi."

Kannattaja: Mia Haglund

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Amanda Pasasen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

28.11.2023 Pöydälle

23.05.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

16.05.2023 Pöydälle

Esittelijä

29.01.2024

Asia/5

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Irene Siljama, arkkitehti, puhelin: 09 310 33174

irene.siljama(a)hel.fi

Taneli Nissinen, johtava liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 76765

taneli.nissinen(a)hel.fi

Kaisa Solin, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 34757

kaisa.solin(a)hel.fi

Valtteri Lankiniemi, diplomi-insinööri, puhelin: 09 310 22467

valtteri.lankiniemi(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 03.04.2023 § 25

HEL 2018-009468 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12835 pohjakartan kaupunginosassa 10 Sörnäinen. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12835

Kaupunginosa: 10 Sörnäinen

Kartoituksen työnumero: 15/2023

Pohjakartta valmistunut: 8.3.2023

Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25

Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911

merja.kyyro(a)hel.fi

Juho Pajukoski, paikkatietoinsinööri, puhelin: 09 310 34336

29.01.2024

Asia/5

juho.pajukoski(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 18.01.2023 § 6

HEL 2018-009468 T 10 03 03

Johtava arkkitehti Perttu Pulkka esitteli alueen suunnittelutilannetta ja nimistötarpeita. Nimistötoimikunta on käsitellyt alueen nimistöä viimeksi 5.4.2017 § 25.

Nimistötoimikunta päätti esittää alueelle seuraavia uusia nimiä, joista useimmat perustuvat 5.4.2017 § 25 tehtyyn esitykseen:

Hanasaarenkatu – Hanaholmsgatan

(katu)

Perustelu: Liitynnäinen (Hanasaaren mukaan).

Kauraholmankatu – Kauraholmsgatan

(katu, Sörnäisten rantantien rinnakkaiskatu)

Perustelu: Nykyisen Vilhonvuoren tai Kulmavuoren paikkeilla sijainneen, tarkemmin määrittelemättömän Kauraholma-nimisen paikan mukaan, joka esiintyy 1700-luvun asiakirjoissa. Kauraholmaan liittyvät myös nimet Kauraholmsbacken (Kauraholmanmäki), Kauraholmshagen ja Kauraholmså kern, jotka ovat olleet käytössä 1800-luvun alussa.

Kauraholmankuja – Kauraholmsgränden

(katu)

Perustelu: Liitynnäinen, Kauraholmankadun mukaan.

Kookoskuja – Kokosgränden

(katu)

29.01.2024

Asia/5

Perustelu: Vuonna 1910 kortteliin 291 perustetun, palmuöljystä valmistettavia ruokarasvoja tuottaneen Koko Oy:n mukaan.

Leipätehtaankuja – Brödfabriksgränden

(katu)

Perustelu: Vuonna 1924 kortteliin 289 valmistuneen, arkkitehti Väinö Vähäkallion suunnitteleman Osuusliike Elannon leipätehtaan eli suurleipomon mukaan.

Suvilahdenpromenadi – Södervikspromenaden

(jalankulku- ja pyöräily-yhteys)

Perustelu: Liitynnäinen (Suvilahden merialueen ja huvila-alueen mukaan).

Suvilahdenpuisto – Söderviksparken

(puisto)

Perustelu: Perustelu: Liitynnäinen (Suvilahden merialueen ja huvila-alueen mukaan).

Tulitikunkuja – Tändsticksgränden

(katu)

Perustelu: Vuonna 1874 perustetun, korttelissa 289 toimineen punatiilisen Helsingfors Tändsticksfabrik Ab:n mukaan. Nimistöimikunta on 11.5.2016 ja 12.10.2016 esittänyt suomenkielistä nimeä muodossa Tulitikkukuja.

Väinö Vähäkallion kuja – Väinö Vähäkallios gränd

(katu)

Perustelu: Arkkitehti, rakennushallituksen puheenjohtaja Väinö Niilo Vähäkallion (aik. Vilander, 1886–1959) mukaan. Vähäkallio tunnetaan erityisesti osuustoimintaliikkeen ja teollisuuden arkkitehtina. Hän hoiti

omaa arkkitehtitoimistoaan 1911–1941 ja toimi Kulutusosuuskuntien Keskusliiton (KK) arkkitehtina 1928–1934 ja rakennushallituksen pääjohtajana 1936–1943. Osuusliike Elannolle Vähäkallio suunnitteli aluksi klassisistisia myymäläsisustuksia ja myöhemmin myös Elannon asuintaloja ja teollisuusrakennuksia. Vähäkallio kaavaili Helsinkiin Hämeen tien varrelle yhtenäistä Elannon teollisuuskorttelia jo vuonna 1917. Kortteliin valmistui useita Vähäkallion rakennuksia, kuten aikansa huipumoderni Elannon leipomo vuonna 1924 ja Elannon pääkonttori vuonna 1928.

Vuonna 2007 voimaan tulleessa asemakaavassa nro 10960 voimaan tullut nimi Väinö Vähäkallion puisto – Väinö Vähäkallios park tulee poistumaan käytöstä nyt vireillä olevassa asemakaavassa.

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

29.01.2024

Asia/6

§ 52

V 14.2.2024, Ruotsalaisen kansanpuolueen ryhmäaloite ajoyhteyksien parantamiseksi maanalaisiin pysäköintilaitoksiin

HEL 2023-008804 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 RKP ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä esittää ryhmäaloitteessaan, että kaupunki keskustan saavutettavuuden parantamiseksi, katu-tason pakokaasupäästöjen vähentämiseksi, jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden viihtyisyyden lisäämiseksi sekä keskustan kaupallisten palveluiden parempien edellytysten luomiseksi tutkii miten olemassa olevaa huoltotunnelia voitaisiin hyödyntää ja tarvittaessa laajentaa, jotta maanalaiset yhteydet keskustan alla oleviin pysäköintiluoliin parantuisi.

Valmisteltavassa ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa tarkennetaan huoltotunnelin kehittämistoimenpiteitä ja aikataulullisia tavoitteita.

Keskustan huoltotunneliin kytkeytyy neljä pysäköintilaitosta, tunnelin uudempaan osaan kytkeytyvät P-CityForum, P-Simonkenttä ja P-Stockmann sekä tunnelin vanhempaan osaan eli Kluuvin tunneliin kytkeytyvä P-Kluuvi.

Asemakaavamääräys mahdollistaa tunnelin uuden ja vanhan osan välillä ainoastaan huoltoliikenteen. Tämä rajoittaa läntisten pysäköintilaitosten saavutettavuutta idän suunnasta ja vastaavasti Kluuvin pysäköintilaitoksen saavutettavuutta lännen suunnasta. Rajoituksen tarkoituksena on varmistaa, että liikennemäärät pysyvät Kluuvin vanhan tunnelin puolella riittävän alhaisina huomioiden vanhan tunnelin infrastruktuurin liikenteelliset pullonkaulat ja puutteelliset pelastautumisjärjestelyt.

Huoltotunnelin käytettävyyttä pyritään edistämään keskeisenä keinona ydinkeskustan autolla saavutettavuuden parantamiseksi. Tunnelin liikenteellisten pullonkaulojen poistamiseksi ja tunneliturvallisuuteen liittyvien puutteiden korjaamiseksi on pitkälle vietyjä suunnitelmia, jotka tähtäävät pysäköintiliikennettä koskevan rajoituksen purkamiseen tai siitä poikkeamiseen. Samalla koko tunnelin läpiajon estämiseksi tarvitaan kaavamääräyksen tilalle korvaavia toimenpiteitä, käytännössä valvontajärjestelmä, jolla mahdollistetaan tavanomaista liikennetunnelia lievempien turvallisuusehtojen hyväksyttävyyden myös jatkossa.

Kaupunki suhtautuu myönteisesti mahdollisuuksiin laajentaa nykyistä huoltotunneliverkostoa huolto- ja pysäköintiliikenteeseen rajautuvassa käyttötarkoituksessa. Kaupunkiympäristölautakunnan aiemman päätöksen (15.11.2022 § 634) mukaisesti ydinkeskustan saavutettavuuden parantamiseksi ja edelleen ydinkeskustan viihtyisyyden lisäämiseksi vaihtoehtoja keskustan maanalaisten pysäköintilaitosten saavutettavuuden parantamiseksi selvitetään ensisijaisesti yksityisinä investointihankkeina.

Varaushakemus keskustan huoltotunnelin laajentamisesta on vireillä ja tulossa päätettäväksi alkuvuodesta. Kaupunki suhtautuu pääsääntöisesti myönteisesti mahdollisiin tuleviin vastaaviin kehittämisvarauksiin. Ydinkeskustan saavutettavuutta autolla on syytä parantaa erityisesti idästä ja on selvitettävä voiko saavutettavuutta parantaa myös muulle kuin huoltoliikenteelle.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 12 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä ja joka on otsikoitu ryhmäaloitteeksi.

29.01.2024

Asia/6

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 RKP ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 28.11.2023 § 628

HEL 2023-008804 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Ryhmäaloitteessa esitetään, että kaupunki selvittää keinoja kehittää keskustan huoltotunnelia maanalaisiin pysäköintilaitoksiin johtavien ajoyhteyksien parantamiseksi. Helsingin kaupunki pitää keskustan maanalaisiin pysäköintilaitoksiin johtavien ajoyhteyksien parantamista tärkeänä asiana, jonka edistämiseksi on useampia toimenpiteitä käynnissä. Kokonaisuudesta linjataan keväällä 2024 ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa.

Nykytilanteessa keskustan huoltotunneliin kytkeytyy neljä pysäköintilaitosta. Nämä ovat tunnelin uudempaan osaan kytkeytyvät P-CityForum, P-Simonkenttä ja P-Stockmann sekä tunnelin vanhempaan osaan eli Kluuvin tunneliin kytkeytyvä P-Kluuvi.

Tunnelin uuden ja vanhan osan välillä sallitaan asemakaavamääräyksen nojalla ainoastaan huoltoliikenne, mikä rajoittaa läntisten pysäköintilaitosten saavutettavuutta idän suunnasta ja vastaavasti Kluuvin pysäköintilaitoksen saavutettavuutta lännen suunnasta. Rajoituksen tarkoituksena on varmistaa, että liikennemäärät pysyvät Kluuvin vanhan tunnelin puolella riittävän alhaisina huomioiden vanhan tunneli-infrastruktuurin liikenteelliset pullonkaulat ja puutteelliset pelastautumisjärjestelyt.

Kaupungin intressissä on kuitenkin edistää huoltotunnelin käytettävyyttä keskeisenä keinona parantaa ydinkeskustan saavutettavuutta autolla. Tunnelin liikenteellisten pullonkaulojen poistamiseksi ja tunneliturvallisuuteen liittyvien puutteiden korjaamiseksi on pitkälle vietyjä suunnitelmia, jotka tähtäävät pysäköintiliikennettä koskevan rajoituksen purkamiseen tai siitä poikkeamiseen. Samalla koko tunnelin läpiajon esittämisestä tarvitaan kaavamääräyksen tilalle korvaavia toimenpiteitä, käytännössä valvontajärjestelmä, jolla mahdollistetaan tavanomaista liikennetunnelia lievempien turvallisuusehtojen hyväksyttävyyden myös jatkossa.

Lisäksi kaupunki suhtautuu myönteisesti mahdollisuuksiin laajentaa nykyistä huoltotunneliverkostoa huolto- ja pysäköintiliikenteeseen rajautuvassa käyttötarkoituksessa. Kaupunkiympäristölautakunnan aiemman päätöksen (15.11.2022 § 634) mukaisesti ydinkeskustan saavutettavuuden parantamiseksi ja edelleen ydinkeskustan viihtyisyyden lisäämiseksi vaihtoehtoja keskustan maanalaisten pysäköintilaitosten saavutettavuuden parantamiseksi jatkoselvitetään ensisijaisesti yksityisinä investointihankkeina.

Kaupunki on huoltotunnelin laajentamiseksi saanut kehittämisvaraus-hakemuksen keskustan merkittävimmiltä kiinteistönomistajilta ja SRV:ltä. Tähän on tarkoitus valmistella kehittämisvarauspäätös syksyn 2023 aikana kaupunkiympäristölautakunnan esityksestä kaupunginhallitukselle. Kehittämisvaraus on osa toteutuskelpoisimman ratkaisun hakemista keskustan huoltotunnelin laajentamiseksi niin ajoyhteyksien kuin käytön osalta. Kaupunki suhtautuu pääsääntöisesti myönteisesti myös mahdollisiin tuleviin vastaaviin kehittämisvarauksiin. Ydinkeskustan parkkihallien saavutettavuutta autolla on syytä parantaa erityisesti idästä ja on selvitettävä voiko saavutettavuutta parantaa myös muulle kuin huoltoliikenteelle.

Huoltotunnelin kehittämistoimenpiteitä ja aikataulullisia tavoitteita tullaan tarkentamaan keväällä 2024 päätöksentekoon valmistuvassa ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa.

Käsittely

28.11.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Silja Borgarsdottir Sandelin: Lisätään lausuntoehdotukseen toiseksi viimeisen kappaleen loppuun: "Kaupunki suhtautuu pääsääntöisesti myönteisesti myös mahdollisiin tuleviin vastaaviin kehittämisvarauksiin. Ydinkeskustan parkkihallien saavutettavuutta autolla on syytä parantaa erityisesti idästä ja on selvitettävä voiko saavutettavuutta parantaa myös muulle kuin huoltoliikenteelle."

29.01.2024

Asia/6

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Silja Borgardsdottir Sandelinin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Marek Salerno, liikenneinsinööri: 09 310 37106
marek.salermo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 21.11.2023 § 615

HEL 2023-008804 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

21.11.2023 Pöydälle

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Silja Borgardsdottir Sandelinin ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Marek Salerno, liikenneinsinööri: 09 310 37106
marek.salermo(a)hel.fi

29.01.2024

Asia/7

§ 53

V 14.2.2024, Valtuutettu Anniina Iskaniuksen aloite katutyösopimusten kehittämisestä

HEL 2023-008681 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:
Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Anniina Iskaniuksen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Anniina Iskanius ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunkiympäristötoimiala käynnistää urakkasopimusten uudistamisen sekä kannustin/sanktiojärjestelmän kehittämisen. Helsingin urakkasopimukseen tulee lisätä katutöiden nykyistä huomattavasti tarkempi ja vaiheistettu aikataulu, joka on laadittu tavalla joka vähentää elinkeinoelämälle aiheutuvia haittoja. Lisäksi sopimukseen tulee luoda kannustinjärjestelmä, joka kannustaa alittamaan katutöihin asetun aikataulun ja vastaavasti sanktiojärjestelmä, mikäli sovittu aikataulu ylitetään.

Kaupunkiympäristö toimiala kehittää jatkuvasti urakkasopimuksia ja sopimusten kannustin/sanktiojärjestelmää katutöiden sujuvoittamiseksi. Stara kehittää toimintaansa kehittämis- ja tuottavuusohjelman avulla, jossa yhtenä tavoitteena on työmaiden tehokkuuden parantaminen. Työmaiden tehokkaampi läpivienti vähentää katutöiden haittoja.

Urakka-asiakirjojen sanktiojärjestelmää on paranneltu edistämään työmaiden suunnitellun mukaista etenemistä ja lyhentämään urakoiden kestoa. Hinnoittelumallilla ohjataan yleisten alueiden varaamista mahdollisimman lyhytaikaiseen käyttöön. Käyttöön otetaan työmaalupaus katu- sekä muille yleisille alueille kohdentuvissa rakennus- ja korjaustöissä. Jokaiselle hankkeelle asetetaan aikataululupaus, jolla minimoidaan kaupunkilaisille töistä aiheutuvan haitan kesto. Aikataululupaukset ja niiden toteumat tai poikkeamat raportoidaan hankekohtaisesti rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle. Toimilla vahvistetaan töiden nopeaa toteutumista.

Kehitysvaiheellisten projektien osalta toimintamalleja kehitetään jatkuvasti saatujen kokemusten perusteella ja urakoitsijoilta edellytetään aiempaa tarkempaa aikataulu- ja työnsuunnittelua. Tämä on olennainen osa projektin laadun ja tehokkuuden parantamista.

Urakoissa yleisesti käytettävä rakennusurakan yleiset sopimusehdot (YSE) sisältävät viivästyssakkoja ja seuraamuksia, jotka kannustavat urakoitsijoita pitämään kiinni sovituista aikatauluista.

Parhailtaan tarkastellaan kaivulupa- ja aluevuokramaksujen korottamista siten, että ne kannustavat nykyistä tehokkaammin työmaan kestojen minimointiin.

Kruunusillat-allianssissa on kehitetty ja otettu käyttöön eri kulkumuotojen työnaikaisten liikennejärjestelyjen laatua osoittava mittari (TLJ-mittari), joka mahdollistaa liikennejärjestelyiden toimivuuden objektiivisen mittaamisen. TLJ-mittari mahdollistaa laatuvaatimusten asettamisen tuleville katuremonteille.

Katutöiden yhteydessä järjestetään jatkuvaa seuranta- ja asukaskyselyitä, joiden avulla voidaan arvioida, miten katutyöt vaikuttavat asukkaiden elämään ja ympäristöön. Tämä palautteenkeruu mahdollistaa alueen toimivuuden ja parannuskohteiden tunnistamisen. Jatkuva palautejärjestelmä on olennainen osa urakoiden parantamista ja varmistaa, että kaupungin katutyöt ovat mahdollisimman toimivia ja vaikuttavia.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua ja esittää sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

29.01.2024

Asia/7

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Annina Iskaniuksen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 09.01.2024 § 8

HEL 2023-008681 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Helsingin katutöiden urakkasopimukseen tulee lisätä nykyistä huomattavasti tarkempi ja vaiheistettu aikataulu, joka on laadittu tavalla, joka vähentää elinkeinoelämälle aiheutuvia haittoja. Lisäksi sopimukseen tulee luoda kannustinjärjestelmä, joka kannustaa alittamaan katutöihin asetetun aikataulun ja vastaavasti sanktiojärjestelmä, mikäli sovittu aikataulu ylitetään. Uudistettuja urakkasopimuksia pitää käyttää sekä kaupungin omassa tuotannossa että ulkoa ostetuissa hankkeissa.

Projekteissa kehitetään jatkuvasti urakka-asiakirjoja. Sanktiojärjestelmää on paranneltu niin, että se vastaa entistä paremmin tarvetta varmistaa työmaiden suunnitellun mukainen eteneminen. Kehityksen tavoitteena on lyhentää katujen ja muiden yleisten alueiden varausaikoja työmaa- ynnä muuhun käyttöön. Hinnoittelumallilla ohjataan yleisten alueiden varaamista mahdollisimman lyhytaikaiseen käyttöön. Talousarvioneuvotteluiden tuloksena otetaan käyttöön työmaalupaus katu- sekä muille yleisille alueille kohdentuvissa rakennus- ja korjaustöissä. Jokaiselle hankkeelle asetetaan aikataululupaus, jolla minimoidaan kaupunkilaisille töistä aiheutuvan haitan kesto. Aikataululupaukset ja niiden toteumat tai poikkeamat raportoidaan hankekohtaisesti rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle. Toimilla vahvistetaan töiden nopeaa toteutumista.

Allianssihankeissa, kuten Raide-Jokerissa, Kalasatamasta Pasilaan - hankkeessa ja Kruunusillat-hankkeessa on avaintulosalueisiin perustu-

va bonusjärjestelmä. Lisäksi aiemmin toteutetussa Kasin katutöissä on ollut käytössä sanktio- ja kannustinjärjestelmä. Mannerheimintien urakassa on käytössä välitavoitteellinen bonusjärjestelmä. Allianssihankkeiden, Mannerheimintien ja Kasin katutöiden kokemusten pohjalta kehitetään bonussanktiomenettelyn laajentamista käytettäväksi tuleviin suuriin katuhankkeisiin.

Kehitysvaiheellisten projektien osalta toimintamalleja kehitetään jatkuvasti saatujen kokemusten perusteella, ja urakoitsijoilta vaaditaan sopimusehtojen mukaisesti aikaisempaa tarkempaa aikataulu- ja työnsuunnittelua. Tämä on olennainen osa projektin laadun ja tehokkuuden parantamista.

Urakoitsijoiden etujen mukaista ei ole pitkittää urakoita, sillä se aiheuttaa urakoitsijalle lisäkustannuksia kuten työmaan yleiskustannukset, joista urakoitsija ei saa korvausta erikseen. Urakoissa yleisesti käytettävä rakennusurakan yleiset sopimusehdot (YSE) sisältävät viivästysakkoja ja seuraamuksia, jotka kannustavat urakoitsijoita pitämään kiinni sovituista aikatauluista. Urakoiden yleisaikatauluihin on sopimuksen liitteenä olevassa urakkaohjelmassa tarkat laatimisohteet ja yhteisesti hyväksytty aikataulu on sopimuksessa sitova.

Toimialalla tarkastellaan parhaillaan kaivulupa- ja aluevuokramaksujen korottamista siten, että ne kannustavat nykyistä tehokkaammin työmaan kestojen minimointiin.

Kruunusillat-allianssissa on kehitetty ja otettu käyttöön eri kulkumuotojen työnaikaisten liikennejärjestelyjen laatua osoittava mittari (TLJ-mittari), joka mahdollistaa liikennejärjestelyiden toimivuuden objektiivisen mittaamisen. TLJ-mittari mahdollistaa laatuvaatimusten asettamisen tuleville katuremonteille.

Katutöiden yhteydessä järjestetään jatkuvaa seurantaa ja asukaskyselyitä, joiden avulla voidaan arvioida, miten katutyöt vaikuttavat asukkaiden elämään ja ympäristöön. Tämä palautteenkeruu mahdollistaa alueen toimivuuden ja parannuskohteiden tunnistamisen. Jatkuva palautejärjestelmä on olennainen osa urakoiden parantamista ja varmistaa, että kaupungin katutyöt ovat mahdollisimman toimivia ja vaikuttavia.

Kaupunkiympäristö toimiala tarkastelee ja kehittää jatkuvasti omien valtuuksiensa ja lainsäädännön puitteissa urakkasopimuksia ja kannustin/sanktiojärjestelmää siten, että katutöiden sujuvuus paranee.

Stara kehittää omaa toimintaansa muun muassa kehittämis- ja tuottavuusohjelman avulla, jossa yhtenä tavoitteena on työmaan tehokkuuden parantaminen. Työmaiden tehokkaampi läpivienti vähentää katutöiden haittoja.

29.01.2024

Asia/7

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Liisa Taskila, yksikön päällikkö: 09 310 15368
liisa.taskila(a)hel.fi

29.01.2024

Asia/8

§ 54

V 14.2.2024, Valtuutettu Minja Koskelan aloite tekstiilipantin pilotoinnista kierrättämisen tehostamiseksi

HEL 2023-008688 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Minja Koskelan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Minja Koskelan aloite
- 2 HSY: Lausunto aloitteeseen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Minja Koskela ja 26 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki toteuttaa Lahden mallin kaltaisen tekstiilipanttipilotoinnin, jonka aikana arvioidaan pilotin vaikutuksia tekstiilien kierrätysvolyymiin ja jonka mahdolliset opit otetaan käyttöön tekstiilikierrättämisen vauhdittamiseksi.

Kaupunkiympäristölautakunta ehdottaa lausunnossaan, että HSY osana tekstiilijätteen kierrättämisen kokonaisuutta toteuttaa tekstiilipantti-kokeilun siinä aikataulussa, kun se katsotaan tarkoituksenmukaisimmaksi. Yksi tutkittava mahdollisuus on tekstiilipantin toteuttaminen

kampanjaluontoisesti yhteistyössä nykyisiä kierrätyspisteitä ylläpitävien kauppakeskusten tai tavaratalojen kanssa.

HSY:n mukaan kauppakeskuksissa sijaitsevat keräyspisteet on löydetty hyvin eikä kokeilu näissä paikoissa tuota lisäarvoa keräyksen tehostamiseksi. Lahden kaupungin toteuttaman pilotoinnin kaltainen kokeilu on mahdollista toteuttaa esimerkiksi kulttuurikeskus Kanneltalossa. Kokeilun avulla voidaan saada tietoa kuluttajakäyttäytymisestä: Lisääkö pantin käyttämisen kokeilu lajittelutehokkuutta hetkellisesti vai tuottaako pysyvämpiä muutoksia? HSY toteaa lausunnossaan voivansa vastata keräyspisteen tyhjennyksestä ja kaupungin tulisi vastata annettavista panteista/palkkioista.

HSY:n mukaan poistotekstiilien kierrätyksen haasteena ovat vähäinen kiinnostus lopputuotetta kohtaan ja korkeat kustannukset. Poistotekstiilitonnin keräys ja kierrätys maksaa 1200 euroa, kun muilla jätelajeilla kustannukset ovat tästä vain murto-osan.

HSY:n tulee kuitenkin aktiivisesti edistää kierrätetyn tekstiilin materiaalihyödyntämisen kasvattamista valtakunnallisesti ja kuluttajien kierrätystietämyksen parantamista, sekä oman toiminnan kautta että yhteistyössä jätelaitosten sekä tekstiilikierrätyspaikkoja ylläpitävien kauppakeskusten ja tavaratalojen kanssa. Tulee valmistautua EU:n ekosuosittelun asetusten ja tuottajavastuun mahdollisesti aiheuttaviin muutoksiin yhdessä tekstiilialan toimijoiden ja tuottajien kanssa sekä kehitettävä nykyisen kierrätysjärjestelmän puitteissa materiaalihyödyntämisen mahdollisuuksia.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan ja HSY:n lausunnot.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua ja esittää sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Minja Koskelan aloite
- 2 HSY: Lausunto aloitteeseen

29.01.2024

Asia/8

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 21.11.2023 § 600

HEL 2023-008688 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Minja Koskelan ym. aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki toteuttaa Lahden mallin kaltaisen tekstiilipanttipilotin, jossa tekstiilien kierrätystä edistetään vastikkeellisella järjestelmällä. Lisäksi esitetään, että pilotin vaikutuksia tekstiilien kierrätysvolyyymiin arvioidaan ja mahdolliset opit otetaan käyttöön tekstiilikierrätyksen vauhdittamiseksi.

Kuluttajapoistotekstiilit ovat kunnan vastuulle kuuluvaa jätettä. Suomessa on uuden jätelain velvoittamana erilliskerätty tekstiilijätettä vuoden 2023 alusta. HSY on kerännyt poistotekstiilejä vuodesta 2019, ensimmäisten vuosien aikana Sortti-asemilla ja vuodesta 2022 valikoituissa kauppakeskuksissa, tavarataloissa sekä kulttuurikeskus Kanneltalossa. Keräyspisteiden lisäämisestä ja kierrätyksen kasvavasta suosiosta huolimatta edelleen vain pieni osa asukkaista vie tekstiilit keräyspisteille ja näin ollen keräykseen päätyvä osuus tekstiilijätteestä on vielä varsin pieni (arviolta 3 prosenttia).

Euroopan komissio on heinäkuussa 2023 antanut lainsäädäntöehdotuksen jätepuitedirektiivin muuttamiseksi elintarvike- ja tekstiilijätteiden osalta. Komissio ehdottaa, että tekstiilien valmistajille ja maahantuojille säädetään vastuu tekstiilituotteiden koko elinkaaresta (eli ns. tuottajavastuu). Vaikka direktiivin voimaantulossa saattaa kestää vuosia, se kuitenkin hidastaa jätelaitosten halua kehittää tekstiilikeräystä.

Kaupunkiympäristölautakunta totesi, että HSY:n tulee aktiivisesti edistää kierrätetyn tekstiilin materiaalihyödyntämisen kasvattamista valtakunnallisesti ja kuluttajien kierrätystietämyksen parantamista, sekä oman toiminnan kautta että yhteistyössä jätelaitosten sekä tekstiilikierrätyspaikkoja ylläpitävien kauppakeskusten ja tavaratalojen kanssa. On sekä valmistauduttava EU:n ekosuunnitteluasetuksen että tuottajavastuun mahdollisesti tuoviin muutoksiin yhdessä tekstiilialan toimijoiden ja

tuottajien kanssa, että kehitettävä nykyisen kierrätysjärjestelmän puitteissa materiaalihyödyntämisen mahdollisuuksia.

Kaupunkiympäristölautakunta ehdotti, että osana tekstiilijätteen kierrättämisen kokonaisuutta HSY toteuttaa tekstiilipanttikokeilun siinä aikataulussa, kun se katsotaan tarkoituksenmukaisimmaksi. Yksi tutkittava mahdollisuus on tekstiilipantin toteuttaminen kampanjaluontoisesti yhteistyössä nykyisiä kierrätyspisteitä ylläpitävien kauppakeskusten tai tavaratalojen kanssa.

Käsittely

21.11.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Mia Haglund: Lausuntoehdotuksen kohta kolme (3) korvataan seuraavalla tekstillä:

"Kuluttajapoistotekstiilit ovat kunnan vastuulle kuuluvaa jätettä. Suomessa on uuden jätelain velvoittamana erilliskerätty tekstiilijätettä vuoden 2023 alusta. HSY on kerännyt poistotekstiilejä vuodesta 2019, ensimmäisten vuosien aikana Sortti-asemilla ja vuodesta 2022 valikoituissa kauppakeskuksissa, tavarataloissa sekä kulttuurikeskus Kanneltalossa. Keräyspisteiden lisäämisestä ja kierrätyksen kasvavasta suosiosta huolimatta edelleen vain pieni osa asukkaista vie tekstiilit keräyspisteille ja näin ollen keräykseen päätyvä osuus tekstiilijätteestä on vielä varsin pieni (arviolta 3 prosenttia).

Euroopan komissio on heinäkuussa 2023 antanut lainsäädäntöehdotuksen jätepuitedirektiivin muuttamiseksi elintarvike- ja tekstiilijätteen osalta. Komissio ehdottaa, että tekstiilien valmistajille ja maahantuojille säädetään vastuu tekstiilituotteiden koko elinkaaresta (eli ns. tuottajavastuu). Vaikka direktiivin voimaantulossa saattaa kestää vuosia, se kuitenkin hidastaa jätelaitosten halua kehittää tekstiilikeräystä.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että HSY:n tulee aktiivisesti edistää kierrätetyn tekstiilin materiaalihyödyntämisen kasvattamista valtakunnallisesti ja kuluttajien kierrätystietämyksen parantamista, sekä oman toiminnan kautta että yhteistyössä jätelaitosten sekä tekstiilikierätyspaikkoja ylläpitävien kauppakeskusten ja tavaratalojen kanssa. On sekä valmistauduttava EU:n ekosuunnitteluasetuksen että tuottajavastuun mahdollisesti tuoviin muutoksiin yhdessä tekstiilialan toimijoiden ja tuottajien kanssa, että kehitettävä nykyisen kierrätysjärjestelmän puitteissa materiaalihyödyntämisen mahdollisuuksia.

Kaupunkiympäristölautakunta ehdottaa, että osana tekstiilijätteen kierrättämisen kokonaisuutta HSY toteuttaa tekstiilipanttikokeilun siinä ai-

29.01.2024

Asia/8

kataulussa, kun se katsotaan tarkoituksenmukaisimmaksi. Yksi tutkittava mahdollisuus on tekstiilipantin toteuttaminen kampanjaluontoisesti yhteistyössä nykyisiä kierrätyspisteitä ylläpitävien kauppakeskusten tai tavaratalojen kanssa."

Kannattaja: Katri Penttinen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Mia Haglundin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

14.11.2023 Pöydälle

07.11.2023 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Leona Silberstein, ympäristöasiantuntija: 09 310 36883
leona.silberstein(a)hel.fi

29.01.2024

Asia/9

§ 55

V 14.2.2024, Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite pedagogisesti perustellun päiväkodin ja koulun koon selvittämisestä

HEL 2023-008682 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Tuomas Rantasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Nuorteva Johanna Pedagogisesti perusteltu päiväkodin ja koulun koko

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloitteessa esitetään selvittävän henkilöstön näkemyksiä liittyen koulujen ja päiväkotien kokoon sekä hyviin ja arjessa toimiviin tiloihin. Lisäksi edellytetään selvittävän edellytykset esteettömiin koulu- ja päiväkotitiloihin neuropsykologisesta ja kehityksen, kasvun ja oppimisen näkökulmasta sekä arvioitavan esikoululaisille parasta kasvuympäristöä henkilöstön näkemyksiä sekä kasvatustieteellistä ja kehitys- ja neuropsykologista tutkimusta hyödyntäen. Aloitteessa esitetään myös laadittavan suuntaviivat tulevia rakennuksia varten kasvatustieteellistä sekä neuro- ja kehityspsykologista osaamista sekä laajaan henkilöstölle tehtävään kyselyyn perustuvaa tietoa hyödyntäen, ottaen

monipuolisemmin huomioon periaate esteettömien tilojen rakentamisesta.

Kaupunkiympäristön ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen roolit tilahankkeidenmäärittelyssä

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala seuraa tilatarpeita alueilla ja tekee kaupunkiympäristön toimialalle esitykset toteutettavista koulu- ja päiväkotihankkeista. Tarvittaessa kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ja kaupunkiympäristön toimiala tekevät yhdessä tilaverkkoselvityksen, jossa esitetyt palvelutilatarpeet sovitetaan tilaverkkoon toimitilastrategian ja omistajapoliittisten linjausten mukaisesti. Kun hanke on hyväksytyssä talonrakentamishjelmassa ja kasvatusta ja koulutuslautakunta on hyväksynyt tarvepäätöksen, kaupunkiympäristön toimiala käynnistää hankesuunnittelun.

Kaupunkiympäristön toimialan edustaja johtaa tilahankkeen suunnittelua ja toteutusta kaupungin hankkeelle asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala asettaa hankkeille pedagogiset tavoitteet sekä suunnitteluohjeistukseensa nojautuen ohjaa hankkeiden toiminnallista suunnittelua. Hankkeiden projektiryhmään nimetään aina kasvatuksen ja koulutuksen toimialan edustaja, joka huolehtii toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta suunnitelmissa, tarpeen mukaan muita kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiantuntijoita kuullen. Suunnitteluvaiheessa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan edustaja järjestää käyttäjäkokouksia, joihin kutsuu mukaan käyttäjän edustajia ja tarvittavia asiantuntijoita.

Päiväkodin ja koulun oppimisympäristö muodostaa pedagogisesti monipuolisen kokonaisuuden, joka tukee oppijan kasvua, oppimista, osallistumista ja yhteisöllistä tiedon rakentamista sekä vuorovaikutusta, ajattelua ja kokemuksia. Oppijan etu ja pedagogiikka ohjaavat suunnittelua ja toimintaa, kun uusia päiväkoteja ja kouluja suunnitellaan. Toimialalla on käytössä opas uusien oppimisympäristöjen ja tilasuunnittelun tueksi varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Oppaan laadintaan osallistui opettajia, johtajia, rehtoreita ja sekä toimialan asiantuntijoita tilapalveluista, palvelukokonaisuuksista ja kehittämispalveluista. Rakennushankkeen aikana henkilöstö osallistuu pedagogisen toiminnan suunnitteluun sekä tila- ja irtokalustesuunnitteluun. Oppijat osallistuvat irtokalustamis- ja pihasuunnitteluun. Irtokalustesuunnittelussa on osallistamistyöpajoja koko henkilökunnalle.

Kunta10 -henkilöstökyselyn tulokset suhteutettuna päiväkotien ja koulujen kokoon

Vuoden 2023 oppilastilaston mukaan Helsingin kaupungilla on 88 suomenkielistä peruskoulua, joissa opiskelee yhteensä 43 777 oppilasta. Suomenkielisen perusopetuksen koulujen oppilasmäärän vaihteluväli on 11-1221 oppilasta, keskimäärin suomenkielisissä peruskouluissa opiskelee 497 oppilasta. Ruotsinkielisessä perusopetuksessa on 14 peruskoulua ja oppilaiden kokonaismäärä on 4 208 oppilasta. Ruotsinkielisten koulujen oppilasmäärä vaihtelee 35-835 oppilaan välillä, keskimäärin ruotsinkielisessä peruskoulussa on 301 oppilasta. Helsingin kaupungilla on yhdeksän peruskoulua, jossa oppilasmäärä on yli 900 oppilasta.

Isoimmissa perusopetuksen kouluissa (yli 850 oppilasta) työskentelee rehtorin lisäksi kaksi tai kolme virka-apulaisrehtoria. Kunta10- henkilöstökyselyn tuloksia on tarkasteltu suurten (n. yli 850 oppilasta) ja keski suurten koulujen (n. yli 700 oppilasta) osalta, verraten tuloksia yhtenäisiin peruskouluihin, joissa ei ole virka-apulaisrehtorimallia (n. 400-700 oppilasta). Kunta10- henkilöstökyselyn tulokset ovat keskimäärin kehittyneet positiivisesti suurissa ja keskisuurissa kouluissa, joissa on yksi tai kaksi virka-apulaisrehtoria. Yhtenäisissä peruskouluissa, joissa ei ole virka-apulaisrehtoreita, Kunta10- tulokset ovat keskimäärin pysyneet vertailuvuosina samalla tasolla. Kunta10- tuloksissa on paljon hajontaa, ja heikkoja tuloksia sekä hyviä tuloksia on niin pienissä kuin suurissakin kouluissa.

Vuoden 2023 tilaston mukaan Helsingin kaupungilla on 152 suomenkielistä varhaiskasvatyüksikköä, joissa on yhteensä 24 548 lasta. Suomenkielisten varhaiskasvatyüksiköiden lapsimäärän vaihteluväli on 45-314 lasta, keskimäärin suomenkielisessä varhaiskasvatyüksikössä on 162 lasta. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatyüksikössä on 15 varhaiskasvatyüksikköä ja lasten kokonaismäärä on yhteensä 2095 lasta. Ruotsinkielisten yksiköiden lapsimäärän vaihteluväli on 90-182 lasta, keskimäärin ruotsinkielisessä varhaiskasvatyüksikössä on 139 lasta. Varhaiskasvatyüksikössä isoimmat yksiköt ovat vähintään 40 vakanssin yksiköitä, joissa on keskimäärin 220 lasta.

Varhaiskasvatyüksiköissä vastaavanlaista tarkastelua kuin perusopetuksessa Kunta10- tulosten kehityksestä ei ole tehty päiväkodin koon ja Kunta10- tulosten kehityksen osalta. Vuoden 2022 Kunta10- henkilöstökyselyssä käytettyjen mittareiden työ-, johtaminen- ja työyhteisö tuloksissa on hajontaa tarkasteltaessa eri kokoisia yksiköitä kaikilla johtamirakenteen tasoilla (johtamirakenteen kuvaus: taso 1 alle 30 vakanssia, taso 2 30–39 vakanssia, taso 3 vähintään 40 vakanssia). Yksikkörakennemuutoksia tapahtuu vuosittain, joten on vaikea tehdä päiväkotikohtaista vertailua koon mukaisesti. Varhaiskasvatyüksikössä tuloksiin vaikuttavat yksikkökoon lisäksi monet muut tekijät, kuten muutostilanteet tai henkilöstön saatavuustilanne. Varhaiskasvatyüksiköiden Kunta10-

tulokset ovat olleet koko kaupungin tuloksien kärjessä ja esimerkiksi johtamisen ja työyhteisö mittarissa varhaiskasvatuksen tulokset olivat vuonna 2022 koko Helsingin tuloksia paremmat.

Henkilöstön näkemykset päiväkodin ja koulun kokoon sekä näkemykset arjessa hyviin toimiviin tiloihin

Tutkimuskirjallisuudessa ei ole havaittu selkeää yhteyttä oppilaitosten koon ja oppimistulosten välillä. Tilalliset ominaisuudet kuitenkin edistävät oppimista, keskittymistä ja opetukseen osallistumista. Opetustilojen tila- ja sisustusratkaisuilla on todettu olevan monia yhteyksiä oppimiseen, sosiaalisten taitojen kehittymiseen, itsenäiseen ja omatoimiseen oppimiseen ja itseluottamuksen kehittymiseen. Nämä osaltaan tuottavat myös neuropsykologista esteettömyyttä. Oppijoiden hyvinvointi ja oppiminen edistyy, jos opetustiloista on mahdollisuus päästä ulos opetustunnin aikana tai jos opetusta on välillä mahdollista toteuttaa kokonaan ulkona. (Manca et al., 2020.) Tilojen suunnittelussa on huomioitava mahdollisuus järjestää työtila hiljaisessa ympäristössä, kun se on tarpeen.

Terveet tilat 2028 -selvityksen mukaan kunnallisissa päiväkodeissa työskentelevät vastaajat arvioivat yleisen turvallisuuden, paloturvallisuuden, valaistuksen ja poikkeustilanteisiin varautumisen olevan erittäin hyvällä tai hyvällä tasolla. Kehitettävää vastaajat havaitsivat lämpötilan säätämisen, henkilökunnan tilojen, ääniolosuhteiden, ilmanvaihdon ja liikuntatilojen osalta. Sillanpään väitöskirjan mukaan neliöiden määrä lasta kohden on lisääntynyt, mutta ulkoiluun tarkoitettu tila on vähentynyt. (FCG, 2023.)

Päiväkotien tai koulujen kokoon liittyen ei ole kysytty aikaisemmin Kunta10- tai Fiilari- henkilöstökyselyissä, joten yksiselitteistä vastausta henkilöstön näkemykseen koulun tai päiväkodin koosta ei ole saatavissa. Koulujen ja päiväkotien tilaprosesseissa kuullaan henkilöstöä ja tätä kautta saadaan tietoa huomioitavaksi uusien rakennusten suunnittelussa. Valmistuneista päiväkodeista ja kouluista kerätään käyttäjäpalautetta haastatteluin ja kyselymenetelmin rehtoreilta, päiväkotien johtajilta ja henkilöstöltä. Kerätty käyttäjäpalautte esitellään lautakunnalle säännöllisin väliajoin.

Päiväkotien oppimisympäristöistä ja niiden toimivuudesta on henkilöstöltä kysytty vuoden 2022 varhaiskasvatuksen auditointien ja nykytilan kartoituksen yhteydessä. Tiimien itsearviointikyselyyn vastasi yhteensä 554 tiimiä koko kaupungista, vastausprosentti koko kaupungin osalta 30 %. Päiväkodin tiloihin liittyviä väittämiä oli kyselyssä kolme ja niiden toteutumista arvioitiin asteikolla 1—5. Väittämät olivat: Käytössämme olevat tilat mahdollistavat pitkäkestoisen ja keskeytymättömän leikin

ryhmässämme (KA = 3,2), Käytössämme olevat tilat toimivat hyvin eri kasvu- ja kehitysvaiheissa oleville lapsille (KA = 3,4) sekä Käytössämme olevissa tiloissa on hyvä akustiikka (KA = 3,1). Eri varhaiskasvatusalueiden välillä oli hajontaa väittämien arvioinnissa. Kyselyn tuloksia ei ole tarkasteltu suhteessa päiväkodin kokoon. Auditointitilaisuuksien keskusteluissa (N = 21) henkilöstö toi esiin useamman ryhmän jakamat tilat haasteellisina lasten pitkäkestoisen leikin tukemisessa. Auditointien arvioinneissa osa yksiköistä nosti esille, että mahdollisuutta rauhoittamiseen ei aina ollut tilojen yhteiskäytön ja huonon akustiikan vuoksi. Henkilöstöä on tuettava toiminnan suunnittelussa, jotta rauhoittumisen hetket mahdollistuvat. Saadun käyttäjäpalautteen perusteella toimiala arvioi tilojen muokkaamisen ja korjaamisen tarpeen, jotta tilat tukevat mahdollisimman hyvin lasten kasvua ja oppimista sekä työskentelyä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kehittämispalveluissa aloittaa vuonna 2024 pedagoginen asiantuntija, jonka yhtenä tehtävänä on varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjen kehittäminen. Jatkossa henkilöstön käsityksiä toimivista oppimisympäristöistä voidaan kysyä varhaiskasvatuksen auditointien yhteydessä hyödyntäen Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen kehittämää Valssi-arviointijärjestelmää.

Esteettömyys koulu- ja päiväkotitiloissa neuropsykologisesta ja kehityksen, kasvun ja oppimisen näkökulmista

Asetus rakennuksen esteettömyydestä (241/2017) edistää ihmisten yhdenvertaisuutta. Rakennusala ohjaavat määräykset keskittyvät liikumisen esteettömyyteen, aistiesteettömyys huomioidaan lähinnä näkö- ja kuuloesteisyyden osalta. Esteettömyys huomioidaan Helsingin kaupungin kaikkien toimialojen palvelu- ja toimintasuunnitelmissa. Esteettömyystyöryhmä on laatinut Helsingin kaupungin esteettömyyslinjausten toteutumisen 2022-2025- raportin.

Tutkimuskirjallisuudessa arvioidaan, että 15–20 % ihmisistä on erityisherkkiä kuormittumaan ympäristön ärsykkeistä. Esiintyvyys on suurempi lapsilla, joilla on erilaisia kehityksellisiä häiriöitä tai neuropsykologisia ongelmia. Aistitiedon käsittelyn ongelmat voivat esiintyä päiväkodissa ja koulussa oman käytöksen hallinnan vaikeutena, keskittymisvaikeutena, oppimisvaikeutena, yliaktiivisuutena, voimakkaina tunnereaktioina tai heikkona itsetuntona. Ongelmat voivat vaikeuttaa oppijan arjen toimintoja ja oppimista. On tärkeää huomioida kaikki aistit uusien päiväko- ja koulurakennusten suunnittelussa, sillä kokonaisvaltaisesta aistiympäristöstä hyötyvät kaikki oppimistilojen käyttäjät. Aistiystävälliset ympäristöt minimoivat ylikuormittumista ja oppijan voimavarat voivat kohdentua uuden oppimiseen ja rakentavaan vuorovaikutukseen. (Hannukainen et al. 2019, Raikamo 2023, Rajala 2022.)

Esi- ja perusopetuksen järjestämisessä hyödynnetään monimuotoisia oppimisympäristöjä. Opetus- ja kasvatustoimintaa voi ohjata useampi aikuinen samaan aikaan ja oppijoiden määrä opetusryhmissä vaihtelee työpäivän aikana tilanteiden ja oppijoiden tarpeen mukaan. Kasvatus- ja opetusmenetelmien sekä -materiaalien monipuolinen käyttö samassa opetustilassa monen aikuisen ohjaamana voi aiheuttaa kuormitusta joillekin oppijoille. Päiväkotij- ja koulurakennukseen olisi hyvä sijoittaa rauhallinen ja virikkeetön tila, jossa oppija voi rauhoittua kuormittavissa tilanteissa. Koulu- ja päiväkotitilojen tulee myös olla helposti muokattavia, jotta ympäristöstä tulevia ärsykeitä voidaan vähentää tilaa uudelleen järjestämällä, työskentelytilojen tarjoamisella ja pienryhmätyöskentelyn mahdollistamisella. Aineeton esteettömyys saavutetaan rakentamalla tiloja, jotka eivät tarpeettomasti edesauta syrjäytymistä ja erittele oppijoita esimerkiksi tuen tarpeen lähtökohtien mukaan. Tarvittaessa oppijan oppimisympäristöä räätälöidään ja muokataan hänen tarpeidensa mukaan ja/tai oppijalle hankitaan hänen tarvitsemansa apuvälineet vuorovaikutukseen ja opetukseen osallistumiseksi. Oppimisympäristöissä tulee huomioida myös asenne-esteettömyys, jolla tarkoitetaan ihmisten asennoitumista toisiaan kohtaan. Asenne-esteettömässä oppimisympäristössä yhdenvertaisuus ja sosiaalinen integraatio toteutuvat tietoisesti, ja oppijoiden osallisuutta tuetaan aktiivisesti. (Rajala 2022, Oksanen et al. 2019.)

Arviointi esikoulun sijaintipaikasta päiväkodin tai koulun yhteydessä

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen oppimisympäristöjen kehittämisessä vaatimukset ovat yhteneväisiä: oppimisympäristöjen tulee olla muunneltavat ja ryhmiteltävissä monenlaista pedagogista toimintaa varten. Muita tärkeitä näkökulmia ovat esimerkiksi yhdenvertaisuus, kulttuurinen moninaisuus, ikätaso, turvallisuus ja mahdolliset tuen tarpeet. (FCG, 2023.)

Esiopetuksessa olevan lapsen oppimisympäristöä on tutkittu tapaustutkimuksena sekä päiväkodin että koulun näkökulmasta. Koulussa järjestettävän esiopetuksen etuina mainittiin esi- ja alkuopetuksen välisen siirtymän helpottuminen, tiiviimpi opettajien välinen yhteistyö sekä mahdollisuus uusien ystävyysuhteiden luomiseen. Lisäksi opettajien mukaan lapsen itsetuntoa tuki se, että hänet nähtiin ”oppilaana”. Koulussa järjestettävän esiopetuksen haasteina mainittiin vapaan leikin mahdollistuminen ja se, etteivät materiaalit aina ole alle kouluikäiselle suunnattuja. Kouluympäristössä kiusaaminen etenkin ulkotiloissa herätti lapsissa huolta. Haastavana tutkimuksen mukaan koettiin esiopetuksikäisten sopeutuminen koulun rytmiin ja aikatauluun sekä tilojen joustamattomuus pienryhmätoimintaan. (Havu-Nuutinen et al. 2014.)

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus on julkaissut Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset vuonna 2018. Pelkät fyysiset puitteet eivät takaa laadukasta varhaiskasvatusta. Pedagoginen suunnittelu on olennaista siinä, millaiseksi toiminta muodostuu ja miten lapsi kokee ympäristön ja siellä järjestettävän toiminnan. Toimialalla varmistetaan, että esikoululaisten vapaa ja turvallinen leikki onnistuu koulun koosta huolimatta, esikoululaisten ryhmätoimintaan ja leikkiin on riittävästi tilaa ja kaikki ryhmät mahtuvat ruokalaan asianmukaisesti ja tilojen mitoitus arvioitava realistisesti.

Tulevaisuuden koulu- tutkimusyhteistyö kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja Helsingin yliopiston kanssa

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja Helsingin yliopiston tutkimusyhteistyön tarkoituksena on selvittää helsinkiläisten opettajien ja oppijoiden kokemuksia jo toteutetuista uusista ja uudistetuista oppimisympäristöistä.

Tutkimuksen ensimmäisessä vaiheessa on kerätty opettajien, henkilöstön ja oppijoiden kokemuksia neljästä perusopetuksen koulusta. Kerätyn käyttäjäaineiston pohjalta todetaan, että joustavan koulun soveltuvuus tulevaisuuden taitoja kehittäväksi oppimisympäristöksi on tunnistettu kouluyhteisöissä, mutta samalla on tunnistettu toimintatapojen muutostarpeita. Haasteena joustavissa oppimisympäristöissä on pedagogisen ja tilallisen suunnittelun yhteensovittaminen oikea-aikaisesti. Oppimisympäristöjen yhteiskehittämistä jatketaan pedagogiikkaperusteisesti tilojen käyttöönoton molemmin puolin. Tutkijat suosittavat joustavuuden mahdollistajien ja esteiden tunnistamista: toiminnan joustavuus ja tilallinen joustavuus kulkevat käsi kädessä. Tutkimuksen välituloksia esiteltiin kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnalle 8.10.2023. Perusopetuksen tulokset tiivistetään ja kootaan yhteen kevään 2024 aikana. Opettajien ja oppijoiden välituloksia täydennetään syksyn ja talven aikana haastatteluilla ja oppijoiden piirrosmateriaalilla. Tutkimusyhteistyö laajenee perusopetuksesta varhaiskasvatukseen ja lukiokoulutukseen. Varhaiskasvatuksen tiloista aineiston keruu käynnistyy syksyllä 2024. Tutkimustulosten avulla oppimisympäristösuunnittelua ja suunnittelun prosesseja kehitetään edelleen. Tavoitteena on myös tuottaa ohje- ja tukimateriaaleja yksiköille oppimisympäristön uudistamiseksi ja toimintakulttuurin kehittämiseksi.

Yhteenveto

Aloitetta varten käytetty tutkimustieto ei anna yksiselitteistä tietoa pedagogisesti perusteltuun päiväkodin ja koulun kokoon. Kunta10- henkilöstökyselyn tuloksiin vaikuttavat monet seikat, eikä koulun tai varhaiskasvatusyksikön koon osalta voida nykyisten henkilöstökyselyihin pe-

29.01.2024

Asia/9

rustuvan tiedon varassa tehdä suoria johtopäätöksiä. Tutkimuskirjallisuudessa ei ole havaittu selkeää yhteyttä oppilaitoksen koon ja oppimistulosten välillä. Uusien ja uudistettavien koulujen ja päiväkotien tilaprosesseissa kuullaan henkilöstöä ja tätä kautta saadaan tietoa huomioitavaksi uusien rakennusten suunnittelussa. Tilasuunnitteluohjeissa tulee huomioida aloitteessa mainitut esteettömyyden näkökulmat oppijoiden neuropsykologisen ja kehityksen, kasvun ja oppimisen kannalta sekä henkilöstön näkemykset pedagogisesti toimivista tiloista. Tilasuunnitteluohjeita ja -prosessia arvioidaan olemassa olevan tutkimustiedon ja henkilöstöltä saadun palautteen perusteella. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala jatkaa Tulevaisuuden koulu- tutkimusyhteistyötä Helsingin yliopiston kanssa ja kehittää edelleen oppimisympäristön suunnitteluprosessia ja tuottaa yksiköille materiaalia pedagogisen toimintakulttuurin vahvistamiseen.

Asiasta on saatu kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto sekä kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston lausunnot. Lisäksi rakennusten ja yleisten alueiden jaosto totesi, että jatkossa suunnittelun alkuvaiheesta lähtien on osallistettava nykyistä aikaisemmassa vaiheessa henkilöstöä sen arvioimiseen, onko yksikön koon kasvattaminen esimerkiksi yhdistämällä perusteltua. Jaosto piti tärkeänä, että koulu- ja päiväkotirakennusten koon vaikutusta oppimiseen, kehitykseen, hyvinvointiin ja työssä jaksamiseen selvitetään.

Aloitevastaus vastaa saatuja lausuntoja.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua tai jossa esitetyt toimenpiteet käsittävät useamman toimialan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Nuorteva Johanna Pedagogisesti perusteltu päiväkodin ja koulun koko

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

29.01.2024

Asia/9

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 12.12.2023 § 289

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 14.12.2023 § 124

HEL 2023-008682 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään selvittävän henkilöstön näkemyksiä liittyen koulujen ja päiväkotien kokoon sekä hyviin ja arjessa toimiviin tiloihin. Lisäksi edellytetään selvittävän edellytykset esteettömiin koulu- ja päiväkotitiloihin neuropsykologisesta ja kehityksen, kasvun ja oppimisen näkökulmasta sekä arvioitavan esikoululaisille parasta kasvuympäristöä henkilöstön näkemyksiä sekä kasvatustieteellistä ja kehitys- ja neuropsykologista tutkimusta hyödyntäen. Aloitteessa esitetään myös laadittavan suuntaviivat tulevia rakennuksia varten kasvatustieteellistä sekä neuro- ja kehityspsykologista osaamista sekä laajaan henkilöstölle tehtävään kyselyyn perustuvaa tietoa hyödyntäen, ottaen monipuolisemmin huomioon periaate esteettömien tilojen rakentamisesta.

Kaupunkiympäristön ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen roolit tilahankkeiden määrittelyssä

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala seuraa alueiden palvelutilatarpeita ja tekee kaupunkiympäristön toimialalle esitykset toteutettavista koulu- ja päiväkotihankkeista tavoitteellisine laajuuksineen. Tarvittaessa kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ja kaupunkiympäristön toimiala tekevät yhdessä tilaverkkoselvityksen, jossa esitetyt palvelutilatarpeet sovitetaan tilaverkkoon toimitilastrategian ja omistajapoliittisten linjausten mukaisesti. Kun hanke on hyväksytyssä talonrakentamisohjelmassa ja kasvatus- ja koulutuslautakunta on hyväksynyt tarvepäätöksen, kaupunkiympäristön toimiala käynnistää hankesuunnittelun.

Kaupunkiympäristön toimialan edustaja johtaa tilahankkeen suunnittelua ja toteutusta kaupungin hankkeelle asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala asettaa hankkeille pedagogiset tavoitteet sekä suunnitteluohjeistukseensa nojautuen ohjaa hankkeiden toiminnallista suunnittelua.

Hankkeiden projektiryhmään nimetään aina kasvatuksen ja koulutuksen toimialan edustaja, joka huolehtii toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta suunnitelmissa, tarpeen mukaan muita kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiantuntijoita kuullen. Suunnitteluvaiheessa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan edustaja järjestää käyttäjäkokouksia, joihin kutsuu mukaan käyttäjän edustajia ja tarvittavia asiantuntijoita.

Kaupunkiympäristön ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen keräämä palaute

Joka 2. vuosi tehtävässä kyselyssä kaupunkiympäristön toimialan tilat-palvelu kerää käyttäjiltä palautetta tiloista ja tilat-palvelun toiminnasta liittyen tilojen ylläpitoon, kuntoon, olosuhteisiin ja valmistuneiden hankkeiden toteutusprosessiin. Kyselyn tuloksia käsitellään myös yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kerää käyttäjiltä palautetta tilojen käytettävyydestä ja toimivuudesta noin puoli vuotta tilojen valmistumisen jälkeen. Saadun palautteen perusteella kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kehittää suunnitteluohjeitaan ja prosessejaan. Suunnitteluohjeistuksen kehittäminen tehdään yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa ottaen huomioon kaupungin muut, tilahankkeita koskevat ohjeet ja tavoitteet.

Aloitteessa pyydyt selvitykset ja arviointit

1. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala seuraa henkilökuntansa Kunta10-tuloksia ja tekee niistä tarvittavat johtopäätökset. Kunta10 kyselyn tuloksiin vaikuttavat monet seikat, eikä koulun tai varhaiskasvatustyösköön koon osalta voida nykyisen henkilöstökyselyihin perustuvan tiedon valossa tehdä suoria johtopäätöksiä. Hyviä ja heikompia tuloksia on niin suurissa kuin pienissäkin kouluissa.
2. Kaupunkiympäristön toimialan teettämässä, joka 2. vuosi tehtävässä kyselyssä rakennusten käyttäjille ei tullut esiin toimipisteiden kokoon liittyvää palautetta.
3. Kaupunkiympäristön toimiala yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa vastaa tilojen fyysisestä esteettömyydestä (näkö-, kuulo- ja liikuntaesteettömyys) kaupungin esteettömyyttä koskevien linjausten ja ohjeiden mukaan. Kehityksen, kasvun ja oppimisen näkökulmasta esteettömyyden edellytysten selvittäminen tapahtuu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toimesta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ryhtyy selvittämään kasvatustieteellisiä ja neuropsykologisia

tutkimuksia, jotta saadaan tutkittua tietoa esteettömien päiväkotij- ja koulutilojen edellytyksistä.

4. Esikoululaisille parhaan kasvuympäristön arvioinnista, käyttäen hyväksi esikoulun opettajien ja hoitajien näkemyksiä sekä kasvatustieteellistä ja kehitys- ja neuropsykologista tutkimusta, vastaa kasvatuksen ja koulutuksen toimiala. Esiopetuksen erilaisia kasvu- ja oppimisympäristöjä on tutkittu tieteellisesti sekä päiväkodin että koulun näkökulmasta. Tutkimukset eivät yksiselitteisesti selitä esiopetukselle parasta oppimisympäristöä. Tällä hetkellä ei ole valmistelussa henkilöstökyselyä esiopetuksen sijainnista päiväkodin tai koulun yhteydessä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kerää tietoa tutkimuksista ja tekee suunnitelman henkilöstön näkemysten selvittämiseen.

Yhteenveto

Suuntaviivojen määrittely tulevia koulu- ja päiväkotirakennuksia varten perustuen kasvatustieteelliseen ja neuropsykologiseen osaamiseen, laajaa kasvatuksen ja koulutuksen henkilöstölle tehtävää kyselyä hyödyntäen tapahtuu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiantuntijoiden toimesta. Kaupunkiympäristön toimiala tekee tiivistä yhteistyötä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa toiminnallisten suunniteluohjeiden sovittamisessa hankkeita koskeviin kaupungin muihin tavoitteisiin ja ohjeisiin, jotka koskevat muun muassa kokonaistaloudellisuutta, elinkaariominaisuuksia, ekologista ja teknistä kestävyyttä, turvallisuutta ja terveellisuutta. Viime vuosina valmistuneiden uusien päiväkotien ja koulujen investointikustannukset vaihtelevat yksikkökoon mukaan seuraavasti:

Vuosina 2018-2023 valmistuneet päiväkodit

- 140 tilapaikkaa (yksi kohde): 5 500 €/brm² ja 66 500 €/tp
- 150-250 tilapaikkaa (16 kohdetta): keskimäärin 4 750 €/brm² ja 50 500 €/tp
- 330-350 tilapaikkaa (kolme kohdetta): keskimäärin 4 500 €/brm² ja 45 000 €/tp

Vuosina 2019-2023 valmistuneet koulut

- 460-550 tilapaikkaa (kolme kohdetta): keskimäärin 4 429 €/brm² ja 44 120 €/tp
- 850-900 tilapaikkaa (kaksi kohdetta): keskimäärin 4 183 €/brm² ja 36 314 €/tp
- 1024-1258 tilapaikkaa (neljä kohdetta): keskimäärin 4 084 €/brm² ja 40 823 €/tp

Toimivalta

29.01.2024

Asia/9

Helsingin kaupungin hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua tai jossa esitetyt toimenpiteet käsittävät useamman toimialan.

Lisäksi jaosto totesi, että jatkossa suunnittelun alkuvaiheesta lähtien on osallistettava nykyistä aikaisemmassa vaiheessa henkilöstöä sen arvioimiseen, onko yksikön koon kasvattaminen esimerkiksi yhdistämällä perusteltua. Jaosto piti tärkeänä, että koulu- ja päiväkotirakennusten koon vaikutusta oppimiseen, kehitykseen, hyvinvointiin ja työssä jaksamiseen selvitetään.

Käsittely

14.12.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Jonni Lehtiranta: Lisäys lausuntoehdotukseen:

"Jaosto toteaa, että jatkossa suunnittelun alkuvaiheesta lähtien on osallistettava nykyistä aikaisemmassa vaiheessa henkilöstöä sen arvioimiseen, onko yksikön koon kasvattaminen esimerkiksi yhdistämällä perusteltua. Jaosto pitää tärkeänä, että koulu- ja päiväkotirakennusten koon vaikutusta oppimiseen, kehitykseen, hyvinvointiin ja työssä jaksamiseen selvitetään."

Kannattaja: Otto Meri

Rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti yksimielisesti hyväksyä Jonni Lehtirannan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Jonni Lehtiranta: Lisäys lausuntoehdotukseen:

"Jatkossa uusien koulusuunnitelmien toiminnallisuus varmistetaan esittelemällä päätöksenteon yhteydessä

(1) analyysi rakennuksen suhteesta ympäristöön (esimerkiksi näkymäsuunnat rakennukseen ja rakennuksesta, alueleikkauksia, otoksia naapurirakennusten materiaaleista ja väreistä) sekä

(2) analyysi ("kotipaikka-/sijoittumiskaaviot) oppilasryhmien kotipaikoista ja sijoittumisesta rakennukseen."

Jonni Lehtirannan vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

30.11.2023 Pöydälle

Esittelijä

tekninen johtaja
Kari Pudas

Lisätiedot

29.01.2024

Asia/9

Päivi Etelämäki, yksikön päällikkö: 09 310 31871
paivi.etelamaki(a)hel.fi

29.01.2024

Asia/10

§ 56

Dokumenttienhallintajärjestelmähankintaan kohdistuva hankintaoikaisuvaatimus (Innofactor Software Oy)

HEL 2023-002863 T 02 08 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus hylkäsi Innofactor Software Oy:n dokumenttienhallintajärjestelmästä 8.11.2023 § 70 tehtyyn hankintapäätökseen kohdistuvan hankintaoikaisuvaatimuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Marja Sarmela, hankintalakimies, puhelin: 310 31651
marja.sarmela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus, Innofactor Soft. Oy, 22.11.2023
- 2 Liite 2 Vaatimusluettelo

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote

Asianosainen

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös
Liite 1
Liite 2

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Dokumenttienhallintajärjestelmän hankinnassa (H022-23) tarjouksen antanut Innofactor Software Oy on määräajassa esittänyt hankintaoikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus kohdistuu hankintajohtajan dokumenttienhallintajärjestelmästä 8.11.2023 § 70 tekemään hankintapäätökseen. Hankintaoikaisuvaatimus julkisilta osiltaan on tämän esityksen

liitteenä. Hankintaoikaisuvaatimus kokonaisuudessaan on tämän esityksen oheismateriaaleissa.

Innofactor Software Oy on valittanut asiasta myös markkinaoikeuteen.

Hankintaoikaisuvaatimuksessa pyydetään oikaisemaan hankintapäätöstä siten, että vertailu suoritetaan uudelleen niin, että oikaisuvaatimuksen tekijän tarjous on mukana. Oikaisuvaatimuksen perusteluiden mukaan tarjous täyttää kilpailutuksessa tarjoukselle asetetut vaatimukset. Oikaisuvaatimuksen perusteluiden mukaan kysymys on hankintamenettelyyn sisältyneestä Proof of Concept -todentamismenettelystä (PoC) ja siinä erityisesti Toim-001-nimellä nimetyn vaatimuksen todentamisesta.

Tarjouspyyntöasiakirjoissa on asetettu pakolliset vähimmäisvaatimukset tarjoukselle ja sen sisällölle. Vähimmäisvaatimuksissa hankittavalle palvelulle on määritelty laadullisia vaatimuksia (laatukriteereitä), jotka tarjottavan palvelun on pitänyt täyttää. Jos laadulliset vähimmäisvaatimukset eivät ole täyttyneet, on tarjous hankintalain mukaisesti hylätty tarjouspyynnön vastaisena.

Hankintalain 79 §:n mukaisesti hankintayksikön on ennen tarjousten vertailua tarkastettava, ovatko saapuneet tarjoukset hankintailmoituksessa ja hankinta-asiakirjoissa asetettujen vaatimusten, ehtojen ja perusteiden mukaisia. Hankintasopimusta ei voida tehdä sellaisen tarjoajan kanssa, joka ei täytä hankintayksikön asettamia vaatimuksia.

Tämän kilpailutuksen tarjouspyyntöasiakirjojen mukaisesti tarjousten arvioinnin yhtenä osana käytettiin PoC-menettelyä. Menettelyn tarkoituksena oli testata, toteutuvatko tarjouspyynnössä järjestelmälle asetetut pakolliset vaatimukset.

Hankintamenettelyssä hankintayksikkö valitsi tarjouspyynnössä selostetuin tavoin tarjouskilpailun ensimmäisen vaiheen tarkastelusta (tarjoajan pakolliset soveltuvuusvaatimukset sekä pakolliset hankinnan kohteen kriteerit) muodostuneen pistemäärän perusteella kolme tarjoajaa toiseen vaiheeseen, joka sisälsi PoC-menettelyn. PoC-menettelyssä todennettaviksi merkityt vaatimukset on kuvattu tarjouspyynnön 2. liitteessä ("Vaatimusluettelo"). Vaatimuksista ensimmäinen on nimetty nimellä "Toim-001". Vaatimusluettelo on tämän esityksen liitteenä.

PoC-menettelyssä tarjoajille järjestettiin pakollisten ominaisuuksien todentamistilaisuus. Tilaisuudessa tarjoajien tuli käydä vaatimusluettelossa todennettaviksi merkityt pakolliset vaatimukset läpi siten, että hankintayksikkö on voinut todeta niiden toimivuuden. Tarjoukset, joiden kohdalla tarjoaja ei ole kyennyt todentamaan pakollisten vaatimusten täyttymistä, on hankintapäätöksessä hylätty tarjouspyynnön vastaisina.

Vaatusluettelon ensimmäinen vaatimus (Toim-001) määriteltiin seuraavasti:

”Dokumenttienhallintajärjestelmässä käsiteltäville dokumenteille tulee pystyä tuottamaan Helsingin kaupungin tiedonohjaussuunnitelmassa (TOS) määritellyt metatiedot ja niiden oletusmetatietoarvot. Tiedonohjaussuunnitelman oletusmetatietoarvot tallentuvat automaattisesti dokumentille siinä vaiheessa kun dokumentti muodostuu dokumenttienhallintajärjestelmässä.”

Toisin kuin oikaisuvaatimuksessa esitetään, hankintayksikkö ei ole todentamistilaisuudessa edellyttänyt integraatiota hankintayksikön tiedonohjausjärjestelmään. Sitä vastoin hankintayksikkö on vaatinut, että tarjottu järjestelmä kykenee tuottamaan Helsingin kaupungin TOS:n mukaiset metatiedot.

Toim-001-vaatimus edellyttää määrittelynsä mukaisesti, että metatiedot ovat nimenomaan Helsingin kaupungin TOS:n metatietoja. Tarjoajan on tullut alansa asiantuntijana ymmärtää, että vaatimuksen täyttymisen todentaminen edellyttää sen osoittamista, että järjestelmässä voidaan tuottaa nimenomaan Helsingin kaupungin tiedonohjaussuunnitelman mukaiset metatiedot. Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole todentamistilaisuudessa osoittanut kyseisen metatiedon sisältyvän tarjottuun järjestelmään tai osoittanut sen lisäämisen olevan mahdollista. Oikaisuvaatimuksen perusteluissa mainitun SÄHKE2-sertifioinnin täytyminen ei riitä, sillä SÄHKE2-määrittelyt eivät täytä Toim-001-vaatimusta.

Innofactor Software Oy ei kyennyt PoC-menettelyssä osoittamaan pakollisten vaatimusten täyttymistä. Näin ollen tarjous ei ole ollut tarjouspyynnön mukainen, ja se on hylätty tarjouspyynnön vastaisena tarjouspyynnön ehtojen mukaisesti ja tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun vuoksi.

Hankintalain mukaisesti hankintamenettelystä päätetään kirjallisella hankintapäätöksellä perusteluineen. Tarjoajia ja tarjouskilpailua koskeva päätös tehtiin tässä kilpailutuksessa kirjallisesti hankintamenettelyn päätteeksi 8.11.2023 hankintapäätöksellä, joka on annettu tarjoajille hankintalain mukaisesti tiedoksi. Kilpailutuksessa ei tehty vaiheittaisia hankintapäätöksiä. Mitään hankintapäätöstä ei näin ollen ole tehty todentamistilaisuudessa.

Oikaisuvaatimuksessa huomautetaan vielä siitä, ettei hankintapäätöksen tarjoajakohtaista perustelumuistiota toimitettu tarjouksessa ilmoitettuun sähköpostiin. Hankintayksikkö toteaa, että tarjouksessa ilmoitettu sähköpostiosoite oli yhteissähköpostiosoite, johon ei voinut lähettää suojattua sähköpostia hankintayksikön käyttämällä turvasähköpostiohjelmistolla, joka edellyttää vastaanottajan vahvaa tunnistamista. Tämän

vuoksi hankintayksikkö lähetti perustelumuistion tarjoajan ilmoittaman yhteyshenkilön henkilökohtaiseen työ sähköpostiosoitteeseen. Hankintapäätös julkisilta osiltaan on lähetetty tarjouksessa ilmoitettuun sähköpostiosoitteeseen.

Hankintaoikaisuvaatimuksen johdosta ei ole kuultu muita tarjoajia kulemisen ilmeisen tarpeettomuuden vuoksi (hallintolaki 34 §).

Hankintayksikkö on noudattanut hankintamenettelyssään hankintalakia ja menetellyt tarjouspyynnössään etukäteen avoimesti ja tasapuolisesti ilmoittamiensa vaatimusten ja arviointien mukaisesti. Hankintamenettelyssä ei ole tapahtunut virhettä eikä asiassa ole esitetty sellaista uutta tietoa, jolla olisi vaikutusta päätösedellytyksiin.

Hankintalain (1397/2016) 133 §:n mukaan asianosainen voi vaatia hankintaoikaisua hankintaa koskevasta päätöksestä. Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §:n mukaan kaupunginhallituksen, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankintaoikaisun käsittelee kaupunginhallitus.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Marja Sarmela, hankintalakimies, puhelin: 310 31651
marja.sarmela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus, Innofactor Soft. Oy, 22.11.2023
- 2 Liite 2 Vaatimusluettelo

Oheismateriaali

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 2 Liite 1 Hankinnan kohteen kuvaus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote
Asianosainen

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös
Liite 1
Liite 2

Päätöshistoria

Keskushallinto Kaupunginkanslia Talous- ja suunnitteluosasto Hankinnat ja kilpailuttaminen Hankintajohtaja 08.11.2023 § 70

HEL 2023-002863 T 02 08 01 00

H022-23

Päätös

Hankintajohtaja päätti hyväksyä M-Files Oy:n (y-tunnus 0686200-7) tarjouksen Dokumenttienhallintajärjestelmän toimittamisesta kokonaistaloudellisesti edullisimpana.

Hankintajohtaja päätti hylätä Innofactor Software Oy:n (y-tunnus 1639021-8) ja twoday Oy:n (1988069-3) tarjoukset tarjouspyynnön vastaisina, koska Innofactor Software Oy:n ja twoday Oy:n tarjoukset eivät täyttäneet tarjouskilpailussa hankinnan kohteelle asetettuja pakollisia vaatimuksia.

Hankintasopimus on voimassa määräaikaisena käyttöönottohetkestä alkaen kaksi (2) vuotta. Tämän jälkeen hankintasopimus on voimassa toistaiseksi irtisanomisehdoin.

Hankintasopimus sopijapuolten välillä syntyy vasta myöhemmin erikseen allekirjoitettavalla sopimuksella. Hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton kokonaisarvo on neljälle (4) vuodelle 4 500 000 euroa.

Päätöksen perustelut

Kilpailutus perustuu Helsingin kaupunginkanslian 15.6.2023 päivättyyn tarjouspyyntöön H022-23, Dnro HEL 2023-002863. Dokumenttienhallintajärjestelmän hankinta on toteutettu avoimella menettelyllä.

Hankinnasta on julkaistu hankintailmoitus 17.6.2023 sähköisessä HIL-MA-ilmoituskanavassa www.hankintailmoitukset.fi. Määräaika tarjousten jättämiselle päättyi 31.8.2023 klo 12:00. Määräaikaan mennessä saapui kolme (3) tarjousta: Innofactor Software Oy (1639021-8), M-Files Oy (0686200-7) ja twoday Oy (1988069-3).

Tarjoajien soveltuvuuden tarkastaminen

Kaikki tarjoajat täyttivät tarjouspyynnössä tarjoajan soveltuvuudelle asetetut vaatimukset.

Tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkastaminen

Tarjouspyynnössä on asetettu tarjoukselle ja sen sisällölle sekä hankinnan kohteelle vähimmäisvaatimukset. Vähimmäisvaatimuksissa on asetettu hankittavalle palveluille laadullisia vaatimuksia (laatukriteereitä), jotka tarjottavan palvelun on pitänyt täyttää. Jos laadulliset vähimmäisvaatimukset eivät ole täyttyneet, on tarjous hylätty tarjouspyynnön vastaisena.

Proof of Concept-menettelyä koskeva kuvaus on esitetty tarjouspyynnön liitteessä 1. Hankinnan kohteen kuvaus, sivulla 24 POC tavoitteet, prosessi ja sisältö. Proof of Concept -menettelyssä kaikille tarjoajille on järjestetty pakollisten ominaisuuksien todennustilaisuus. Tilaisuudessa tarjoajien on tullut käydä vaatimusluettelossa todennettaviksi merkityt pakolliset vaatimukset läpi siten, että hankintayksikkö on voinut todeta niiden toimivuuden. Menettelyn tuloksena on todettu, että ennalta määritellyt pakolliset vaatimukset joko toteutuvat tai eivät toteudu. Tarjoukset, joiden kohdalla tarjoaja ei ole kyennyt todentamaan pakollisten vaatimusten täyttymistä, hylätään tarjouspyynnön vastaisina.

Hankinnan kohteen vähimmäisvaatimukset ja Proof of Concept -menettelyssä todennettaviksi merkityt vaatimukset on kuvattu tarjouspyynnön liitteessä 2. Vaatimusluettelo.

Innofactor Software Oy ja twoday Oy eivät kyenneet Proof of Concept -menettelyssä osoittamaan pakollisten vaatimusten täyttymistä. Näin ollen kyseiset tarjoukset on hylättävä tarjouspyynnön vastaisina tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun varmistamiseksi.

Tarkemmat hylkäysperusteet lähetään erikseen omina liitteinä suojatulla sähköpostilla Innofactor Software Oy:lle ja twoday Oy:lle, koska päätöksen liitteet sisältävät tarjoajan liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja julkisuuslain 24 §:n 1 mom. 20 kohdan mukaisesti.

M-Files Oy:n jättämä tarjous on tarjouspyynnön mukainen.

Tarjousten vertailu

Hankittavien palveluiden valintaperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus. Tarjouksen kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena on ollut hinta-laatusuhteeltaan paras tarjous, jossa hinnan painotus on 30 pistettä ja laadun 70 pistettä.

Vertailua ei suoritettu, koska vain yksi tarjous eteni vertailuvaiheeseen.

M-Files Oy:n tarjous täytti ainoana kilpailutuksen laadulliset vaatimukset.

Sovellettavat säännökset ja päätöstoimivalta

Hankintalain (1397/2016) 123 §:n mukaan hankintayksikön on tehtävä ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavista ratkaisuksista sekä tarjousmenettelyn ratkaisusta kirjallinen päätös, joka on perusteltava.

Hallintosäännön 12 luvun 1 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan kansliapäällikkö päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää hankinnoista lukuun ottamatta osakkeita. Kansliapäällikkö päätti yhteishankintojen toimivallan siirrosta hankintajohtajalle päätöksellään 15.6.2017, 37 §.

Lisätiedot

Heidi Lühr, hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 - 310 70872
heidi.lihr(a)hel.fi

Tarja Pitkänen, hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 - 310 38134
tarja.v.pitkanen(a)hel.fi

29.01.2024

Asia/11

§ 57

Dokumenttienhallintajärjestelmähankintaan kohdistuva hankintaoikaisuvaatimus (Twoday Oy)

HEL 2023-002863 T 02 08 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus hylkäsi Twoday Oy:n dokumenttienhallintajärjestelmästä 8.11.2023 § 70 tehtyyn hankintapäätökseen kohdistuvan hankintaoikaisuvaatimuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Marja Sarmela, hankintalakimies, puhelin: 310 31651
marja.sarmela(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus, Twoday Oy, 22.11.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote

Asianosainen

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Dokumenttienhallintajärjestelmän hankinnassa (H022-23) tarjouksen antanut Twoday Oy on määräjassa esittänyt hankintaoikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus kohdistuu hankintajohtajan dokumenttienhallintajärjestelmästä 8.11.2023 § 70 tekemään hankintapäätökseen. Hankintaoikaisuvaatimus on tämän esityksen liitteenä.

Hankintaoikaisuvaatimuksessa vaaditaan, että hankintapäätös kumotaan ja hankintaprosessi aloitetaan uudelleen siten, että se mahdollis-

taa useamman tarjoajan osallistumisen ja varmistaa riittävän kilpailun ja vertailun eri tarjousten välillä.

Oikaisuvaatimusta perustellaan sillä, että hankintaprosessi, jossa on hyväksytty vain yksi tarjous, ei ole kilpailullinen eikä tarjoa riittävää vertailua hintojen tai muiden ominaisuuksien osalta. Tämä rajoittaa oikaisuvaatimuksen mukaan hankintayksikön mahdollisuuksia tehdä kokonaistaloudellisesti järkevin päätös.

Kolme tarjoajaa antoi määräajassa tähän kilpailutukseen tarjouksensa. Hankintayksikkö tarkasti, kohdistuuko tarjoajiin hankintalaissa säädettyjä poissulkemisperusteita ja täyttävätkö tarjoajat tarjouspyyntöasiakirjoissa tarjoajille asetetut soveltuvuusvaatimukset. Kaikki tarjoajat olivat soveltuvia.

Sen jälkeen hankintayksikkö tarkasti, täyttävätkö tarjoukset niille tarjouspyyntöasiakirjoissa asetetut pakolliset vaatimukset. Hankintalain 79 §:n mukaan hankintasopimusta ei voida tehdä sellaisen tarjoajan kanssa, joka ei täytä hankintayksikön tarjoukselle asettamia vaatimuksia.

Tarjouspyynnön mukaisesti tarjousten arvioinnin yhtenä osana oli PoC-menettely (Proof of Concept). Menettelyn tarkoituksena oli testata, että tarjouspyynnössä järjestelmälle asetetut pakolliset vaatimukset toteutuivat. Hankinnan kohteen vähimmäisvaatimukset ja PoC-menettelyssä todennettaviksi merkityt vaatimukset on kuvattu tarjouspyynnön 2. liitteessä ("Vaatimusluettelo"). Vaatimusluettelo on tämän esityksen oheismateriaalina.

PoC-menettelyn toteutus jakaantui kahteen erikseen toteutettavaan kokonaisuuteen: ensimmäisessä todennettiin vaatimusluettelossa asetettujen pakollisten ominaisuuksien toteutuminen ja toisessa arvioitiin järjestelmän käytettävyyttä. Epäonnistuminen pakollisten ominaisuuksien toteuttamisessa johti tarjouksen hylkäämiseen.

Twoday Oy ei kyennyt PoC-menettelyn ensimmäisessä vaiheessa osoittamaan, että sen tarjous täyttää kaikki pakolliset vaatimukset. Näin ollen sen tarjous on hylätty tarjouspyynnön vastaisena tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun vuoksi. Myös toisen tarjoajan tarjous jouduttiin hylkäämään tarjouspyynnön vastaisena.

PoC-menettelyn jälkeen tarjouksen valintavaiheeseen eteni yksi tarjous. Hankintayksiköllä on hankintalain ja oikeuskäytännön mukaan oikeus, muttei kuitenkaan tällöinkään velvollisuutta, keskeyttää hankinta ja kilpailuttaa hankinta uudelleen, jos kilpailutukseen saadaan vain yksi tarjous. Tällaisessa tilanteessa tarjouspyyntö ei oletettavasti ole edistänyt kilpailua eikä kokonaistaloudellista edullisuutta.

29.01.2024

Asia/11

Tässä kilpailutuksessa tarjouksia saatiin kuitenkin määräaikaan mennessä kolme kappaletta. Tarjousten vertailua ei tehty, sillä vertailuvaiheeseen eteni edellä kuvatusti vain yksi tarjous. Harkinnan jälkeen hankintayksikkö päätti tehdä päätöksen ainoan tarjouspyynnön ehdot täyttävän tarjoajan kanssa. Koska kilpailutukseen saatiin alun alkaen useita tarjouksia, on menettely aidosti edistänyt kilpailua. Hankintayksikön menettely ei näin ollen ole ollut kilpailua rajoittavaa.

Hankintaoikaisuvaatimuksen johdosta ei ole kuultu muita tarjoajia kuulemisen ilmeisen tarpeettomuuden vuoksi (hallintolaki 34 §).

Hankintayksikkö on noudattanut hankintamenettelyssään hankintalakia ja menetellyt tarjouspyynnössään etukäteen avoimesti ja tasapuolisesti ilmoittamiensa vaatimusten mukaisesti. Hankintamenettelyssä ei ole tapahtunut virhettä eikä asiassa ole esitetty sellaista uutta tietoa, jolla olisi vaikutusta päätösedellytyksiin.

Hankintalain (1397/2016) 133 §:n mukaan asianosainen voi vaatia hankintaoikaisua hankintaa koskevasta päätöksestä. Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §:n mukaan kaupunginhallituksen, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankintaoikaisun käsittelee kaupunginhallitus.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Marja Sarmela, hankintalakimies, puhelin: 310 31651
marja.sarmela(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus, Twoday Oy, 22.11.2023

Oheismateriaali

1 Liite 1 Hankinnan kohteen kuvaus
2 Liite 2 Vaatimusluettelo

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote
Asianosainen

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Liite 1

Päätöshistoria

Keskushallinto Kaupunginkanslia Talous- ja suunnitteluosasto Hankinnat ja kilpailuttaminen Hankintajohtaja 08.11.2023 § 70

HEL 2023-002863 T 02 08 01 00

H022-23

Päätös

Hankintajohtaja päätti hyväksyä M-Files Oy:n (y-tunnus 0686200-7) tarjouksen Dokumenttienhallintajärjestelmän toimittamisesta kokonaistaloudellisesti edullisimpana.

Hankintajohtaja päätti hylätä Innofactor Software Oy:n (y-tunnus 1639021-8) ja twoday Oy:n (1988069-3) tarjoukset tarjouspyynnön vastaisina, koska Innofactor Software Oy:n ja twoday Oy:n tarjoukset eivät täyttäneet tarjouskilpailussa hankinnan kohteelle asetettuja pakollisia vaatimuksia.

Hankintasopimus on voimassa määräaikaisena käyttöönottohetkestä alkaen kaksi (2) vuotta. Tämän jälkeen hankintasopimus on voimassa toistaiseksi irtisanomisehdoin.

Hankintasopimus sopijapuolten välillä syntyy vasta myöhemmin erikseen allekirjoitettavalla sopimuksella. Hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton kokonaisarvo on neljälle (4) vuodelle 4 500 000 euroa.

Päätöksen perustelut

Kilpailutus perustuu Helsingin kaupunginkanslian 15.6.2023 päivättyyn tarjouspyyntöön H022-23, Dnro HEL 2023-002863. Dokumenttienhallintajärjestelmän hankinta on toteutettu avoimella menettelyllä.

Hankinnasta on julkaistu hankintailmoitus 17.6.2023 sähköisessä HIL-MA-ilmoituskanavassa www.hankintailmoitukset.fi. Määräaika tarjousten jättämiselle päättyi 31.8.2023 klo 12:00. Määräaikaan mennessä saapui kolme (3) tarjousta: Innofactor Software Oy (1639021-8), M-Files Oy (0686200-7) ja twoday Oy (1988069-3).

Tarjoajien soveltuvuuden tarkastaminen

Kaikki tarjoajat täyttivät tarjouspyynnössä tarjoajan soveltuvuudelle asetetut vaatimukset.

Tarjosten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkastaminen

Tarjouspyynnössä on asetettu tarjoukselle ja sen sisällölle sekä hankinnan kohteelle vähimmäisvaatimukset. Vähimmäisvaatimuksissa on asetettu hankittavalle palveluille laadullisia vaatimuksia (laatukriteereitä), jotka tarjottavan palvelun on pitänyt täyttää. Jos laadulliset vähimmäisvaatimukset eivät ole täytyneet, on tarjous hylätty tarjouspyynnön vastaisena.

Proof of Concept-menettelyä koskeva kuvaus on esitetty tarjouspyynnön liitteessä 1. Hankinnan kohteen kuvaus, sivulla 24 POC tavoitteet, prosessi ja sisältö. Proof of Concept -menettelyssä kaikille tarjoajille on järjestetty pakollisten ominaisuuksien todennustilaisuus. Tilaisuudessa tarjoajien on tullut käydä vaatimusluettelossa todennettaviksi merkityt pakolliset vaatimukset läpi siten, että hankintayksikkö on voinut todeta niiden toimivuuden. Menettelyn tuloksena on todettu, että ennalta määritellyt pakolliset vaatimukset joko toteutuvat tai eivät toteudu. Tarjoukset, joiden kohdalla tarjoaja ei ole kyennyt todentamaan pakollisten vaatimusten täyttymistä, hylätään tarjouspyynnön vastaisina.

Hankinnan kohteen vähimmäisvaatimukset ja Proof of Concept -menettelyssä todennettaviksi merkityt vaatimukset on kuvattu tarjouspyynnön liitteessä 2. Vaatimusluettelo.

Innofactor Software Oy ja twoday Oy eivät kyenneet Proof of Concept -menettelyssä osoittamaan pakollisten vaatimusten täyttymistä. Näin ollen kyseiset tarjoukset on hylättävä tarjouspyynnön vastaisina tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun varmistamiseksi.

Tarkemmat hylkäysperusteet lähetään erikseen omina liitteinä suojatulla sähköpostilla Innofactor Software Oy:lle ja twoday Oy:lle, koska päätöksen liitteet sisältävät tarjoajan liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja julkisuuslain 24 §:n 1 mom. 20 kohdan mukaisesti.

M-Files Oy:n jättämä tarjous on tarjouspyynnön mukainen.

Tarjosten vertailu

Hankittavien palveluiden valintaperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus. Tarjouksen kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena on ollut hinta-laatusuhteeltaan paras tarjous, jossa hinnan painotus on 30 pistettä ja laadun 70 pistettä.

Vertailua ei suoritettu, koska vain yksi tarjous eteni vertailuvaiheeseen.

M-Files Oy:n tarjous täytti ainoana kilpailutuksen laadulliset vaatimukset.

Sovellettavat säännökset ja päätöstoimivalta

Hankintalain (1397/2016) 123 §:n mukaan hankintayksikön on tehtävä ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavista ratkaisuksista sekä tarjousmenettelyn ratkaisusta kirjallinen päätös, joka on perusteltava.

Hallintosäännön 12 luvun 1 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan kansliapäällikkö päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää hankinnoista lukuun ottamatta osakkeita. Kansliapäällikkö päätti yhteishankintojen toimivallan siirrosta hankintajohtajalle päätöksellään 15.6.2017, 37 §.

Lisätiedot

Heidi Lihri, hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 - 310 70872
heidi.lihr(a)hel.fi

Tarja Pitkänen, hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 - 310 38134
tarja.v.pitkanen(a)hel.fi

§ 58

Helsingin kaupungin työntekijöiden asumista tukevien ratkaisujen uudistus

HEL 2024-000291 T 10 07 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Esteelliset: Jenni Rope

Esteellisyyden syy: yhteisöjääviys (hallintolaki 28.1 § 5 kohta)

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Helena Wendorf, johtava asiantuntija, työnantajapolitiikka, puhelin: 09 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupungin henkilöstötoimikunnan lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää Helsingin kaupungin työntekijöiden asumista tukevien ratkaisujen osalta seuraavaa:

- Kaupunki luopuu asuntojen välivuokraamisesta palvelussuhdeasuntokäyttöön omistamaltaan Kiinteistö Oy Auroranlinnalta.

- Helsingin kaupungin työntekijät voivat hakea vuokra-asuntoa suoraan Kiinteistö Oy Auroranlinnalta, joka priorisoi kaupungin työntekijöiden asuntohakemukset muiden asuntohakemusten edelle. Helsingin kaupungin työntekijöillä säilyy mahdollisuus saada vuokra-asunto jatkossakin vuokra-asuntomarkkinoiden keskivuokratasoa edullisemmin Kiinteistö Oy Auroranlinnan kautta.

- Nykyisten palvelussuhdeasuntojen vuokrasopimukset muutetaan 1.1.2025 lukien tavallisiksi vuokrasopimuksiksi, jotka eivät ole enää sidoksissa palvelussuhteen keston. Näin vuokralaisten asumisoikeus jatkuu aiemmasta poiketen myös työsuhteen päättymisen tai eläkkeelle jäämisen jälkeen.
- Kaupunkiympäristön toimialan itse omistamien palvelussuhdeasuntokäytössä olevien asuntojen vuokrasopimukset muutetaan 1.1.2025 lukien tavallisiksi vuokrasopimuksiksi. Samoin yksittäisten muiden toimijoiden omistamien asuntojen palvelussuhdeasuntovuokrasopimukset muutetaan tavallisiksi vuokrasopimuksiksi tai asukkaille tarjotaan mahdollisuutta vuokrata asunto kaupungin omasta asuntokannasta.
- Kaupunki sitoutuu korvaamaan kaikki loput siirtyviin vuokrasopimuksiin liittyvät subventiokustannukset Kiinteistö Oy Auroranlinnalle, kunnes ne on saatu maksettua kokonaan. Tämän on arvioitu vievän kolmesta neljään vuotta.
- Rekrytointiprosessin tueksi perustetaan uusi asumisen ratkaisuihin keskittyvä neuvontapalvelu, jonka kautta uusia työntekijöitä autetaan löytämään heille sopiva asumismuoto.

Esittelijän perustelut

Nykyinen palvelussuhdeasuntokanta ja tunnistetut kehittämiskohdat

Helsingin kaupunki on hankkinut palvelussuhdeasuntoja tukemaan henkilöstön saatavuutta erityisesti työvoimapula-aloilla. Pääosa Helsingin kaupungin palvelussuhdeasunnoista kohdentuu sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan henkilöstölle, joiden asuntohakemukset on priorisoitu asukasvalinnassa.

Palvelussuhdeasuntokäytössä olevia asuntoja on yhteensä 1 608 kpl (8.1.2024) ja ne ovat pääosin vapaarahoitteisia asuntoja. Kaupunkiympäristön toimialan Asuntoyksikkö on vuokrannut niistä suurimman osan, eli 1 154 asuntoa kaupungin omistamalta Kiinteistö Oy Auroranlinnalla (jatkossa Auroranlinna). Loput palvelussuhdeasuntokäytössä olevat asunnot omistaa kaupunkiympäristön toimiala itse (427 asuntoa) sekä yksittäiset toimijat (27 asuntoa).

Tammikuussa 2024 asuntoja on ollut tyhjillään noin 140 kpl eli noin 9 %. Tavanomaisimmat tyhjillään olon syyt ovat muun muassa remontit tai asuntotarjousista kieltäytyminen sijainnin tai muun syyn vuoksi. Pääkaupunkiseudun runsaan vuokra-asuntotarjonnan vuoksi kaupungin palvelussuhdeasuntojen tyhjillään oloaste on viime vuosina ollut yleisesti ottaen korkea, mikä on aiheuttanut osaltaan kuluja.

Kaupungin palvelussuhdeasuntokanta on suurimmaksi osaksi 1980-luvulla rakennettuja kohteita. Vanhan asuntokannan tilastollisesti edulliset vuokrat eivät vastaa asuntojen todellista markkina-arvoa, koska vastaavia asuntoja voi löytää edullisemmin vapailta markkinoilta.

Aikaisempia palvelussuhdeasumisen kehittämistoimenpiteitä

Kaupunginhallituksen vahvistamat palvelussuhdeasuntoja koskevat periaatteet tulivat voimaan 1.1.2009 lukien (KH 17.12.2007, § 1630). Periaatteita on myöhemmin päivitetty muun muassa valtuustoaloitteen käsittelyn yhteydessä kaupunginhallituksen tekemien linjausten mukaisesti (KV 25.09.2019, § 261). Päivitykset ovat koskeneet esimerkiksi palvelussuhdeasuntojen kohdentamisen tehostamista työvoimapuolaloille sekä vuokrasuhteen kestoa.

Sittemmin kaupunginhallitus teki päätöksen palvelussuhdeasuntojen vuokrien määritys- ja tarkistusmallin muuttamisesta 1.9.2022 lukien, koska aikaisemmin käytössä ollut malli ei tuottanut asuntomarkkinoilla riittävän kilpailukykyisiä vuokria (KH 27.06.2022, § 510). Perusajatukseksi oli edelleen, että vuokrat seuraisivat markkinavuokrien kehitystä, mutta olisivat keskivertovuokria alhaisempia. Vuokrien kohtuullisuus pyrittiin varmistamaan paremmin ottaen kuitenkin huomioon, etteivät vuokrat alittaisi verottajan luontoisetupäätöksen asuntoedun arvoja, jolloin vuokralaiselle saattaisi muodostua verotettavaa etuutta. Myös vanhojen ja uusien vuokralaisten vuokrien yhdenmukaisuuden varmistaminen otettiin paremmin huomioon.

Uutena vuokranmääritysmallina otettiin käyttöön markkinaehtoinen, KTI Kiinteistötieto Oy:n aineistoon perustuva mediaanivuokra, joka pohjautuu noin 100 000 vapaarahoitteen asunnon vuokratietoihin, ja josta kaupunki tekee 20 %:n alennuksen (KTI-mediaani – 20 %). Vuokranmääritysmalli perustuu ammattimaiseen vuokraustoiminnan harjoittamiseen KTI Kiinteistötieto Oy:n toimiessa määritysmateriaalin tuottajana. KTI:n markkinavuokra-aineisto on käytössä myös Kiinteistö Oy Auroranlinnalla.

Viime vuosina on toteutettu myös useita erillisiä palvelussuhdeasuntoja koskevia kehittämistoimenpiteitä liittyen muun muassa asuntojen markkinointiin ja hallinnoinnin sujuvoittamiseen.

Kaupungin johtoryhmä edellytti kokouksessaan 3.5.2022, että palvelussuhdeasuntojen merkityksestä ja nykyisen toimintamallin tarkoituksenmukaisuudesta sekä sen vaihtoehdoista tulee tehdä kriittinen, kokonaisvaltainen tarkastelu.

Palvelussuhdeasuntoja koskevaa kokonaistilannetta ja kehitysmahdollisuuksia lähdettiin selvittämään kaupunginkanslian henkilöstöosaston

ja toimialojen välisessä yhteistyökokoonpanossa syksyllä 2022. Taus-
taselvittelyssä ilmeni muun muassa, että palvelussuhdeasumisella ei
ole tutkitusti todennettavissa olevaa vaikutusta työvoimapula-alojen
henkilöstön veto- tai pitovoimaan. Poikkeuksena todettiin kuitenkin ti-
lanteet, joissa työntekijä muuttaa muualta Helsinkiin ja tarvitsee no-
peasti asumisratkaisua voidakseen aloittaa työssään.

Viime vuosien aikana tehtyjen linjausten ja toimeenpantujen kehittämis-
toimenpiteiden ansiosta sisään- ja ulosvuokrauksen vuokrien erosta
syntyneet subventiokustannukset sekä tyhjiillään olevista palvelussuh-
deasunnoista aiheutuneet kustannukset on saatu laskemaan niiden ol-
lessa kuitenkin edelleen yli kolme miljoonaa euroa. Tästä syystä lisä-
toimenpiteet ovat edelleen tarpeellisia.

Tavoitetila työntekijöiden asumista tukevien ratkaisujen osalta

Palvelussuhdeasuntoja koskevien kehittämistoimien lähtökohtina on
otettu huomioon erilaisia näkökulmia henkilöstöpolitiikan, talouden sekä
asuntojen omistajuuden ja hallinnoinnin kannalta.

Asumista tukevien ratkaisujen tulisi edistää työnantajan vetovoimai-
suutta kaikissa ammattiryhmissä eikä muutos saisi heikentää työvoi-
man saatavuutta työvoimapula-aloilla. Muutoksessa tulisi ottaa huo-
mioon myös ulkomailta rekrytoitavat työntekijät.

Asuntojen kysynnän ja tarjonnan sekä hinta-laatu -suhteen tulisi kohda-
ta nykyistä paremmin. Subventioita sekä asuntojen tyhjiillään olosta ai-
heutuvia kuluja tulisi vähentää suunnitelmallisesti.

Vuokrasuhteiden hallinnointia tulisi yksinkertaistaa ja selkeyttää luopu-
malla välivuokrauksesta. Työntekijöiden asumisen hallinnointi ja asun-
tojen tarjoaminen tulisi keskittää selkeästi yhdelle taholle. Mahdollisissa
erityistilanteissa toimialat voisivat kuitenkin edelleen erillissopimuksin
sopia kaupunkiympäristön toimialan asuntokannan käyttämisestä (esi-
merkiksi ulkomailta rekrytoitavien väliaikaiset asumisjärjestelyt tai ns.
laitosasuminen liikuntapaikkojen tai koulujen yhteydessä).

Välivuokrauksesta luopuminen

Asuntojen palvelussuhdeasuntokäyttöön välivuokraamisesta luopumi-
nen ja työntekijöiden asumisen järjestämisen keskittäminen suoraan
asuntojen omistajalle olisi tarkoituksenmukaista, sillä se yhtenäistäisi
vuokrausprosessin ja parantaisi tiedonkulkua vuokranantaja-omistajan
ja vuokralaisen välillä.

Asuntojen korjaus- ja huoltotoimenpiteiden tekeminen ja säännöllisestä ylläpidosta huolehtiminen joustavoituisi ja nopeutuisi välikäsien poistuksessa, mikä lisäisi asukastyytyväisyyttä.

Asuntojen käyttöaste oletettavasti nousisi, ja sitä kautta mahdollistuisi vuokratason kokonaistarkastelu suhteessa markkinavuokriin.

Esitetyn uudistuksen jälkeen työntekijöiden asuminen jatkuisi edelleen vuokra-asuntomarkkinoiden keskivuokratasoa edullisempänä. Esimerkiksi vuoden 2023 lopulla vapaarahoitteisten asuntojen keskivuokra on ollut Helsingissä 22,07 euroa/neliö, kun Auroranlinnan asuntojen keskivuokra on ollut 16,58 euroa/neliö.

Muutos vapauttaisi kaupunkiympäristön toimialan asumisen palvelun resursseja tehokkaammin muihin toimintoihin, kuten tukiasuntovuokrauksen hallinnointiin, neuvontapalveluun tmv.

Muutoksen yhteydessä perustettaisiin uusi asumisen ratkaisuihin keskittyvä neuvontapalvelu, jonka kautta uusia työntekijöitä autettaisiin löytämään juuri heille sopiva asumismuoto.

Helsingin kaupungin henkilöstölle tarjolla olevien asuntojen määrä ja valikoima moninkertaistuisi (jatkossa asuntokanta olisi noin 6 000 asuntoa verrattuna nykyiseen 1 608 asuntoon), mikä poistaisi työvoimapulajalojen ammattiryhmiin kohdistuneen yksityiskohtaisen priorisointitarpeen. Helsingin kaupungin työntekijät olisivat vastaisuudessa toimialasta ja tehtävästä riippumatta Auroranlinnan asukasvalinnassa etusijalla.

Vuokrasopimukset

Auroranlinnan kanssa tehtävät vuokrasopimukset olisivat jatkossa tavallisia, toistaiseksi solmittavia vuokrasopimuksia, eivätkä siis enää palvelussuhdeasuntoja koskevia vuokrasopimuksia. Vuokrasopimukset eivät siis enää olisi sidoksissa palvelussuhteen keston, vaan asunnoissa voisi jatkaa asumista myös työsuhteen päättymisen tai eläkkeelle jäämisen jälkeen.

Samassa yhteydessä kaupunkiympäristön toimialan itse omistamien palvelussuhdeasuntokäytössä olevien asuntojen vuokrasopimukset muutetaan tavallisiksi vuokrasopimuksiksi. Samoin yksittäisten muiden toimijoiden omistamien asuntojen palvelussuhdeasuntovuokrasopimukset muutetaan tavallisiksi vuokrasopimuksiksi tai asukkaille tarjotaan mahdollisuutta vuokrata asunto kaupungin omasta asuntokannasta.

Subventiokustannukset sekä asuntojen tyhjillään olosta aiheutuvat kulut

Kaupungille on syntynyt subventiokuluja sisään- ja ulosvuokrauksen vuokrien suuruuseroista, eli siitä, että palvelussuhdeasuntovuokralaisilta on peritty matalampia vuokria, kuin mitä palvelussuhdeasuntojen omistajat ovat perineet ko. asunnoista kaupungilta.

Osassa nykyisiä vuokrasopimuksia kaupunki on subventoinut välivuokrattujen asuntojen vuokraa perimällä asukkailta verohallinnon luontoi-setupäätöksen asuntoedun arvoa alemmaa vuokraa. Aikaisemman vuokranmääritysmallin mukaisten maltillisten vuokrankorotusehtojen vuoksi joidenkin asuntojen vuokrat jäivät vuosien aikana jälkeen markkinavuokrien kehityksestä. Näiden asuntojen vuokria on tarkistettu vuokrankorotusehtojen mukaisesti vuosittaisten vuokrantarkistusten yhteydessä siten, että subventioiden määrää on saatu jonkin verran laskettua. 1.9.2022 käyttöön otetun vuokrien määritys- ja tarkistusmallin aikana uusia subventiokuluja ei pitäisi enää syntyä.

Subventioiden lisäksi kuluja on syntynyt siitä, että asuntoja on ollut tyhjillään eli sopimuksettomassa tilassa esimerkiksi asukasvaihtojen tai muutto- ja linjaremonttien vuoksi. Vuokrattavista asunnoista on ollut väliaikaisesti tyhjillään vuonna 2021 keskimäärin noin 16 %, marraskuussa 2023 noin 12 % ja tammikuussa 2024 noin 9 %.

Subventiot ja asuntojen tyhjillään olosta aiheutuneet kustannukset 2018–2023:

2018: 2,7 milj.euroa,
2019: 3,0 milj.euroa,
2020: 2,9 milj.euroa,
2021: 3,8 milj.euroa,
2022: 4,8 milj.euroa ja
2023: ~ 3,3 milj.euroa.

Subventiokustannukset sekä tyhjillään olosta aiheutuneet kustannukset olivat vuosina 2018–2020 yhteensä keskimäärin 2,9 miljoonan euron luokkaa vuoteen 2021 saakka. Summasta noin puolet oli asuntojen tyhjillään olosta aiheutuvia kuluja ja noin puolet vuokrien subventointikustannuksia. Vuonna 2021 kustannusten yhteissumma nousi jo 3,8 miljoonaan euroon ja vuonna 2022 4,3 miljoonaan euroon, ja samalla asuntojen tyhjillään olosta aiheutuvien kulujen määrä ohitti subventiokustannukset niin, että ne olivat jo yli puolet suurempia (vuonna 2022 tyhjillään olosta aiheutuvat kulut olivat noin 3 miljoonaa euroa subventiokustannusten ollessa noin 1,3 miljoonaa euroa).

Asuntojen tyhjillään olosta aiheutuvien kustannusten hallintaan saamiseksi palvelussuhdeasuntokantaa ryhdyttiin pienentämään suunnitelmallisesti luopumalla pitkään tyhjillään olleista, haasteellisista vuok-

rauskohteista. Palvelussuhdeasuntokannan pienennyksillä saatiinkin aikaan noin 800 000 euron säästö vuodelle 2023 kohdentuneisiin asuntojen tyhjillään olosta aiheutuviin kustannuksiin niin, että vuoden 2023 asuntojen tyhjillään olosta aiheutuvat kulut olivat noin 2,4 miljoonaa euroa ja subventiokustannukset noin 840 000 euroa.

Vuosittaisten vuokrantarkistusten yhteydessä vuokria tarkistetaan jatkossakin siten, että subventioista voidaan ennen pitkää luopua. On arvioitu, että subventiokustannusten poisto tulisi viemään kaiken kaikkiaan kolmesta neljään vuotta nykyisiä vuokrasopimusehtoja noudattaen.

Subventiokustannusten määrä vuosina 2024–2027 tulee olemaan edelleen laskeva, ja kaupunki sitoutuisi korvaamaan nämä kustannukset Auroranlinnalle, jotta asukkaiden vuokrataso ei muuttuisi välivuokrauksesta luopumisen ja vuokrasopimusten siirron takia.

Valtiontukiarviointi

Sopimuksen Euroopan unionin toiminnasta (SEUT) 107 artiklan 1 kohdan mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä tuki valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Kiinteistö Oy Auroranlinnalle korvattavaa subventiota on arvioitu valtiontukisäännösten valossa. Kiinteistö Oy Auroranlinnan katsotaan olevan SEUT 107(1) artiklassa tarkoitettu yritys, jolloin valtiontukisäännöt tulevat sovellettaviksi (Komission tiedonanto Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontuen käsitteestä EUVL 2016/C 262/01, kohta 6 ja 12).

Tuki myönnetään ainoastaan Suomessa ja pääsääntöisesti Helsingissä toimivalle yritykselle ja tuki kohdistuu ainoastaan osaan Auroranlinnan vuokraamista asunnoista. Auroranlinnan tuottamat palvelut eivät todennäköisesti houkuttele asiakkaita muista jäsenvaltioista. Ottaen huomioon tuen luonne ja tarkoitus toimenpiteen vaikutus rajat ylittävien investointien tai sijoittautumisen edellytyksiin on korkeintaan marginaalinen (Komission tiedonanto Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontuen käsitteestä EUVL 2016/C 262/01, kohta 196). Auroranlinnalle korvattava subventio ei täten vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan eikä tuki siten sisällä SEUT 107(1) artiklassa tarkoitettua valtiontukea.

Voimaantulon ajankohta ja tapa

29.01.2024

Kaupunki luopuu Auroranlinnan omistamien asuntojen välivuokrauksesta palvelussuhdeasuntokäyttöön, jolloin vuokralaisten vuokrasopimukset kaupunkiympäristön toimialan kanssa irtisanotaan kuuden kuukauden irtisanomisajalla ja vuokralainen solmii vuokrasopimuksen suoraan Auroranlinnan kanssa 1.1.2025 lukien.

Samassa yhteydessä myös kaupunkiympäristön omistamien palvelussuhdeasuntokäytössä olevien asuntojen vuokrasopimukset muutetaan tavallisiksi vuokrasopimuksiksi. Samoin yksittäisten muiden toimijoiden omistamien asuntojen palvelussuhdeasuntovuokrasopimukset muutetaan tavallisiksi vuokrasopimuksiksi tai asukkaille tarjotaan mahdollisuutta vuokrata asunto kaupungin omasta asuntokannasta.

Palvelussuhdeasuntojen välittäminen uusille asukkaille päättyy kaupunkiympäristön toimialalla 29.2.2024 ja uusien vuokralaisten vuokrasopimukset solmitaan suoraan Auroranlinnan kanssa 1.3.2024 lukien.

Asia on käsitelty henkilöstöjärjestöjen kanssa. Kaupungin henkilöstötoimikunnan 18.12.2023 antama lausunto on esityksen liitteenä.

Muutoksen vaikutuksia henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen tullaan seuraamaan ja seurannan tuloksia tullaan käsittelemään sekä kaupungin että toimialojen henkilöstötoimikunnissa.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kaupunginhallitus päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan muu toimielin tai viranhaltija päättää palvelussuhdeasuntoja koskevista periaatteista.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Helena Wendorf, johtava asiantuntija, työnantajapolitiikka, puhelin: 09 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupungin henkilöstötoimikunnan lausunto

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kaupunkiympäristön toimiala
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

29.01.2024

Asia/12

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Taloushallintopalveluliikelaitos
Palvelukeskus Helsinki
Työterveys Helsinki

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 22.01.2024 § 33

HEL 2024-000291 T 10 07 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

22.01.2024 Pöydälle

Esteelliset: Jenni Rope

Esteellisyyden syy: yhteisöjääviys (hallintolaki 28.1 § 5 kohta)

Asian käsittelyn aikana kuultavana oli yksikön päällikkö Tarja Näkki.
Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Helena Wendorf, johtava asiantuntija, työnantajapolitiikka, puhelin: 09 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi

§ 59

Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Merisatamanrannan jäätelökioskin suojeluesityksestä

HEL 2023-014706 T 10 03 10

Päätös

Kaupunginhallitus antoi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin Jäätelötehdas Oy on tehnyt Uudenmaan ELY-keskukselle esityksen Ullanlinnassa, Merisatamanranta 10:ssä sijaitsevan jäätelökioskin suojelemisesta rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) nojalla. Suojeluesityksen tekijä on rakennuksen omistaja.

Kohde on Arkkitehtitoimisto Juhani Pallasmaa Ky:n suunnittelema, vuonna 1998 valmistunut kioskirakennus. Se on vakiintunut osa rannan virkistyspalveluita.

Kaavoitustilanne

Alueen voimassa oleva asemakaava (nro 9460) on vahvistettu vuonna 1990. Asemakaavassa on osoitettu merenrantaan yleiselle jalankululle varattu alueen osa, jonka erottaa ajoradasta puistoalue (VP). Kioski sijaitsee puistoalueella eikä sen paikkaa ole merkitty asemakaavaan. Asemakaavassa ei puistoalueelle tai siihen kuuluville rakenteille ole erityisiä määräyksiä tai säilyttämis- tai suojelumerkintöjä. Kaupungin rekistereissä ei kyseisellä rakennuksella ole myöskään rakennustunnusta eli virallista rakennuksen statusta.

Kantakaupungin alueella on käynnissä asemakaavojen ajantasaistamistyö, josta ensimmäisenä on valmistumassa Kampin alueen uusi asemakaava (nro 12874). Kaavoituksen tavoitteena on päivittää alueiden vanhentuneet ja eri-ikäiset asemakaavat vastaamaan toteutunutta nykytilannetta ja ohjata tulevaisuuden kehitystä. Kampin jälkeen työ etenee Kaartinkaupunkiin ja siitä edelleen seuraaviin kaupunginosiin. Uudet asemakaavat laaditaan kaupunginosa kerrallaan, mutta niiden keskinäistä laatimisjärjestystä ei ole vielä päätetty. Ullanlinnan uuden asemakaavan valmistumiseen menee kuitenkin vielä useita vuosia.

Asemakaavoituksessa on kuitenkin tutkittu syksyllä 2023 uuden kahvilarakennuksen sijoittumista Meripuistoon ja siinä yhteydessä tarkasteltu Meripuistoa laajempänä kokonaisuutena. Kahvilarakennuksen mahdollistava asemakaava valmistuu arviolta vuonna 2025 ja jäätelökioskin tilannetta on mahdollista tarkastella myös tässä yhteydessä jo ennen Ullanlinnan kaavoituksen valmistelua.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että kioskirakennukselle voidaan osoittaa suojelumerkintä asemakaavassa, mikäli museoviranomainen näkee sen tarpeelliseksi.

Jäätelökioskin suojeluarvot

Helsingin kaupunginmuseo toteaa lausunnossaan, että suojeluesityksen kohteena oleva Merisatamanrannan kioski on iältään nuori, noin 25 vuotta vanha. Yleisen kulttuuriperintökäsityksen mukaan arvottaminen, jonka perusteella suojelua esitetään, vaatii ajallisesti yleensä useamman vuosikymmenen rakennusajankohdan ja arvottamisen välillä. Käsiällä olevassa tilanteessa kaupunginmuseo katsoo, että luonteva instrumentti tutkia Merisatamanrannan jäätelökioskin mahdollista suojelua on maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti asemakaava.

Asemakaavan muutoksen yhteydessä kioskille on mahdollista osoittaa rakennusala ja -oikeus ja määritellä sille käyttötarkoitus, joka mahdollistaa ja turvaa jatkossakin sen toiminnan. Asemakaavan muutoksen yhteydessä tulee arvioitavaksi myös maisemaan ja kulttuuriympäristöön, niin viherympäristöön kuin rakennettuun ympäristöön liittyvät arvot ja mahdolliset suojelutarpeet.

Kaupunginmuseo kuitenkin toteaa, että asemakaavallinen tai lakiin perustuva suojelu ei sinällään varmista kohteen säilymistä. Rakennuksen tai rakennelman asianmukainen käyttö ja ylläpito sekä omistajan arvostava ja säilyttävä suhtautuminen kohteeseen ovat kaiken rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyvän vaalimisen perusta ja lähtökohta. Tältä osin tilanne Merisatamanrannan jäätelökioskin osalta vaikuttaa erinomaiselta.

Kaupunginhallituksen kanta

Saatujen lausuntojen perusteella vaikuttaa perustellulta, että jäätelökioskin suojeluasia ratkaistaan asemakaavoituksessa joko käynnissä olevan uuden kahvilarakennuksen kaavoituksen tai Ullanlinnan laajemman asemakaavoituksen yhteydessä. Rakennuksen suojeluarvojen tarkentamiseksi tulisi laatia rakennushistoriallinen selvitys. Mahdollinen suojelu ei haittaa kaavoitusta.

Kaupunginhallitus ei näe esteitä myöskään erityislain mukaiselle suojelulle siinä tapauksessa, että rakennusperintölain mukaisten suojelun perusteiden arvioitaisiin täyttyvän.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

29.01.2024

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 20.11.2023
- 2 Lausuntopyyntö 20.11.2023, liite, Rakennuksen suojeluesitys Helsingin Jäätelötehdas-1
- 3 Lausuntopyyntö 20.11.2023, liite, Rakennustapaselitys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Lausunnon pyytäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin Jäätelötehdas Oy on tehnyt 17.11.2023 esityksen Merisatamanranta 10:ssä sijaitsevan jäätelökioskin suojelemisesta rakennusperintölailla. Uudenmaan ELY-keskus pyytää Museoviraston ja Helsingin kaupungin lausuntoa suojeluesityksestä 31.1.2024 mennessä.

Asiassa on saatu kaupunkiympäristön toimialan lausunto 18.12.2023 ja kaupunginmuseon lausunto 8.1.2024. Esitys on lausunnoissa esitettyjen kannanottojen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 20.11.2023
- 2 Lausuntopyyntö 20.11.2023, liite, Rakennuksen suojeluesitys Helsingin Jäätelötehdas-1
- 3 Lausuntopyyntö 20.11.2023, liite, Rakennustapaselitys

Muutoksenhaku

29.01.2024

Asia/13

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Lausunnon pyytäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Kaupunginmuseo

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 22.01.2024 § 37

HEL 2023-014706 T 10 03 10

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

22.01.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 8.1.2024

HEL 2023-014706 T 10 03 10

Helsingin kaupunginkanslia on pyytänyt Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialta Helsingin kaupunginmuseon lausuntoa Helsingin Jäätelötehdas Oy:n esityksestä Merisatamanrannassa sijaitsevan jäätelökioskin suo-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

jelemisestä rakennusperintölailla. Kohde on Arkkitehtitoimisto Juhani Pallasmaa Ky:n suunnittelema, vuonna 1998 valmistunut kioskirakennus. Kaupunginmuseo on tutustunut esitykseen ja perustehtävänsä mukaisesti lausuu asiasta kulttuuriperinnön ja -ympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Helsingin Jäätelötehdas Oy esittää, että heidän omistamansa, Helsingin Merisatamanrannassa sijaitseva jäätelökioski ansaitsee tulla suojeluksi. Perusteluinaan omistaja esittää seuraavaa: ” Jäätelökioskirakennuksen on suunnitellut kuuluisa suomalainen arkkitehti Juhani Pallasmaa. Professori Pallasmaa on toiminut Teknillisen korkeakoulun arkkitehtuurin professorina ja hänet tunnetaan parhaiten Rovaniemen taidemuseon suunnittelijana. Todella upeasti suunniteltu ja rakennettu kohde on paljon muutakin, kuin pelkkä jäätelökioski. Paikka on varmasti kaikille helsinkiläisille tuttu. Kioskilla käydään jäätelöllä hääpäivänä, treffeillä, perheen kanssa, koiran kera tai vaikka koko suvun voimin. Miljöö on sanoinkuvaamattoman upea. Jäätelön syömisen lisäksi asiakas saa paljon paljon paljon enemmän: hän saa kokemuksen, jossa nauttia upeasta ympäristöstä meren rannalla. Rakennus saa todella paljon kehuja asiakkailta ja se ansaitsee tulla huomioiduksi. Rakennuksen ympärillä on upeita vanhoja puita, joita Kaupunki hoitaa kauniisti.”

Suojeluesityksen kohteena oleva jäätelökioski sijaitsee Eirassa Meripuiston ja Merisatamanranta-kadun eteläpuolisella alueella, jota koskeva asemakaava on tullut voimaan 30.11.1990 eli siis ennen kioskin rakentamista. Kohteesta hieman lounaaseen, Ursinin kallioiden eteläpuolelle on asemakaavassa osoitettu rakennusala ravintolalle ja venesataman toimintaa palveleville tiloille. Lisäksi rakennusalan viereen on merkitty alueen osa, jolle saa rakentaa ulkotarjoilualueita palvelevia katosia. Ranta-alue, jolla kioskij sijaitsee, on asemakaavassa osoitettu puistoalueeksi VP. Kyseiselle puistoalueelle ei asemakaavassa ole merkitty rakennusala. Asemakaavassa ei puistoalueelle tai siihen kuuluville rakenteille myöskään ole erityisiä määräyksiä tai säilyttämistä tai suojelumerkintöjä. Helsingin kaupungin karttapalvelun rekisteritiedoissa Merisatamanrannan kioskillä ei myöskään ole pysyvää tai muuta rakennustunnusta eli sillä ei ole virallista rakennuksen statusta.

Suojeluesityksen kohteena oleva Merisatamanrannan kioskij on iältään nuori, noin 25 vuotta vanha. Yleisen kulttuuriperintökäsityksen mukaan arvottaminen, jonka perusteella suojelua esitetään, vaatii ajallisesti yleensä useamman vuosikymmenen rakennusajankohdan ja arvottamisen välillä. Olevassa tilanteessa kaupunginmuseo katsoo, että luonteva instrumentti tutkia Merisatamanrannan jäätelökioskin mahdollista suojelua on maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti asemakaava. Asemakaavan muutoksen yhteydessä kioskille on mahdollista osoittaa rakennusala ja -oikeus ja määrittellä sille käyttötarkoitus, joka mahdollis-

29.01.2024

taa ja turvaa jatkossakin sen toiminnan. Asemakaavan muutoksen yhteydessä tulee arvioitavaksi myös maisemaan ja kulttuuriympäristöön, niin viherympäristöön kuin rakennettuun ympäristöön liittyvät arvot ja mahdolliset suojelutarpeet. Kaupunginmuseo kuitenkin toteaa, että asemakaavallinen tai lakiin perustuva suojelu ei yksin ja sinällään varmista kohteen säilymistä. Rakennuksen tai rakennelman asianmukainen käyttö ja ylläpito sekä omistajan arvostava ja säilyttävä suhtautuminen kohteeseen on kaiken rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyvän vaalimisen perusta ja lähtökohta. Tältä osin tilanne Merisatamanrannan jäätelökioskin osalta vaikuttaa erinomaiselta.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: 310 36501
anne.salminen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala 18.12.2023

HEL 2023-014706 T 10 03 10

Kaupunkiympäristön toimiala antaa lausunnon kaupunginhallitukselle:

Helsingin Jäätelötehdas Oy on tehnyt Uudenmaan ELY-keskukselle esityksen Ullanlinnassa, Merisatamanranta 10:ssä sijaitsevan jäätelökioskin suojelemisesta rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) nojalla. Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt Helsingin kaupungin lausuntoa.

Kaupunkiympäristön toimiala katsoo, että kioskirakennukselle voidaan osoittaa suojelumerkintä asemakaavassa, mikäli museoviranomainen näkee sen tarpeelliseksi. Kaupunkiympäristön toimiala ei näe esteitä myöskään lakisuojelelle siinä tapauksessa, että rakennusperintölain mukaisten suojelun perusteiden arvioidaan täyttyvän. Rakennuksen suojeluarvojen tarkentamiseksi tulisi laatia rakennushistoriallinen selvitys. Mahdollinen suojelu ei haittaa kaavoitusta.

Jäätelökioski on sijainnut samalla paikalla jo yli 20 vuotta ja se on osa rantareitin virkistyspalveluita. Kioskirakennus on rakennettu vuonna 1998 ja sen on suunnitellut arkkitehti Juhani Pallasmaa.

Kaavoitustilanne

Alueen voimassa oleva asemakaava (nro 9460) on vahvistettu vuonna 1990. Asemakaavassa on osoitettu merenrantaan yleiselle jalankululle varattu alueen osa, jonka erottaa ajoradasta puistoalue (VP). Kioski sijaitsee puistoalueella eikä sen paikkaa ei ole merkitty asemakaavaan.

Kantakaupungin alueella on käynnissä asemakaavojen ajantasaistamistyö, josta ensimmäisenä on valmistumassa Kampin alueen uusi asemakaava (nro 12874). Kaavoituksen tavoitteena on päivittää alueiden vanhentuneet ja eri-ikäiset asemakaavat vastaamaan toteutunutta nykytilannetta ja ohjata tulevaisuuden kehitystä. Kampin jälkeen työ etenee Kaartinkaupunkiin ja siitä edelleen seuraaviin kaupunginosiin. Uudet asemakaavat laaditaan kaupunginosa kerrallaan, mutta niiden keskinäistä laatimisjärjestystä ei ole vielä päätetty. Ullanlinnan uuden asemakaavan valmistumiseen menee kuitenkin vielä useita vuosia.

Asemakaavoituksessa on lisäksi tutkittu syksyllä 2023 uuden kahvilarakennuksen sijoittumista Meripuistoon ja tarkasteltu Meripuistoa laajempänä kokonaisuutena. Kahvilarakennuksen mahdollistava asemakaava valmistuu arviolta vuonna 2025.

Jäätelökioskin kioskirakennus on mahdollista suojella joko Ullanlinnan uuden asemakaavan tai uuden kahvilarakennuksen mahdollistavan asemakaavan yhteydessä.

Lisätiedot

Otso Huhtala, arkkitehti, puhelin: 09 310 37296
otso.huhtala(a)hel.fi

§ 60

Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle ravintola Meicun, Pihlajatie 34, rakennussuojeluesityksestä

HEL 2023-015801 T 10 03 10

Päätös

Kaupunginhallitus antoi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraavan lausunnon Museoviraston tekemästä suojeluesityksestä otsikkoasiassa:

Ravintola Meiccu sijaitsee Helsingissä, Meilahden kaupunginosassa osoitteessa Pihlajatie 34. Ravintolan on vuonna 1946 perustanut alun perin Helsingin Osuuskauppa (HOK). Alkuperäiseltä nimeltään ravintola oli nimeltään Ravintola N:ro 11, mutta sitä on kutsuttu myös nimillä Kuusihokki, Risuhokki ja Käpyhokki.

Ravintola sijaitsee Pihlajatien ja Kuusitien kulmauksessa olevan asuinkerrostalon toisessa kerroksessa. Vuonna 1945 valmistuneen seitsemänkerroksisen jälkifunkkis-kerrostalon pääpiirustuksia ovat signeeranneet arkkitehti T.A. Elo sekä arkkitehtiyltioppilas Helge Lundström, ja talon on rakennuttanut HOK. Ravintolatila on kuulunut alkuperäisiin suunnitelmiin.

Meilahden kerrostaloalue on rakennettu pääosin 1940–1950-luvuilla ja se on yhtenäinen, edustava esimerkki aikansa kaupunkisuunnittelun ihanteista. Pihlajatie 34 on alueen asuinrakennusten tapaan ulkoasultaan pelkistetty ja selkeälinjainen lamellitalo. Ravintolan sisäänkäynti on rakennuksen Pihlajatien puoleisella lyhyellä julkisivulla maantasossa. Sisäänkäyntiä on korostettu pienellä katoksella ja liuskekivikiveyksellä. Puiselle ulko-ovelle noustaan kahden graniittiaskelman kautta. Rakennuksen kulmassa Pihlajatien ja Kuusitien risteyksessä on pystysuuntainen mainosvaloteksti ”RAVINTOLA”. Ravintolatilat erottuvat asuinkerrosten julkisivukäsittelystä hienovaraisesti ikkunajaon suhteen: ravintolasalin ikkunat ovat leveämmät ja puitejaoltaan erilaiset kuin asuinkerroksissa.

Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 1988. Pihlajatie 34:n tontilla on merkintä AK (asuinkerrostalojen korttelialue). Meilahden kerrostaloalue kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön (Helsingin empirekeskusta ja kivikaupunki, Uudenmaan kulttuuriympäristöselvitys). Pihlajatie 34:n asuinrakennusta ei ole suojeltu asemakaavalla. Voimassa oleva asemakaava on kuitenkin luonteeltaan säilyttävä ja kaavaselostuksen mukaan kaavan tavoitteena on ollut ”suojella funktionalismin hengessä toteutettu kaupunginosakokonaisuus säilyt-

tämällä alue asuntoalueena, säilyttämällä olemassa oleva rakennuskanta ja viheralueet sekä parantamalla asumisolosuhteita nykyajan vaatimuksia vastaaviksi". Rakennusalat ja -oikeudet on määritelty olemassa olleen tilanteen mukaisesti. Pihlajatie 34:ssä rakennusoikeutta on kaavan mukaan 2 390 k-m², ja liike-, toimisto- tai niihin verrattavia tiloja 320 k-m². Jälkimmäisenä mainittuihin tiloihin tulee olla käynti suoraan kadulta.

Voimassa olevassa kaavassa on määräys, jonka mukaan rakennuksia voidaan korjata uudisrakentamiseen verrattavalla tavalla sen estämättä, mitä kaavassa on määrätty alueen käyttötarkoituksesta (silloin kun uudisrakentamiseen verrattava korjaaminen ei muuta rakennuksen tai sen osan rakennus- tai muutosluvassa määrättyä käyttötarkoitusta); rakennuksen julkisivupinnan ja vesikaton leikkauskohdan korkeusasemasta; tai tontin autopaikkojen määrästä. Annettaessa lupa olemassa olevan rakennuksen korjaamiseen uudisrakentamiseen verrattavalla tavalla luvan ehtona tulee kuitenkin olla, että tontin istuttamisessa ja käyttämisessä leikki- ja oleskelupaikkoina noudatetaan kaavamääräyksiä, ja olemassa olevat autopaikat ja maanalaiset autopaikoiksi soveltuvat tilat varataan tontin autopaikoiksi.

Ravintolatiloihin on kulttuurihistoriallista ja rakennustaiteellista merkitystä ja Museovirasto pitää tarpeellisena suojella ravintolan sisätilat sekä niiden kiinteän sisustuksen rakennusperintölain nojalla. Rakennusperintölain nojalla suojelu on sen mukaan perusteltua, sillä kohde on valtakunnallisesti tarkastellen harvinainen, suojelutarve kohdistuu yksityiskohtaisesti sisätiloihin eikä asemakaava ole rakennussuojelun kannalta ajantasainen. Museovirasto kuitenkin lausunnossaan toteaa, että koko rakennuksen suojelu on tarkoituksenmukaista tutkia siinä vaiheessa, kun arkkitehtuuriltaan yhtenäisen aluekokonaisuuden asemakaava päivitetään ja ajantasaistetaan rakennussuojelutavoitteiltaan.

Helsingin kaupungin museo yhtyy Museoviraston kantaan ja on samaa mieltä ravintola Meicun, alkuperäiseltä nimeltään Ravintola n:ro 11:n (myöhemmin Kuusihokki) suojeluesityksen laajuudesta ja sisällöstä.

Kaupunkiympäristön toimialan ja kaupungin museon lausuntoihin perustuen kaupunginhallitus katsoo, että ravintolan sisätiloilla on erityistä kulttuurihistoriallista merkitystä ja niiden suojelu on luontevinta toteuttaa rakennusperintölain nojalla.

Rakennuksen ja alueen kaavoituksesta kaupunginhallitus toteaa, että kaupungin tavoitteena ei ole käynnistää alueen asemakaavoitusta uudelleen lähitulevaisuudessa. Voimassa olevan, säilyttävähenkisen asemakaavan voidaan katsoa turvaavan alueen kaupunkikuvallisten ominaispiirteiden säilymisen riittävällä tavalla. Voimassa olevan ase-

makaavan suojelutavoitteiden uudelleenarviointi ja mahdollinen päivittäminen on tarvittaessa tehtävä koko alueella.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 12.12.2023
- 2 Lausuntopyyntö 12.12.2023, liite, suojeluesitys
- 3 Päätös 14.12.2023
- 4 Päätös 14.12.2023, liite, karttaote

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Lausunnon pyytäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on pyytänyt kaupungin lausuntoa Museoviraston tekemän suojeluesityksen johdosta 31.1.2024 mennessä. ELY-keskus on lisäksi antanut tiloihin kohdistuvan vaarantamiskiellon 14.12.2023. Asiassa on saatu kaupunkiympäristön toimialan lausunto 12.1.2024 ja kaupunginmuseon lausunto 11.1.2024. Esitys on saatujen lausuntojen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 12.12.2023
- 2 Lausuntopyyntö 12.12.2023, liite, suojeluesitys
- 3 Päätös 14.12.2023
- 4 Päätös 14.12.2023, liite, karttaote

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Lausunnon pyytäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Kaupunginmuseo

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 22.01.2024 § 38

HEL 2023-015801 T 10 03 10

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

22.01.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala 11.1.2024

HEL 2023-015801 T 10 03 10

Kaupunkiympäristön toimiala antaa lausunnon kaupunginhallitukselle:

Ravintola Meiccu sijaitsee Helsingissä, Meilahden kaupunginosassa osoitteessa Pihlajatie 34. Ravintolan on vuonna 1946 perustanut alun perin Helsingin Osuuskauppa (HOK). Alkuperäiseltä nimeltään ravintola oli nimeltään Ravintola N:ro 11, mutta sitä on kutsuttu myös nimillä Kuusihokki, Risuhokki ja Käpyhokki.

Ravintola sijaitsee Pihlajatie ja Kuusitie kulmauksessa olevan asuin-kerrostalon toisessa kerroksessa. Vuonna 1945 valmistuneen seitsemänkerroksisen jälkifunkkis-kerrostalon pääpiirustuksia ovat signeeranneet arkkitehti T.A. Elo sekä arkkitehtiylöppilas Helge Lundström, ja talon on rakennuttanut HOK. Ravintolatila on kuulunut alkuperäisiin suunnitelmiin.

Meilahden kerrostaloalue on rakennettu pääosin 1940–1950-luvuilla ja se on yhtenäinen, edustava esimerkki aikansa kaupunkisuunnittelun ihanteista. Pihlajatie 34 on alueen asuinrakennusten tapaan ulkoasultaan pelkistetty ja selkeälinjainen lamellitalo. Ravintolan sisäänkäynti on rakennuksen Pihlajatie puoleisella lyhyellä julkisivulla maantasossa. Sisäänkäyntiä on korostettu pienellä katoksella ja liuskekivikiveyksellä. Puiselle ulko-ovelle nousee kahden graniittiaskelman kautta. Rakennuksen kulmassa Pihlajatie ja Kuusitie risteyksessä on pystysuuntainen mainosvaloteksti ”RAVINTOLA”. Ravintolatilat erottuvat asuinkerrosten julkisivukäsittelystä hienovaraisesti ikkunajaon suhteen: ravintolasalin ikkunat ovat leveämmät ja puitejaoltaan erilaiset kuin asuinkerroksissa.

Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 1988. Pihlajatie 34:n tontilla on merkintä AK (asuin-kerrostalojen korttelialue). Meilahden kerrostaloalue kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön (Helsingin empirekeskusta ja kivikaupunki, Uudenmaan kulttuuriympäristöselvitys). Pihlajatie 34:n asuinrakennusta ei ole suojeltu asemakaavalla. Voimassa oleva asemakaava on kuitenkin luonteeltaan säilytettävä ja kaavaselostuksen mukaan kaavan tavoitteena on ollut ”suojella funktionalismin hengessä toteutettu kaupunginosakokonaisuus säilyttämällä alue asuntoalueena, säilyttämällä olemassa oleva rakennuskanta ja viheralueet sekä parantamalla asumisolosuhteita nykyajan vaatimuksia vastaaviksi”. Rakennusalat ja -oikeudet on määritelty olemassa olleen tilanteen mukaisesti. Pihlajatie 34:ssä rakennusoikeutta on kaavan mukaan 2 390 k-m², ja liike-, toimisto- tai niihin verrattavia tiloja 320 k-m². Jälkimmäisenä mainittuihin tiloihin tulee olla käynti suoraan kadulta.

Voimassa olevassa kaavassa on määräys, jonka mukaan rakennuksia voidaan korjata uudisrakentamiseen verrattavalla tavalla sen estämättä, mitä kaavassa on määrätty alueen käyttötarkoituksesta (silloin kun uudisrakentamiseen verrattava korjaaminen ei muuta rakennuksen tai sen osan rakennus- tai muutosluvassa määrättyä käyttötarkoitusta); rakennuksen julkisivupinnan ja vesikaton leikkauskohdan korkeusasemasta; tai tontin autopaikkojen määrästä. Annettaessa lupa olemassa olevan rakennuksen korjaamiseen uudisrakentamiseen verrattavalla tavalla luvan ehtona tulee kuitenkin olla, että tontin istuttamisessa ja käyttämisessä leikki- ja oleskelupaikkoina noudatetaan kaavamääräyksiä, ja olemassa olevat autopaikat ja maanalaiset autopaikoiksi soveltuvat tilat varataan tontin autopaikoiksi.

Ravintolatiloihin on kulttuurihistoriallista ja rakennustaiteellista merkitystä ja museovirasto pitää tarpeellisena suojella ravintolan sisätilat sekä niiden kiinteän sisustuksen rakennusperintölain nojalla. Rakennusperintölain nojalla suojelu on museoviraston mukaan perusteltua, sillä kohde on valtakunnallisesti tarkastellen harvinainen, suojelutarve kohdistuu yksityiskohtaisesti sisätiloihin eikä asemakaava ole rakennus-suojelun kannalta ajantasainen. Museovirasto kuitenkin lausunnossaan toteaa, että koko rakennuksen suojelu on tarkoituksenmukaista tutkia siinä vaiheessa, kun arkkitehtuuriltaan yhtenäisen aluekokonaisuuden asemakaava päivitetään ja ajantasaistetaan rakennussuojelutavoitteiltaan.

Helsingin kaupungin asemakaavoituksen tavoitteena ei ole ollut käynnistää alueen asemakaavoitusta uudelleen lähitulevaisuudessa. Voimassa olevan, säilyttävähenkisen asemakaavan voidaan katsoa turvaavan alueen kaupunkikuvallisten ominaispiirteiden säilymisen riittäväällä tavalla. Kaupunkiympäristön toimiala katsoo, että ravintolan sisätiloilla on erityistä kulttuurihistoriallista merkitystä ja niiden suojelu on luontevinta toteuttaa rakennusperintölain nojalla. Voimassa olevan asemakaavan suojelutavoitteiden uudelleenarviointi ja mahdollinen päivittäminen on tarvittaessa tehtävä koko alueella.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristön toimialaa antamaan asiasta lausunnon 9.1.2024 mennessä.

Kaupunginkanslia on myöntänyt lausunnon lisäaikaa 12.1.2024 asti.

Lisätiedot

Leena Paavilainen, arkkitehti, puhelin: 09 310 64424

leena.paavilainen(a)hel.fi

Sakari Mentu, arkkitehti, puhelin: 09 310 37217

sakari.mentu(a)hel.fi

Tuomas Eskola, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 37285

29.01.2024

Asia/14

tuomas.eskola(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 10.1.2024

HEL 2023-015801 T 10 03 10

Helsingin kaupunginmuseo yhtyy Museoviraston kantaan ja on samaa mieltä ravintola Meicun, alkuperäiseltä nimeltään Ravintola n:ro 11:n (myöh. Kuusihokki) suojeluesityksen (12.12.2023, MV/26266/2023) laajuudesta ja sisällöstä.

Lisätiedot

Elina Riksman, tutkija, puhelin: 310 28642
elina.riksman(a)hel.fi

§ 61

Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Länsisataman laajentamista koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

HEL 2023-014380 T 11 01 05

Päätös

Kaupunginhallitus antoi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) Helsingin Satama Oy:n Länsisataman laajentamista koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus totesi, että hanke perustuu kaupunginvaltuuston 3.2.2021 § 19 tekemään satamatoiminnan uudelleenjärjestelyjä ja satama-alueiden maankäytön lähtökohtia Eteläsatamassa, Katajanokalla ja Länsisatamassa koskevaan periaatepäätökseen. Päätöksen mukaisesti Tallinnan ja Helsingin välinen matkustajaliikenne keskitetään Länsisatamaan, jonne suunnitellaan tunneliyhteys Länsisatamasta Länsiväylälle. Länsisatamassa tehtävät toimet ovat ensimmäinen vaihe kokonaisuudistuksen toteutusketjussa.

Länsisataman laajennushanke tunneleineen on yhteiskunnallisesti erittäin merkittävä. Sataman laajennus ja satamatunneli mahdollistavat satamatoimintojen laajenemisen Länsisatamassa ja vapauttavat Eteläsatamasta alueita muuta maankäyttöä varten. Satamatunneli poistaa Jätkäsaaren ja Ruoholahden katuverkolta valtaosan sataman aiheuttamasta liikenteestä. Hankkeella on kaupungin kehittämisen kannalta useita merkittäviä vaikutuksia.

Länsisataman satamatunneli on tärkeä osa liikenteen kokonaisuunnittelua. Tunnelilla on merkittävä rooli, kun satamatoimintoja keskitetään strategisesti Länsisatamaan. Satamatunnelin avulla on tavoitteena parantaa liikenteen sujuvuutta ja pienentää sen haittavaikutuksia Länsisataman ympäristössä.

Hankkeen tässä vaiheessa ei voida sulkea yhtäkään vaihtoehtoa pois. Tunnelin suunnittelun jatkon osalta on tärkeää, että maankäytön ja kaupungin kokonaisedun näkökulmasta on tärkeää arvioida kaikkien tunnelin suuaukkojen vaikutukset, huomioiden myös taloudelliset sekä ympäristölliset vaikutukset. Lisäksi jo aiemmin linjatut maankäytön tavoitteet tunnelin suuaukon alueella tulee jatkosuunnittelussa huomioida.

Hankevaihtoehdoilla on erilaisia ympäristövaikutuksia, joita on mahdollista lieventää jatkosuunnittelun yhteydessä.

Merkittävimmät hankkeen ympäristövaikutukset jatkosuunnittelun kannalta ovat:

- Lapinlahden puiston valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön, suojeltuun puistoon sekä luontoarvoihin liittyvät suorat ja välilliset ympäristövaikutukset vaihtoehdoissa A ja C
- olemassa oleviin öljyluoliin, niiden käytöstä poistoon ja uuteen tarvittavaan varastoon liittyvät epävarmuudet ja suorat ja välilliset ympäristövaikutukset vaihtoehdoissa C ja D
- rakentamisen aikaiset vaikutukset Länsiväylän liikenteelle vaihtoehdoissa C ja D
- vaihtoehtojen erilaiset vaikutukset Salmisaaren maankäytön ja liikenteen kehittämisen mahdollisuuksiin.

Lisäksi hankkeella arvioidaan olevan ilmastovaikutuksia, jotka eivät kuitenkaan suuruusluokaltaan merkittävästi eroa eri hankevaihtoehtojen välillä. Eri tunnelivaihtoehtojen myönteisinä ympäristövaikutuksina todetaan tunneliratkaisun mukanaan tuoma liikennehäiriön väheneminen Jätkäsaaren kaupunkiympäristössä siinäkin tilanteessa, kun sataman Tallinnaan suuntautuvan reittiliikenteen toimintoja on keskitetty Länsisatamaan.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn perustuen siinä tutkitut vaihtoehdot ovat mahdollisia toteuttaa, huomioiden lausunnossa esitetyt seikat.

Ympäristön nykytila ja kehittäminen

Maankäyttö ja yhdyskuntarakenne

Maanalaisessa yleiskaava 2021:ssä on osoitettu ohjeellinen varaus satamatunnelille. Varaus mahdollistaa kaikkien kolmen nyt arvioitavan tunnelivaihtoehdon toteuttamisen. Kaikki hankevaihtoehdot mahdollistavat myös maanalaisessa yleiskaavassa ohjeellisesti varatun keskustatunnelin toteuttamisen.

Arviointiselostuksessa todetaan Länsiväylän ympäristön osayleiskaavan valmistelun perustuvan skenaarioon kaksi. Osayleiskaavan valmistelu ei kuitenkaan pohjautu skenaarioon kaksi, vaan kaupunkiympäristölautakunnan päätökseen 9.5.2023 § 239 suunnitteluperiaatteista. Hankevaihtoehtojen tuleva maankäyttöpotentiaalin arviointi tehdään osayleiskaavan luonnosta varten laadittavien viitesuunnitelmien perusteella, ei skenaarioon 2 perustuen. Osayleiskaavan luonnos laaditaan vuonna 2024 ja osayleiskaava etenee hyväksymiskäsittelyyn arviolta vuonna 2026.

Ympäristövaikutusten arviointi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön ja rakennettuun ympäristöön

Länsibaana on yleiskaavassa linjattu yleispiirteisesti eikä sen tarkempaa sijoittumista ole päätetty tai suunnittelua käynnistetty. Arviointiselostuksessa on kuvattu eri tunnelivaihtoehtojen vaikutuksia Länsibaanan reittiin sekä arvioitu mahdollisen reitin ympäristövaikutuksia.

Tulevassa, yleiskaavaa tarkentavassa jatkosuunnittelussa baanareitti on tarkoituksenmukaisinta rakentaa mahdollisimman etelään Ilmarisen tontin pohjoispuolisella alueella, jolloin sen vaikutukset nykyiseen puistoon ovat mahdollisimman vähäiset. Vaihtoehdossa A Länsibaanan rakentaminen ulottuisi osittain asemakaavoitetulle puiston alueelle ja alueelle, jolla on luonto- ja kulttuuriarvoja. Vaihtoehtojen C ja D suuaukko sijoittuu Salmisaareen siten, että Satamatunnelin näkökulmasta Länsibaana voitaisiin toteuttaa mahdollisimman etelään Ilmarisen tontin pohjoispuolisella alueella, jolloin sen vaikutukset nykyiseen puistoon ovat vähäiset. Tinkimällä baanin mitoituksella puiston kohdalla vaikutuksia on mahdollista lieventää tai ehkäistä.

Vaihtoehtoisesti pyöräreitti voidaan suunnitella nykyiseltä baanalta Porkkalankadun kautta. Tässä vaihtoehdossa pyöräreitti ei vastaisi baanin laatuvaatimuksia ollen yleiskaavassa ohjeellisesti kuvattua reittiä pidempi, korkeuseroiltaan suurempi, sisältäen liikennevaloliittymiä ja ollen leveydeltään liian kapea, jolloin erottelu jalankulkijoiden kanssa ei ole koko reitillä mahdollinen.

Länsiväylän ympäristön osayleiskaavaa valmistellaan sille asetettujen tavoitteiden sekä kaupunkiympäristölautakunnan (9.5.2023) linjaamien suunnitteluperiaatteiden mukaan siten, että kaavassa osoitetaan kantakaupunkimaisen ja urbaanin rakentamisen painopiste Salmisaareen, Länsiväylää suunnitellaan ensisijaisesti katumaisena ja sen estevaikutusta pyritään vähentämään kuitenkin satamaliikenteen sujuvuus huomioiden. Samalla lautakunta päätti, että suunnittelussa huomioidaan, että erillisessä suunnittelussa valittavalla satamatunneliratkaisulla on vaikutuksensa siihen, millainen osayleiskaavan ratkaisu Salmisaareen voi olla. Vaihtoehdossa A Salmisaaren maankäytön kehittäminen tavoitteiden mukaisesti olisi selvästi muita vaihtoehtoja haastavampaa tunnelin suuaukon, ja siitä johtuvan väyläratkaisun ja estevaikutuksen vuoksi. Siksi vaihtoehdon A maankäyttöpotentiaalin arvioidaan olevan pienin. Vaihtoehto C aiheuttaa sekin rajoitteita maankäytölle pitkien betonitunneliosuuksien vuoksi. Arviot tarkentuvat alueen viitesuunnitelmien valmistuttua.

Vaikutukset liikenteeseen

Liikenteeseen kohdistuva vaikutusarvio on laadittu yleisesti käytettyjen periaatteiden mukaisesti. Länsisataman laajennuksen sekä satamatun-

nelin rakentamisen liikenteellisiä vaikutuksia on tarkasteltu pääosin Helsingin seudun HELMET-liikennemallin avulla ja liikenteen arvioidut vaikutukset pohjautuvat pääosin mallinnuksen tuloksiin. Liikennemalli ei huomioi tarkasti kaikkia liikkumiseen vaikuttavia tekijöitä, mutta sen tuottamia muutosennusteita voidaan pitää riittävinä arvioina erilaisten hankkeiden todennäköisistä vaikutuksista.

Liikennejärjestelmätason toiminnanaikaisista vaikutuksista (luku 10.2.4) kerrotaan, että Lauttasaaren sillalla liikennemäärä kasvaa mallin mukaan vaihtoehdoissa VEC ja VED noin 500 ajoneuvolla vuorokaudessa, sillä satamasta kantakaupunkiin/itäiseen Helsinkiin suuntautuva raskas liikenne kääntyy Länsiväylältä Lauttasaaren kautta takaisin keskustan suuntaan ja että vastaavaa muutosta ei näy vaihtoehdossa VEA, jossa liikenne pääsee kääntymään tunnelista jo Salmisaarenkadun kautta keskustaan ja että liikenteen kasvu sillalla syntyy mallissa raskaasta liikenteestä, jolla on Lauttasaaren asukkaille negatiivinen vaikutus viihtyisyyden, turvallisuuden ja melun osalta (s. 320). On kuitenkin huomioitava, että Helsingin keskustassa ja keskustaa ympäröivillä alueilla on voimassa raskaan liikenteen rajoitusalue, joka kieltää yli 12 metriä pitkien ajoneuvojen kulun kieltoalueella. Lauttasaaren sillalta takaisin keskustaan ei siten käänny rekkoja, vaan korkeintaan 12 metrin pituisia kuorma-autoja. Jatkosuunnittelussa tulee tarkentaa matkojen suuntautumista ja päättää mitkä kaikki ajoneuvot pakotetaan käyttämään tunnelia. Alle 12 metrin pituiset kuorma-autot on mahdollisesti parempi ohjata katuverkkoon jo satamassa, jos niiden matkat suuntautuvat keskustaan tai Ruoholahden alueelle.

Satamatunnelin rakentamisen aikaisten liikennejärjestelyjen vaikutukset kohdistuvat vaihtoehdossa A lähinnä Salmisaarenkadulta Länsiväylälle johtavalle rampille. Vaihtoehdoissa C ja D rakentamisen aikaiset vaikutukset Länsiväylän liikenteelle ovat todennäköisesti merkittävät. Länsiväylän merkittävä rooli keskustan ja sataman saavutettavuudessa sekä valtakunnallisessa huoltovarmuudessa ovat tarkasti huomioitavia asioita työnaikaisia järjestelyjä suunniteltaessa. Rakentamisen aikana joudutaan siirtämään koko Länsiväylän länteen päin suuntautuva liikenne kiertoreitille. Vaikutukset tulee arvioida riittävän laajasti ottaen huomioon myös tarvittavat kiertoreitit sekä niiden vaikutukset.

Alusliikenteen muutokseksi on arvioitu vuositasona 3407 alusta (vuoden 2022 tilanne) ja 4604 (tuleva tilanne) vuodessa. Päivätasolla tämä tarkoittaa 9–10 alusta (vuoden 2022 tilanne) ja 14 alusta (tuleva tilanne). Arviointiselostuksesta ei käy ilmi, miten on arvioitu lisääntyvän alusliikenteen vaikutukset nykyiseen vesiliikenteeseen.

Melu- ja värinävaikutukset

Sekä rakentamisen ja että toiminnan aikaiset melu- ja värinävaikutukset on pääsääntöisesti arvioitu hyvin ja kattavasti sekä riittävässä laajuudessa. Vaikutusten arvioinnissa on hyvin tunnistettu myös mm. veden alainen melu ja laivaliikenteen kasvun meluvaikutukset.

Hankkeen merkittävimmät ihmisten elinoloja ja viihtyvyyttä heikentävät vaikutukset aiheutuvat rakentamisvaiheessa, joten on erittäin positiivista, että rakentamisen aikaisia melu-, runkomelu- ja värinävaikutuksia on arvioitu huolellisesti. Pitkäkestoisen ja laajamittaisen rakentamisen aikaisia meluvaikutuksia on mallinnettu ja arviointeja on täydennetty asiallisesti kuvaamalla mm. melulähteitä ja -päästöjä, työvaiheita, niiden kestoa ja raskaan liikenteen määriä.

Rakentamisen aikaisten meluvaikutusten arvioinnissa VEA:n suurempi herkkyys negatiivisille vaikutuksille on tunnistettu, melulle herkkiä kohteita sijoittuu lähemmäksi työmaa-aluetta kuin muissa hankevaihtoehdoissa.

Selostuksessa esitettyjen melukarttojen ja kuvausten mukaan on havaittavissa melutasojen ohjearvoylityksiä tiettyjen rakentamistoimien ja -vaiheiden aikana, mikä on tilapäisesti myös hyväksyttävissä. Melu-, runko- ja värinähaittojen lieventämiseksi esitetään kattavasti sekä teknisiä ja menetelmällisiä keinoja että esim. työskentelyaikoihin liittyviä toimenpiteitä ja mahdollisuuksia.

Haitallisten vaikutusten ehkäisemis- ja lieventämistoimenpiteitä on käsitelty pääosin kiitettävästi kunkin vaikutusarviointiosion yhteydessä. Niiden huomioon ottaminen on kuitenkin epäjohdonmukaista. Esim. rakentamisaikaisten meluvaikutusten arvioinnissa Länsiväylän päässä on melumallinnuksiin sisällytetty oletuksia hiljaisemmasta kalustosta sekä pitkistäkin väliaikaista melusteistä Lapinlahden puistoalueen suojaamiseksi. Vaikutuksia ei ole arvioitu lainkaan ilman torjuntatoimia. Toisaalta esim. toiminnan aikaisten meluvaikutusten arvioinnissa ei ole huomioitu meluntorjuntarakenteita VEA:ssa, vaikka niiden tarve tuodaan esiin. Vastaavaa epäjohdonmukaisuutta on myös vaikutusosioiden välillä. Öljyulojen tuulettamisen yhteydessä vapautuvien hiilivety-päästöjen mallinnuksessa ei ole huomioitu mahdollisia vaikutusten lieventämistoimia ja vaikutus on arvioitu merkittäväksi ilman vaikutusten lieventämistoimenpiteiden käyttöä.

Hankkeen toiminnan aikaiset meluvaikutukset on kaikissa hankevaihtoehdoissa arvioitu kokonaisuutena vähäisen positiiviseksi. Meluselvityksen mukaan satamatoimintojen laajentaminen on mahdollista ympäristöluvassa annettujen melun raja-arvojen puitteissa. Länsisatamaa lähimmäksi kaavoitettujen asuinrakennusten julkisivuille on annettu kaavamääräykset äänitasoerotukselle pienitaajuisista laivamelua vas-

taan. Selvityksen mukaan asemakaavoissa annetut äänitasoerovaatimukset ovat riittäviä myös satamatoiminnan laajentamisen hankevaihtoehdoissa. Vireillä olevassa Hernesaaren asemakaavoituksessa meluvaikutusten arvioinnissa varaudutaan satamatoimintojen laajentamiseen esitetyn mukaisesti.

Sataman lähialueella eri hankevaihtoehdoilla ei ole vaikutusta toteutuvaan melutasoon. Satamamelun arviointi on tehty satamatoiminnan laajentamisen jälkeiseen tilanteeseen. Laajennushankkeen mukaisen melutilanteen muutos verrattuna nykytilanteen on lähimmissä kohteissa päiväaikaan pienehkö $-1...+2$ dB ja yöaikaan $-7...+1$ dB. Laajennushankkeesta aiheutuvan muutoksen kuvaus jää yleiselle tasolle, kun nykyistä eli VE0-vaihtoehdon melutilannetta ei ole esitetty vastaavasti kuin katuliikenteen meluselvityksessä. Yöajan keskiäänitason pieneeminen paikallisesti jopa 7 dB on kuitenkin huomattava parannus.

Laadittu katuliikenteen meluselvitys antaa kattavan kuvan melutilanteesta ja sen muutoksista hankevaihtoehdoittain, joskin satama-alueen suunnalla rajauksen tulisi ulottua pidemmälle etelään, koska laajimmat yli 3 dB muutosalueet kohdistuvat sinne. Hankkeen tuomat muutokset jäävät kaikkiaan melko vähäisiksi. Siitä huolimatta muutosmelukartoissa olisi syytä kertoa myös suurin muutos ja sen kohdentuminen.

Länsiväylän päässä hankevaihtoehdon VEA aiheuttama palveluasumiseen ja Lapinlahden puistoalueen virkistyskäyttöön kohdistuva meluvaikutus on pienehkö mutta selkeä heikennys verrattuna nollavaihtoehtoon. Hieman suurempi melutason kasvu kohdistuu Ilmarisen toimistorakennukseen. Vaikka toiminto ei ole melulle erityisen herkkä, vaikutuksen suuruus olisi ollut tarpeen esittää.

Hankevaihtoehdon VEA aiheuttama muutos kohdistuu herkemmlle alueelle kuin VEC:ssä ja VED:ssä, vaikka vaikutusten merkittävyyttä meluun ja ilmanlaatuun kuvaavissa taulukoissa hankevaihtoehtojen herkkyys on arvioitu samaksi. Vaihtoehdon A toiminnan aikaisia meluntorjuntamahdollisuuksia tunnelin suuaukolla tulee jatkossa tutkia, sillä meluntorjuntatoimenpiteiden tarve haittojen lieventämiskeinona on tunnistettu.

Kaikilla hankevaihtoehdoilla on positiivinen vaikutus meluun Tyynenmerenkadulla raskaan liikenteen poistuessa pinnan katuverkolta. Vaikka muutos keskiäänitasossa on vain noin 2 dB, raskaan liikenteen poistuminen voi parantaa asuin- ja elinympäristön viihtyisyyttä enemmänkin etenkin ajatellen lastaus- ja purkuajankohtien häiriötä. Liikennemäärien ja raskaan liikenteen väheneminen parantaa viihtyisyyttä myös Katajanokan ja Eteläsataman ympäristössä. Eteläsatamassa myönteinen vaikutus on merkittävämpi.

Päästöt ilmaan ja niiden vaikutukset ilmanlaatuun

Rakentamisen aikaisia ilmanlaatua heikentäviä päästöjä syntyy väistämättä, keskeisimpinä louhinnan, maanrakennustöiden ja kuljetusten aiheuttamat pölypäästöt. Pölyntyminen yhdessä rakentamismelun kanssa voi aiheuttaa paikoin viihtyisyyshaittaa lähiympäristöön. Arviointi ja haittojen lieventämistoimet on esitetty varsin hyvin.

On positiivista, että Salmisaaren öljyluolien käytöstä poistoon liittyvästä luolien tuulettamisesta vapautuvien päästöjen arviointiin (VEC ja VED) on kiinnitetty huomiota, vaikka ilmanlaatuvaikutusten mallinnus perustuu tässä suunnitteluvaiheessa ymmärrettävästi karkeisiin oletuksiin ja arviointi ja tulokset tarkasteluun, jonka tavoitteena on ollut tunnistaa tuuletuksen suurimmat mahdolliset vaikutukset ilmanlaatuun. TVOC-päästöihin liittyy ilmeinen mahdollisuus huomattaviin ilmanlaatu- ja hajuhaittoihin. Lieventämistoimilla vaikutuksia voidaan kuitenkin oleellisesti pienentää.

Toiminnan aikaiset ilmanlaatuvaikutukset on arvioitu vähäisen kielteiseksi kaikissa hankevaihtoehdoissa, mitä voidaan pitää perusteltuna, kun sekä laiva- että ajoneuvoneuvoliikenteen määrä kasvaa.

Satamatunnelin käytön aikaisia ilmanlaatuvaikutuksia on arvioitu mallintamalla Satamatunnelissa muodostuvan päästön leviämistä ympäristöön yksinomaan ilmanvaihtokanavien kautta. Kaikkien hankevaihtoehtojen aiheuttamat NO₂- ja PM₁₀ -pitoisuuslisät ovat pieniä, eikä niillä ole merkittävää vaikutusta tarkastelualueen paikalliseen ilmanlaatuun. Ympäristö VEA:n poistoilmakanavan läheisyydessä on kuitenkin selvästi C-vaihtoehtoa herkempi muutoksille. Poistoilmakanava sijoittuu puisto- ja virkistysalueelle, jolla ei ole asemakaavaa voimassa. Alueen ilmanlaatu esim. HSY:n tuottaman ilmanlaadun vuosikartan mukaan on huomattavasti parempi kuin lähempänä Länsiväylää ja Porkkalankatua.

Raskas ajoneuvo mm. nostaa katupölyä kuivalta tienpinnalta enemmän kuin henkilöauto, joten raskaan liikenteen siirtyminen tunneliin parantaa asuinviihtyisyyttä Jätkäsaarella etenkin Tyynenmerenkadulla.

Selostuksessa ei ole mainittu vaikutuksista pienhiukkaspäästöihin ja -pitoisuuksiin (PM_{2,5}). Vaikka pitoisuuslisän niidenkin osalta voidaan arvioida olevan pieni, eikä pienhiukkasten vuosiraja-arvo ylitä Helsingissä, voi WHO:n ohjeellinen vuosiohjearvo ylittyä vilkkaassa liikenneympäristössä.

Vaikutukset ilmastoon

Hankkeen ilmastovaikutuksia on tarkasteltu vertaamalla hankkeen toteutuksen aiheuttamia muutoksia nykytilanteeseen. Arvioinnin pohjalta

hankkeen kokonaisvaikutus ilmastolle on todettu kielteiseksi, eli ilmastopäästöjä lisääväksi nykytilanteeseen verrattuna. Rakentamisen aikaiset ilmastovaikutukset on arvioitu merkittävän negatiivisiksi kaikissa hankkeen toteuttamisvaihtoehdoissa ja koko elinkaaren aikana käyttövaiheessa ilmastopäästöjen lisäys jatkuu verrattuna 0-vaihtoehtoon.

Hankkeen suurimmaksi päästölähteeksi todetaan tunnelirakentaminen. Tunnelista aiheutuvien päästöjen hillintää kuvataan yleispiirteisesti, satamalaiturien rakentamisen päästöjen vähentämisen mahdollisuuksia on kuvattu tarkemmin. Laiturirakentamisen osalta on todettu periaatteellinen mahdollisuus jopa yli 80 % päästövähennykseen tavanomaiseen toteuttamisvaihtoehtoon verrattuna, mutta selostuksesta ei käy ilmi, olisiko vastaava päästövähennys suurimman päästölähteen eli tunnelirakentamisen osalta mahdollista.

Ilmastotavoitteiden näkökulmasta YVA-selostuksen puute on se, ettei taulukossa 10–40 ole mukana päästöjä minimoivia toteuttamisen vaihtoehtoja, vaan kuvattuna on ainoastaan tavanomaiseen toteutustapaan perustuvat toteuttamisvaihtoehdot ja näiden ilmastopäästövaikutukset. Kaupungin ollessa sitoutunut merkittävään ja nopeaan ilmastopäästöjen vähentämiseen, ei tavanomainen päästöintensiivinen toteutustapa ole tarkoituksenmukainen, mikäli vähäpäästöisempi tapa toteutukseen on olemassa.

Ilmaston muutosten osalta käytetyissä käsitteissä on epätasaisuutta. Selostuksessa puhutaan ennusteista, mutta esitetyt ilmastoskenaariot eivät ole ennusteita, vaan kuvaavat mahdollisia tulevaisuuksia. Ilmastonmuutoksesta puhuttaessa ei voida puhua ennustamisesta, vaan kyseessä on arviointi. Skenaarioiden osalta olisi tarpeen myös tarkentaa, minkä skenaarion tai skenaariorien mukaan arvioita tehdään ja millä perusteilla, sillä vuosisadan loppupuolella skenaariorien vaikutukset eroavat toisistaan jo paljonkin.

Sopeutumista käsittelevissä luvuissa ilmastonmuutoksen vaikutusten arviot on tehty vuosisadan loppupuolelle (2080–2100). Hankkeen mitoituksissa tulee varautua esimerkiksi tulvien määrän kasvuun ja toistuvuuksien muutoksiin jo lähivuosisikymmeninä.

Maksimipäiväsadannan riski on arvioitu päiväsadantana, eikä sitä ole verrattu nykyiseen (muutos). Myöskään riskin todennäköisyyttä (sateen toistuvuus) ei ole ilmaistu, vaikka se on merkittävä osa riskin voimakkuuden arviointia. Arviot perustuvat CORDEXin Euroopan laajuisiin mallinnuksiin, mutta Suomessa on saatavilla myös tarkempaa mallinnusta rankkasateiden arvioidusta muutoksesta ja niiden vaikutuksista hulevesitulviin.

Sopeutuminen on käsitelty yleispiirteisemmin kuin muut osa-alueet, eikä arviointi sen osalta perustu viimeisimpiin tutkimuksiin ja mallinnuksiin. Ilmastonmuutoksen osalta arviot ovat vuosisadan lopulta, mutta olennaista olisi myös selvittää, miten tunnelijärjestelmä toimii lähivuosikymmenten ilmastossa. Mikäli varautuminen tehdään korkeimpien arvioitujen vaikutusten (lämpötila, sademäärä, ääri-ilmiöt, merenpinnan nousu) mukaan, varaudutaan samalla näitä pienempiin muutoksiin. Siihen, millä tasolla varautuminen tulisi toteuttaa, ei ole otettu kantaa.

Vaikutukset maa- ja kallioperään, sedimentteihin sekä pohjavesiin

Arviointiselostuksessa on tunnistettu öljyluolien alueen poikkeuksellisen suuriin kalliomekaanisiin jännitystiloihin liittyvät haasteet ja niiden selvitys- ja jatkosuunnittelutarve. On tärkeää tehdä seurannan suunnittelu ja toteutus riittävän ajoissa hankkeen toteutusaikatauluun nähden. Pohjavesiolosuhteita on selostuksessa tarkasteltu riittävän laajasti ja rakentamisen sekä toiminnan aikaiset vaikutukset on tunnistettu.

Vaikutukset kasvillisuuteen, eläimiin ja suojelukohteisiin

Toiminnan aikaiset luontovaikutukset on selostuksessa esitetty kaikissa vaihtoehdoissa vähäisen negatiivisiksi. Kuitenkin todetaan, että vaihtoehdon A rakentaminen saattaa aiheuttaa luontodirektiivin IV (a) liitteen lajeihin kuuluvan liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen häviämistä tai heikentymistä. Lisäksi arviointiselostuksessa todetaan, että vaihtoehdon A myötä erittäin uhanalaisen kirvelilattakoin kanta vähintäänkin pienenee, ja esiintyminen voi vaarantua koko maassa, jos lieventämiskeinot eivät onnistu. Tässä tapauksessa vaikutukset ovat pidempikestoisia kuin pelkästään rakentamisen aikaisia vaikutuksia, eivätkä merkittävydeltään vähäisiä.

Selostuksen sivulla 430 on kuvattu, että vaihtoehdossa A Lapinlahden puiston eteläreuna kaivetaan auki rakentamista varten noin 250 metrin matkalta Länsiväylän ja Lapinlahdentien länsipään väliseltä alueelta. Länsiosaan rakennetaan avokaukalo ja itäosaan betonitunneli, jonka päälle voidaan istuttaa lopputilanteessa kasvillisuutta, mutta alustavien suunnitelmien mukaan ei puustoa. Vaihtoehto A:n mahdollisessa jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ympäristövaikutusten lieventämistoimenpiteiden suunnitteluun tällä osuudella.

Vaikutukset vesialueisiin ja vedenalaiseen luontoon sekä kalastoon ja kalastukseen

Arviointiselostuksessa ei ole esitetty Satama-alueen laajentamisen ja laituri muutosten vaikutuksia Ahdinaltaan tai Jätkäsaaren ja Hernesaaren välisen, Hietalahteen ulottuvan vesialueen aaltoiluolosuhteisiin. Aaltoiluolosuhteiden mahdollisilla muutoksilla saattaa olla vaikutusta vesialuetta ympäröiviin ranta-alueisiin ja niiden käyttöön. Ahdinaltaan

aallokkotarkastelu on laadittu 6/2022, jossa yhtenä lähtökohtana on ollut Sataman laiturin laajennus. Alueelle on suunniteltu merenalainen suojaopenger aaltoilun hallitsemiseksi.

Arviointiselostus ei sisällä alusliikenteen lisääntymisen ja laituri muutosten aiheuttaman vaikutuksen arviointia telakan alusliikenteeseen. Muutosten hyväksyttävyyttä tai mahdollisesti tarvittavien lieventämistoimien tarpeellisuutta ei näin ollen ole mahdollista selostuksen perusteella arvioida.

Selostuksessa on kalastuksen osalta kuvattu kattavasti sekä lähtötiedot että arviointi. Selostuksen mukaan hankkeen vaikutusalue ei lähtökohdaisesti ole merkittävä ympäristö kalastukselle, ja vesialue on voimakkaasti jatkuvan muutoksen alueena. Lauttasaaren sillalla tapahtuvaa silakan litkausta ei selostuksessa ole mainittu ja silta on Helsingissä ainoa, jossa kalastus on sallittu. Vapaa-ajan kalastus Lauttasaaren alueella on sisällytetty arviointiin. Lausunnon antaja pitää erityisen hyvänä sitä, että myös vedenalaista melua on kuvattu ja arvioitu sen vaikutuksia.

Lauttasaaren sillan vesialue on molemmin puolin hyvää silakan kutua-uetta. Tämän vuoksi vettä samentavia töitä olisi hyvä välttää kutuaikoina, joka silakalla ajoittuu keväälle touko-kesäkuuhun, mutta kutevia silakoita voi löytää varhaiskeväästä loppusyksylle asti.

Vaikutukset luonnonvarojen käyttöön sekä jätteiden ja sivutuotteiden loppusijoituksen vaikutukset

Arviointiselostuksessa on kuvattu tunnelinlouhinnassa syntyvän louheen hyötykäyttömahdollisuuksia hyvin. Louheen syntymisen ja hyödyntämisen kohdentaminen riippuu monesta eri tekijästä, esimerkiksi tarjonnan ja kysynnän ajoittumisesta sekä syntyvän kiviaineksen laadusta. Sataman laajennukseen voidaan hyödyntää Helsingin muissa kohteissa syntyvää louhetta ja toisaalta satamatunnelilouhinnasta syntyvää louhetta voidaan hyödyntää Helsingin muissa täyttökohteissa.

Helsingin kaupungin massakoordinaation toiminnan tavoitteena on saada syntyvä louhe hyödynnettyä täysimääräisesti Helsingin rakennuskohteissa. Myös satamatunnelihankkeen kanssa on alustavasti keskusteltu syntyvistä louhemääristä ja aikatauluista. Satamakentän laajennuksen louhetarpeet ja tunnelin rakentamisessa syntyvän louheen hyötykäyttökohteet tarkentuvat suunnittelun ja aikataulujen kiinnittämisen myötä.

Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriympäristöön

Arviointiselostuksen sivulla 470 (ja tiivistelmässä s. 31) todetaan, että sataman laajennuksen ei arvioida aiheuttavan merkittäviä maisemavaiikutuksia.

Vaihtoehdon A betonitunnelirakenne ja suuaukko sijoittuvat osin Lapinlahden puiston RKY-alueelle. Vaihtoehto C ulottuu Lapinlahden puistoon sen luoteisosassa ja aiheuttaisi vaikutuksia alueen kulttuuriympäristöön. Vaihtoehto D ohittaa Lapinlahden puiston kokonaan. Selostuksen yhteenvedossa (luku 10.1.1) todetaan, että vaihtoehdossa A rakentaminen ei olennaisesti muuta Lapinlahden puistoalueen rakennetun ympäristön ominaispiirteitä. Kaupunkiympäristölautakunnan näkemyksen mukaan rakentaminen kuitenkin muuttaa puiston eteläreunaa. Puistomainen miljöö on kulttuurihistoriallinen kokonaisuus. Selostuksen sivuilla 297–298 todetaan pohjoisen suuaukon ja maanpäällisten rakenteiden vaikutuskohteen herkkyyden olevan kohtalainen. Kyseessä on valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö suojeltuine luontoarvoineen ja näin ollen herkkyydeltään suuri/erittäin suuri. Lapinlahden puisto on asemakaavoitettu lukuun ottamatta n. 20 m leveää kaistaletta puiston eteläosassa. Asemakaavoitetulla alueella puisto on osoitettu merkinnällä VP/s, joka sisältää suojelumääräyksiä.

Arviointiselostuksessa todetaan, että ”positiivisia vaikutuksia Lapinlahden puistoon tuottaa mahdollisuus kaukolämpöputkiparin kaivamiseksi maahan, jolloin arvokkaan puiston tunnelma siistiytyy ja näkymät avartuvat nykyiseen tilanteeseen verrattuna ja tunnelin päälle tehtävät istutukset laajentavat viheraluetta”. Kaukolämpöputkiparin sijoittaminen maan alle voidaan kuitenkin toteuttaa myös ilman satamatunnelia.

Selostuksessa arvioidaan hankevaihtoehtojen toiminnan aikaiset vaikutukset yhtä suuriksi (Taulukko 10–58, s. 472) Kaupunkiympäristölautakunnan näkemyksen mukaan hankevaihtoehtojen toiminnan aikaiset vaikutukset eivät ole kaikissa vaihtoehdoissa samat. Vaihtoehdon A vaikutukset Lapinlahden puistoon ovat sekä rakentamisen aikaisia että pysyviä. Mahdollisessa vaihtoehtoon A pohjautuvassa jatkosuunnittelussa tulisikin kiinnittää erityistä huomiota vaikutusten lieventämistoi-
miin.

Selostuksen sivuilla 475 ja 488 todetaan, että Hietaniemen hautausmaahan ei kohdistu maisemavaiikutuksia. Vaihtoehdossa A joudutaan kaatamaan suurikokoista puustoa Kaartin hautausmaan pohjoispuolelta, joten tällä nähdään olevan maisemallisia vaikutuksia myös hautausmaa-alueelle. Puuston osalta kuntokartoitusta ei ole vielä tehty ja niiden kuntoa ei siten voida vielä luotettavasti arvioida. Vanhoilla puilla on suuri merkitys luonnon monimuotoisuudelle.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä elinkeinoin ja aineelliseen omaisuuteen

Rakentamisesta on arvioitu muodostuvan positiivisia elinkeino- ja talousvaikutuksia sekä rakentamisen että toiminnan aikana. Hankkeen lähtökohtana on keskittää matkustajasatamaliikennettä Länsisatamaan ja vähentää sitä Eteläsatamalta ja Katajanokalta. Hankkeen toteutumisen on edellytys Eteläsataman alueen kehittämiseen monipuolisempaan käyttöön.

Rakentamisvaiheessa on arvioitu muodostuvan sekä välittömiä että välillisiä työllisyysvaikutuksia. Kyse on suuren mittakaavan hankkeesta, jonka työllisyysvaikutus on suuri. Riskinä hankkeessa on erikoisosaimisen (suunnittelu, prosessit) ja ammattitaitoisen työvoiman tarjonnan niukkuus. Välillisesti hanke kasvattaa lähialueelle kohdistuvaa kulutusta, hyötyjinä erityisesti majoitus- ja ravitsemuspalvelut.

Toiminnan aikaisista vaikutuksista on kuvattu muun muassa veroluonteiset vaikutukset kiinteistö-, kunnallisia yhteisöverojen kautta. Hankkeen on katsottu lisäävän välillisesti palvelusektorin ja satamatoiminnan työpaikkoja sekä vaikuttavan lisäävästi rahti- ja matkustajaliikenteeseen. Rakentamisen aikaisia elinkeinoin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia ei ole juurikaan kuvattu, vaikka rakentaminen aiheuttanee väliaikaista haittaa sekä alueen nykyiselle elinkeinotoiminnalle että alueella liikkuville ja asuville muun muassa ruuhkautumisen ja raskaan liikenteen lisääntymisen kautta.

Aineelliseen omaisuuteen kohdistuvia vaikutuksia ei ole arvioitu. Yhteenvetotaulukon otsikossa tämä on mainittu yhtenä arvioinnin taustatekijänä, mutta vaikutuksia ei ole arvioitu. Mahdollisia vaikutuksia voivat olla esimerkiksi maanomistajan tai -haltijan mahdollisuudet hyödyntää maalämpöä tai vaikutukset kiinteistöjen arvoon.

Riskit sekä onnettomuus- ja häiriötilanteet

Hankevaihtoehtojen C ja D toteuttamiseen liittyvään öljyluolien käytöstä poistoon ja uuden varaston suunnitteluun, ympäristöluvitukseen sekä toteuttamiseen liittyviä prosessi- ja aikatauluriskejä on tarkasteltu selostuksessa kattavasti. Jos näitä hankevaihtoehtoja edistetään, suunnittelua ja arviointia tulee jatkaa siten, että ympäristö- ja onnettomuusriskit ovat hallittavissa ja teknisesti toteutettavissa.

Hankkeen edellyttämät luvat, suunnitelmat ja päätökset

Kaavoitus

Satamakentän uudet laiturijärjestelyt niiden vaatimien merialueen täyttöineen voidaan toteuttaa voimassa olevan osayleiskaavan perusteella vastaavasti kuin T2:n kohdalla on tehty. Satamatunneli vaatii asemakaavan, jonka laadinta on aloitettu 2023.

Satamatunnelin asemakaavan tulee olla voimassa ennen kuin rakennuslupa voidaan myöntää. Asemakaavan laadinnassa hyödynnetään ympäristövaikutusten arviointiselostusta ja huomioidaan siitä saatu yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä. Tarvittaessa selvityksiä ja arviointeja tarkennetaan. Ennen asemakaavan saattamista voimaan tulee luonnonsuojelulain mukainen poikkeuslupa olla voimassa kirvelilattakoin esiintymisalueen ja liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen osalta, mikäli asemakaava laadittaisiin vaihtoehtoon A perustuen.

Tunnelivaihtoehdon VEA Salmisaaren pään betonitunneliosuus kohdistuu osin voimassa olevassa kaavassa määritellylle hautausmaalueelle (EH), mikä tulee huomioida asemakaavoituksessa.

Ympäristö- ja vesiluvat

Länsisatamalla on voimassa oleva ympäristölupa. Tunnelien on tunnistettu vaikuttavan olemassa oleviin rakenteisiin maan pinnalla ja alla. Selostuksen mukaan nämä rakenteet saattavat sisältyä muiden toimijoiden ympäristöluvan alaisiin velvoitteisiin ja ennen niiden muuttamista tulee selvittää niitä koskevat velvoitteet sekä hakea lupiin tarvittavia muutoksia. Edellä mainituista rakenteista on mainittu ainoastaan öljyluolat ja niiden käytöstä poistoon liittyvät toimet. Selostuksen perusteella jää epäselväksi, mitä nämä muut rakenteet ja toimijat mahdollisesti ovat ja minkälainen vaikutus eri vaihtoehdoilla näihin mahdollisesti on.

Vaihtoehtojen C ja D osalta öljyluolien käytöstä poisto vaatii Helenin toimintaan liittyvää ympäristölupapäätöstä luolien käytöstä poistolle, uudelle korvaavalle kevyen polttoöljyn varastolle sekä vuotovesien pumppauksen lopettamiselle.

Hankevaihtoehdoissa toteutettavat ruoppaukset ja merialueen täytöt vaativat vesilain mukaiset luvat. Kaikki hankevaihtoehdot VE0:aa lukuun ottamatta vaativat satama-alueen laajennuksen osalta vesiluvan, lisäksi vaihtoehto D vaatii Salmisaaren pohjoispuolisen kevyen liikenteen reitin muutoksen osalta vesiluvan. Selostuksen mukaan hankealueella on myös joitakin muiden toimijoiden rakenteita, joiden siirto vaatii myös vesiluvan. Näitä ei kuitenkaan ole selostuksessa tarkemmin kuvattu, joten tämän seikan vaikutuksia ei ole mahdollista selostuksen perusteella arvioida.

Öljyluolien käytöstä poisto

Vaihtoehtojen C tai D toteuttaminen edellyttää öljyluolien (3 kpl) alueella voimassa olevan kemikaali- ja turvallisuusviraston (Tukes) asettaman louhintakiellon purkua. Kuten selostuksessa on kuvattu, käytöstä poiston tarkka suunnittelu ja vaikutusten arviointi ei ole mahdollista ennen luolien nykykunnan selvittämistä, joka voidaan tehdä vasta luolien poistettua nykyisestä käytöstään. Käytöstä poistoon liittyvää tarkempaa suunnittelua on mahdollista ja tarpeellista tehdä näiden hankevaihtoehtojen jatkosuunnittelussa.

Käsittely

Esteelliset: Tuula Saxholm

Esteellisyyden syy: yhteisöjääviys (hallintolaki 28.1 § 5 kohta)

Vastaehdotus:

Tuomas Rantanen: Lisätään lausuntoehdotukseen: "Kaupunginhallitus katsoo, että vaihtoehto A ei ole kaupungin kannalta hyväksyttävä vaihtoehto perustuen toisaalta siihen, että sen myötä Salmisaaren osayleiskaavan maankäyttö ei voi toteutua kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisena ja lisäksi liittyen sen vaikutuksiin luontoarvoihin, historialliseen puistomiljööhön ja hautausmaahan. Maankäytön vaihtoehtojen perusteellinen vertailu on edellytys kaupungin kokonaisedun mukaisen etenemistavan ratkaisemiseksi."

Samalla kappaleesta 5 poistetaan ensimmäinen lause joka on edellä esitetyn kanssa ristiriidassa.

Kannattaja: Minja Koskela

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Tuomas Rantasen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 9

Anniina Iskanius, Johanna Laisaari, Tuulia Pitkänen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 6

Paavo Arhinmäki, Shawn Huff, Minja Koskela, Minna Lindgren, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9–6.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

29.01.2024

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 13.11.2023
- 2 Vaihtoehtojen tiiviit kuvaukset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne-
ja ympäristökeskus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Uudenmaan ELY-keskus pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa Helsingin Satama Oy:n Länsisataman laajentamista koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Lausunto on pyydetty toimittamaan 11.1.2024 mennessä. Lausunolle annettua määräaikaa on pidennetty 30.1.2024 asti.

Länsisataman laajennuksen YVA arviointiselostus

Länsisataman laajennus ja siihen sisältyvä satamatunnelihanke perustuu Helsingin kaupunginvaltuuston 3.2.2021 § 19 tekemään satamatoiminnan uudelleenjärjestelyjä ja satama-alueiden maankäytön lähtökohtia Eteläsatamassa, Katajanokalla ja Länsisatamassa koskevaan periaatepäätökseen. Päätöksen mukaisesti Tallinnan ja Helsingin välinen matkustajaliikenne keskitetään Länsisatamaan, jonne suunnitellaan tunneliyhteys Länsisatamasta Länsiväylälle. Länsisatamassa tehtävät toimet ovat ensimmäinen vaihe kokonaisuudistuksen toteutusketjussa.

Länsisataman laajennushanke tunneleineen on yhteiskunnallisesti erittäin merkittävä. Sataman laajennus ja satamatunneli mahdollistavat satamatoimintojen laajenemisen Länsisatamassa ja vapauttavat Eteläsatamasta alueita muuta maankäyttöä varten. Satamatunneli poistaa Jätkäsaaren ja Ruoholahden katuverkolta valtaosan sataman aiheutta-

masta liikenteestä. Hankkeella on kaupungin kehittämisen kannalta useita merkittäviä myönteisiä vaikutuksia.

Länsisataman satamatunneli on tärkeä osa liikenteen kokonaissuunnittelua. Tunnelilla on merkittävä rooli, kun satamatoimintoja keskitetään strategisesti Länsisatamaan. Satamatunnelin avulla on tavoitteena parantaa liikenteen sujuvuutta ja pienentää sen haittavaikutuksia Länsisataman ympäristössä.

Hankkeen tässä vaiheessa ei voida sulkea yhtäkään vaihtoehtoa pois. Tunnelin suunnittelun jatkon osalta on tärkeää, että maankäytön ja kaupungin kokonaisedun näkökulmasta on tärkeää arvioida kaikkien tunnelin suuaukkojen vaikutukset, huomioiden myös taloudelliset sekä ympäristölliset vaikutukset. Lisäksi jo aiemmin linjatut maankäytön tavoitteet tunnelin suuaukon alueella tulee jatkosuunnittelussa huomioida.

Hankevaihtoehdoilla on erilaisia ympäristövaikutuksia, joita on mahdollista lieventää jatkosuunnittelun yhteydessä.

Merkittävimmät hankkeen ympäristövaikutukset jatkosuunnittelun kannalta ovat

- Lapinlahden puiston valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön, suojeltuun puistoon sekä luontoarvoihin liittyvät suorat ja välilliset ympäristövaikutukset vaihtoehdoissa A ja C
- olemassa oleviin öljyluoliin, niiden käytöstä poistoon ja uuteen tarvittavaan varastoon liittyvät epävarmuudet ja suorat ja välilliset ympäristövaikutukset vaihtoehdoissa C ja D
- rakentamisen aikaiset vaikutukset Länsiväylän liikenteelle vaihtoehdoissa C ja D
- vaihtoehtojen erilaiset vaikutukset Salmisaaren maankäytön ja liikenteen kehittämisen mahdollisuuksiin.

Lisäksi hankkeella arvioidaan olevan ilmastovaikutuksia, jotka eivät kuitenkaan suuruusluokaltaan merkittävästi eroa eri hankevaihtoehtojen välillä. Eri tunnelivaihtoehtojen myönteisinä ympäristövaikutuksina todetaan tunneliratkaisun mukanaan tuoma liikennehäiriön väheneminen Jätkäsaaren kaupunkiympäristössä siinäkin tilanteessa, kun sataman Tallinaan suuntautuvan reittiliikenteen toimintoja on keskitetty Länsisatamaan.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn perustuen siinä tutkitut vaihtoehdot ovat mahdollisia toteuttaa, huomioiden lausunnossa esitetyt seikat.

Saatu lausunto

29.01.2024

Asia/15

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Esitys on lausunnon mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 13.11.2023
- 2 Vaihtoehtojen tiiviit kuvaukset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Uudenmaan elinkeino-, liikenne-
ja ympäristökeskus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 22.01.2024 § 39

HEL 2023-014380 T 11 01 05

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

22.01.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Tuomas Rantasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

Kaupunkiympäristölautakunta 09.01.2024 § 6

HEL 2023-014380 T 11 01 05

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta antoi liitteen 1 mukaisen lausunnon kaupunginhallitukselle Länsisataman laajennuksen ja satamatunnelin ympäristövaikutusten arviointimenettelyn arviointiselostuksesta.

Kaupunkiympäristölautakunta korosti, että Länsisataman satamatunneli on tärkeä osa liikenteen kokonaissuunnittelua. Tunnelilla on merkittävä rooli, kun satamatoimintoja keskitetään strategisesti Länsisatamaan. Satamatunnelin avulla on tavoitteena parantaa liikenteen sujuvuutta ja pienentää sen haittavaikutuksia Länsisataman ympäristössä.

Lisäksi lautakunta katsoi, ettei hankkeen tässä vaiheessa voida sulkea yhtäkään vaihtoehtoa pois. Tunnelin suunnittelun jatkoon osalta on tärkeää, että maankäytön ja kaupungin kokonaisedun näkökulmasta on tärkeää arvioida kaikkien tunnelin suuaukkojen vaikutukset, huomioiden myös taloudelliset sekä ympäristölliset vaikutukset. Lisäksi jo aiemmin linjatut maankäytön tavoitteet tunnelin suuaukon alueella tulee jatkosuunnittelussa huomioida.

Käsittely

09.01.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli erityisasiantuntija Kati Immonen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijän muutos: Muutetaan lausunnon (liite 1) kohdan "Päästöt ilmaan ja niiden vaikutukset ilmanlaatuun" toiseksi viimeinen kappale seuraavaksi: "Raskas ajoneuvo mm. nostaa katupölyä kuivalta tienpinnalta ilmaan enemmän kuin henkilöauto, joten raskaan liikenteen siirtyminen tunneliin parantaa asuinviihtyisyyttä Jätkäsaarella etenkin Tyynenmerenkadulla."

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lisätään lausuntoehdotukseen: "Kaupunkiympäristölautakunta toteaa perustuen esitettyyn lausuntoon, että vaihtoehto A ei ole kaupungin kannalta hyväksyttävä vaihtoehto perustuen toisaalta siihen, että sen myötä Salmisaaren osayleiskaavan maankäyttö ei voi toteutua kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisena ja lisäksi liittyen sen vaikutuksiin luontoarvoihin, historialliseen puistomiljööhön ja hautausmaahan. Maankäytön vaihtoehtojen perusteellinen vertailu on edellytys kaupungin kokonaisedun mukaisen etenemistavan ratkaisemiseksi."

Kannattaja: Mia Haglund

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Muutos lausuntoehdotuksen liitteeseen 1: Muutetaan lausunnossa virkettä "Kaupunkiympäristölautakunnan näkemyksen mukaan rakentaminen kuitenkin muuttaa puiston eteläreunaa merkittävästi." kohdassa "Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriympäristöön" muotoon: "Kaupunkiympäristölautakunnan näkemyksen mukaan rakentaminen kuitenkin muuttaa puiston eteläreunaa."

Kannattaja: Otto Meri

Vastaehdotus:

Olli-Pekka Koljonen: Lisätään lausuntoehdotukseen: "Kaupunkiympäristölautakunta korostaa, että Länsisataman satamatunneli on tärkeä osa liikenteen kokonaissuunnittelua. Tunnelilla on merkittävä rooli, kun satamatoimintoja keskitetään strategisesti Länsisatamaan. Satamatunnelin avulla on tavoitteena parantaa liikenteen sujuvuutta ja pienentää sen haittavaikutuksia Länsisataman ympäristössä."

Lisäksi lautakunta katsoo, ettei hankkeen tässä vaiheessa voida sulkea yhtäkään vaihtoehtoa pois. Tunnelin suunnittelun jatkon osalta on tärkeää, että maankäytön ja kaupungin kokonaisedun näkökulmasta on tärkeää arvioida kaikkien tunnelin suuaukkojen vaikutukset, huomioiden myös taloudelliset sekä ympäristölliset vaikutukset. Lisäksi jo aiemmin linjatut maankäytön tavoitteet tunnelin suuaukon alueella tulee jatkosuunnittelussa huomioida."

Kannattaja: Jenni Hjelt

1 äänestys

JAA-ehdotus: Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Ei-ehdotus: Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 8

Silja Borgarsdottir Sandelin, Jenni Hjelt, Olli-Pekka Koljonen, Otto Meri, Jenni Pajunen, Katri Penttinen, Mika Raatikainen, Risto Rautava

Ei-äännet: 5

Mia Haglund, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 8–5.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Risto Rautavan vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 5

Mia Haglund, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen

Ei-äännet: 8

Silja Borgarsdottir Sandelin, Jenni Hjelt, Olli-Pekka Koljonen, Otto Meri, Jenni Pajunen, Katri Penttinen, Mika Raatikainen, Risto Rautava

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Risto Rautavan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 8–5.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Kati Immonen, erityisasiantuntija, puhelin: 09 310 37254
kati.immonen(a)hel.fi

Pasi Rajala, yleiskaavapäällikkö, puhelin: 09 310 20417
pasi.rajala(a)hel.fi

§ 62

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 17.1.2024 jätettyihin aloitteisiin vastaaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston kokouksessa 17.1.2024 jätettyihin aloitteisiin vastataan seuraavasti:

Kaupunginhallitus (käsittely kaupunginvaltuustossa)

- valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon aloite lauttayhteyden selvittämisestä Herttoniemenrannasta keskustaan
- valtuutettu Titta Hiltusen aloite terveydenhuollon takaisinsoiton kehittämisestä asiakaslähtöisemmäksi

Kaupunginhallitus

- valtuutettu Ville Jalovaaran aloite Vuosaaren metrolaiturin talvisen liukkauden torjunnasta

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintomenettelypäällikkö, puhelin: 09 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 17.1.2024 jätettiin kolme aloitetta. Kokouksessa jätetyt aloitteet julkaistaan kaupungin verkkosivuilla.

Kaupunginhallitus jakaa aloitteet vastattavaksi hallintosäännön 30 luvun 11 ja 12 §:issä määrätyin perustein.

Esittelijä

29.01.2024

Asia/16

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintomenettelypäällikkö, puhelin: 09 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

29.01.2024

Asia/17

§ 63

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 4.

kaupunginhallituksen jaostot

- konsernijaosto
- elinkeinojaosto

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

lautakunnat ja niiden jaostot

kasvatus- ja koulutuslautakunta

- suomenkielinen jaosto
- ruotsinkielinen jaosto

kaupunkiympäristölautakunta

23.2.2024

- ympäristö- ja lupajaosto

25.1.2024

- rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

- kulttuurijaosto

- liikuntajaosto

23.1.2024

- nuorisajaosto

25.1.2024

sosiaali-, terveys ja pelastuslautakunta

- sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaosto

25.1.2024

- sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan yksilöasioiden jaosto

25.1.2024

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaitos
- taloushallintopalveluliikelaitos
- työterveysliikelaitos
- rakentamispalveluliikelaitos
- liikenneliikelaitos

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

26.1.2024

pormestari

29.01.2024

Asia/17

apulaispormestarit

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nelskylä, Kaupunginsihteeri, puhelin: 09 31025251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nelskylä, Kaupunginsihteeri, puhelin: 09 31025251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

29.01.2024

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 47, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 58, 59, 60, 61, 62 ja 63 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 48 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä,

29.01.2024

joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointiin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

29.01.2024

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 56 ja 57 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta.

Sovellettava lainkohta: Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 134 § 1 mom, 163 §.

29.01.2024

Kaupunginhallitus

Juhana Vartiainen
puheenjohtaja

Sanna Lawrence
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Minna Lindgren

Paavo Arhinmäki

Daniel Sazonov

Tuulia Pitkänen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 07.02.2024.